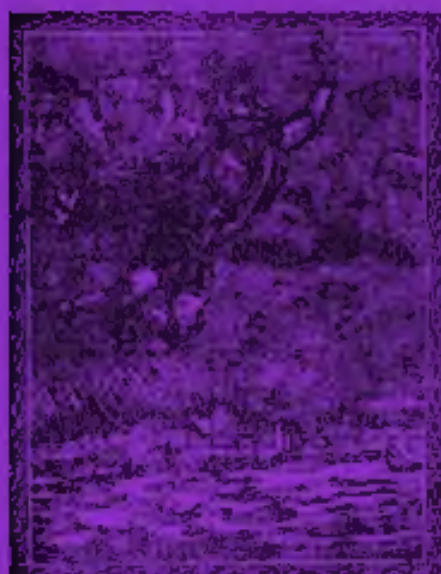

ഭാഷാശാസ്ത്രശാലായണം

സുന്ദരകുറുപ്പം

കുറുപ്പ് കുറുപ്പ്

C. KUNCHU MENON

ഭാഷാഗദ്യപാഠ്യം.

സുന്ദരകാവ്യം.

കന്നടഭാഗം

APPROVED BY THE MADRAS TEXT BOOK COMMITTEE,

(Vide Gazette November 11, 1930, Part I, B.)

ഗദ്യകാരൻ:

സി. ചങ്ങമനോൻ.

പ്രസാദകൻ

കണ്ണൂരിൽ ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ.

കൊല്ലങ്കോട്.

നാലാം പതിപ്പ്.

1931

PRINTED BY C. K. DAMODARAN AT THE
VIDYA VILASAM PRESS,
TELLICHERRY.

വില 12 അ.

അനുതാരിക.

ഇതിമാൻ, സി. കണ്ണുകുന്ദന്നോമ്പർകുമാർ വകവിലമായ
ഭാഷാഗദ്യകാവ്യങ്ങളെന്ന ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ മഹാജനനമുക്കും
അവതരിപ്പിക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് അസാമാന്യമായ സന്തോഷ
മുണ്ട്. നമുക്കു ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ഭാഷയിലും സസ്യതത്ത്വം
അനുവർത്തം പഠിച്ചുകിട്ടുവാനു ഒരു മാതൃനാണെന്ന് ഞാൻ
പുറത്തു ചെന്നു ന്യവസ്ഥ അറിയും. മിസ്റ്റർ മേനോന്റെ ഈ ഗ്രന്ഥ
നിർമ്മാണപരിശ്രമത്തെ ഞാൻ സ്തുതാനന്ത അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

ആവനമായാകുമ്പോൾ ഈ ഗ്രന്ഥം വാത്സികരാമായണം
സുന്ദരകാണ്ഡത്തിന്റെ ഒരു ഭാഷാഗദ്യവിവർത്തനമാണ്. കവി
മാതൃഭാഷയിൽ വാത്സികിയുടെ പദ്യങ്ങളിലുള്ള ആശയവിശേഷ
ങ്ങളെ ഭാഷാഗദ്യത്തിൽ പ്രകടിക്കുന്നത് അത്ര സുകരമല്ലെങ്കിലും
ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ദുഃഖത്തോടെ പാഠകന്മാർക്കു സുഗമങ്ങളാക്കിത്തീ
ർക്കാൻ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നു പറവാൻ ഞാൻ
അശേഷം സംശയിക്കുന്നില്ല. കാളിദാസാദി കവികൾക്കു കൂടി
മാതൃകാദ്വീതങ്ങളും സഹൃദയഹൃദയാസ്തോകങ്ങളുമായ ഉപമാദ്യുല
ങ്കാരങ്ങളും ഈ ഗദ്യത്തിൽ അംഗവൈകല്യം യാതൊന്നും വരു
ത്താതെ വിപരീതമിട്ടിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥകർത്താവു യന്ത്യാഭാഷനാണെന്നു
പറയുന്നതിൽ സഹൃദയന്മാർക്കു വൈമതൃയമുണ്ടാകുമെന്നു തോ
ന്നുന്നില്ല.

സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടാ വിചാരിക്കുമ്പോൾ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അല്പം
ചില സ്തോഭിത്യങ്ങൾ കടന്നുകൂടിയിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നുണ്ടെന്നു
വാസ്തവത്തെ അപലപിപ്പാൻ ഞാൻ സന്നദ്ധനല്ല. ഇവയിൽ
സീസകാക്ഷരയോജകന്മാരുടെ അവധാനവൈകല്യത്താൽ സംഭ
വിച്ചതായി കാണുന്ന സ്തോഭിത്യങ്ങളെല്ലാം ശുദ്ധിപത്രംകൊണ്ടു
പരിഹരിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഗദ്യത്തിന് വിശേഷിച്ചു നല്ല സാരമുപം വിശേഷിച്ചു ഉപരിതമായ പൊതുവിലും കാണാനാണ്. ഈ ഗ്രന്ഥം ഉപരിതനകകൃതികളിൽ പാഠ്യപുസ്തകമായി നിശ്ചയിക്കപ്പെടുന്നതായാൽ ഇപ്പോൾ കണ്ടുവരുന്ന ചില പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ഉപയുക്തമായിത്തീരുന്ന സഭയെയും പാവയ്ക്കും. സഭയ്ക്കുവേണ്ടിയായ ഗ്രന്ഥകർത്താവ് വാഴ്ചകീഴാമാനുഷത്തിന്റെ അവശിഷ്ടഭാഗത്തെപ്പോലും ഇപ്രകാരം വിവർത്തനം ചെയ്യുകയും ഞാൻ പ്രബലമാക്കുവാനും പ്രയത്നിക്കുന്നു.

വിശിഷ്ട, ഭാഷാസാഹിത്യരംഗത്തിൽ ഇടപെടുന്നതായാ ബാവരീണ്ണനായ ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന് സർവ്വ മംഗളങ്ങളേയും ഗ്രന്ഥത്തിന് പ്രവാഹത്തേയും ആശംസിച്ചുകൊണ്ട് ഇവിടെ വിരമിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

പബ്ലിക് ലൈബ്രറി റെയിന് നായർ,
തൃശ്ശൂർ.

വാത്സികിരമായണം

സുന്ദരകാണ്ഡം

സർഗ്ഗം-1

വീരശ്രീഭട്ടം ശബ്ദ ഗന്ധാദ്യമായ ഹന്തമാൻ രാചണൻ അപ
ഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോയ സിന്ധവെ നാലുദിക്കും തിരഞ്ഞുനടന്നിട്ടും
കാണാഞ്ഞു ഒടുവിൽ ഭേദഗന്ധർവ്വമാറ്റമായ ആകാശമന്ത്രശ്രീഭട്ട
സഞ്ചരിപ്പാൻ തീർച്ചയാക്കി. ഗുഹഭേദനനേപ്പോലെ അതിബലി
ഷ്ഠനും ധീരവിരതമനമായ അവൻ കരിച്ചുവാഴുവാൻതക്ക ഒരുക്ക
ങ്ങളോടുകൂടെ പച്ചപ്പുല്ലു മുടിയറ്റം വൈദ്യുച്ഛതൃപ്തം പ്രകാശിക്കുന്ന
തുമായ മഹേന്ദ്രപർവ്വതത്തിനേൽ കടരദൂരം കരിച്ചു പാഞ്ഞു.
ആ സഞ്ചാരഭേദഗന്ധമാൽ പക്കിസംഘങ്ങൾ ഒരുപ്പെട്ടു നാലു
പാടും ചൊഴുത്തുപറന്നു. അവയുടെ മിറകിശിശുവും കേട്ടു ഭയങ്കര
തൃഗന്ധരൂപോലും പേടിച്ച് വിറച്ചു. വിചിത്രവസ്തുങ്ങളുമുള്ള പതു
ങ്ങാര, നാനാധിധിയാതുകൾ, കാഷ്ഠശിരകൾ എന്നിവകൊണ്ടു നിറ
ഞ്ഞതും ദിവ്യതും കാമരൂപികളുമായ അസംഖ്യം യക്ഷകിന്നര
ന്മാരും ഗന്ധർവ്വന്മാരും നാഗാധിപന്മാരും അധിവസിച്ചുവരുന്നതുമായ
ആ പർവ്വതത്തിനേൽ നിന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഹന്തമാനു ഉണർ
വ് ഉദയഃപൂർവ്വം ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു. അഗാധജലത്തിൽനിന്നു
കളിക്കുന്ന വരഗന്ധരൂപോലെ വീരഗുണിയാരു മാതരി ഉത്സാഹഭ
രിതനായി. സൂര്യൻ, മഹേന്ദ്രൻ, ബ്രഹ്മാവ് തുടങ്ങിയ സർവ്വ
ഭേദന്മാരെയും തന്റെ പിതാവിനെയും നമസ്കരിച്ച് ഹന്തമാൻ
മാമകാശ്യാതം ചന്ദ്രോദയത്തിങ്കൽ സമുദ്രരൂപോലെ വളർന്നു. മാട്ടു
ത്തിന്ന ശക്തികൂട്ടുജ്ജ്വലിനായി തന്റെ കൈകാലുകൾകൊണ്ടു
അവൻ പർവ്വതോപരിഭാഗത്തു് ഉദയോദയനനടത്തി. തന്നിമി

രിക്കൊണ്ടും രാജപ്രസാദം കൈമാറ്റം ശോഭിച്ചിരുന്നു. ത്രേക്കാ
 രാജാക്കന്മാർ അന്നിടത്തിലുള്ള അവരുടെ അംഗനമാർ ആകസ്മിക
 മായി സംഭവിച്ച ഈ ഗിരിചലനം ഓരോ ആത്മയുടേതായി.
 മനുഷ്യാനുഭവങ്ങൾ അവരുടെ വേദം മോഹനമാകും ശോഭിച്ചു.
 ഈ ഗിരിചലനത്തിനുള്ള കാരണം എന്തെന്നറിയാൻ ആഗ്രഹി
 ച്ചുകൊണ്ട് അവർ അവരുടെ മന്ത്രിമാരെ അയക്കാനിറങ്ങി വാനി
 ൽ സ്ഥിതിചെയ്തു. തത്സമയം ആത്മയുടേതായിരുന്ന മഹാശാലം
 സിദ്ധമാകുന്നതായും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. “പുതുതലോട്ടയെ
 തുടങ്ങും ഗോപിമാരായ മന്ത്രിമാർ ത്രിമാലാപ്രസാദം സുഗ്രീവാദി
 കളായ വാനരന്മാർക്കും വേണ്ടി മകരാദിജലജന്തുക്കളുടെ വാസസ്ഥാ
 നമായ വരുതൽ മാടികളെപ്പാൻ ഇതാ യെക്കിനില്ലെന്നു.” ഇതു
 കേട്ടു തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ മേന്മയിൽ മുക്കളിൽ നില്ക്കുന്ന
 മഹാശാല പുതുതലോട്ടയെ അവർ ഹസ്തമാനം ഭരിച്ചു. പുതു
 തലോട്ടയായ ഹസ്തമാനാകട്ടെ കരിച്ചു മാടവാൻ പുറപ്പെട്ട മൂടൻ
 തന്റെ സ്വർഗ്ഗത്തോളം കടത്തുവാൻ; ഇടിക്കുളവും അതിലേ
 കുമായൊന്നായി. താർക്കിൻ പന്നഗത്തോടൊപ്പം ആ കപിക
 ള്ളരൻ തോരം നിറഞ്ഞുയർന്നു തന്റെ വാത മൂർത്തിപ്പിടിച്ച്
 അങ്ങോട്ടു മിങ്ങോട്ടും ചുറ്റിപ്പിരി. മൂർക്കോടെ കലിച്ചു മാടവാൻ
 യെക്കിനിനിന്നു അവന്റെ ചുറ്റിച്ചുഴലുന്ന വാൽ ഗമുക്കനാൽ
 രാജിയെടുക്കപ്പെട്ട ഒരു മഹാസുപ്പംപോലെ അവന്റെ പൂർവ്വ
 ഗത്തിൽ കാണപ്പെട്ടു. പരിപാലംപോലെ ആയുരത്തോളം ബലിശ്ച
 അല്ലമായ കൈകൾ കടീത്തത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചു പിടിച്ച് ചുറ്റത്തിൽ
 തന്റെ മുഴുവൻ ശക്തിയും നന്നായി വന്നുവേരോണ്ടതിന്നു കാലു,
 കഴുത്തു എന്നീ അംഗങ്ങൾ നന്നെ ചുരുക്കിപ്പിടിച്ച് ശ്വാസോച്ഛ്വാ
 സങ്ങൾപോലും കൈയാളെ പ്രാണവായുവെ അതിന്റെ ഉപ്പത്തി
 സ്ഥാനമായ ഏഴേത്തിൽ തന്നെ അടക്കിനിർത്തി. ആകാശത്തിൽ
 തനിക്കു സഞ്ചരിക്കേണ്ടുന്ന മോഹനശക്തിയെന്ന കണ്ണിയെക്കൈ
 വീക്കിച്ചുകൊണ്ടു സ്വന്തം ശ്രീമാനും പരാക്രമിയുമായ ഹസ്തമാൻ
 വിശിഷ്ട അതിരേക്കുസിയും പ്രേതരൂപമാകുമ്പോൾ വിമുക്തി

ഇരുവിധം കർമ്മങ്ങളോടുകൂടി ചെവികൾ നിറഞ്ഞിപ്പിടിച്ചു ഗിരി ശിഖരം പിടഞ്ഞമാറ് കാൽ നിലത്തുനിന്നിറങ്ങുകൊണ്ട് ആ കവി പുറംവൻ മറ്റു വാനരന്മാരോടൊന്നിനെ പറഞ്ഞു: “ശ്രീരാമേശ്വരൻ വലിച്ചുവിട്ടിട്ടുള്ള വായുവേഗമായ ബാണം എതുവിധം യാതൊരു തടസ്സവും കൂടാതെ ചക്രവർത്തിൽ ചെന്നു തറക്കുന്നുവോ അതേവിധം ഞാൻ രാവണപാലിയായ ലങ്കയിൽ ചെന്നു ചേരുന്നെന്ന്, ഭനകാത്മജിയെ അറിയെക്കൊണ്ടില്ലെങ്കിലും അതേവഴിയായിത്തന്നെ ഞാൻ സുരലോകത്തു ചെല്ലും. സ്വർഗ്ഗലോകത്തും സീതാദേവിയെ കണ്ടില്ലെന്നുവരികിൽ യാതൊരു സംശയവും കൂടാതെ രാക്ഷസരാജാവായ രാവണനെ പിടിച്ചുകെട്ടി ഇവിടെ കൊണ്ടുവരും. എതുവിധവും ഞാൻ കാര്യം സാധിച്ചു തിരിച്ചു പോകുകയുണ്ടു. അല്ലാത്തപക്ഷം ഞാൻ രാവണനോടുകൂടെ ലങ്കാനഗരത്തെത്തുന്നതും പുഴക്കിഴയടുത്തുകൊണ്ടു വരുന്നെന്ന് നിശ്ചയം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മഹാബലവാനായ ആ വാനരന്മാരെപ്പോലും പക്ഷിഗുണമുള്ളതായ ഭാവനയോടെ ആകാശത്തിലോട്ടു കയറ്റി. അതിശക്തിയോടുകൂടിയ ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം വായുവല്ലാതെ ക്ഷോഭിച്ചു. ഇളകിമറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ആ കാറ്റിന്റെ ഉല്പന്നശക്തിനിമിത്തം പർവ്വതത്തിൽ വളർന്നിരുന്ന പുഷ്പ പരിപൂർണ്ണമായ പാദപങ്ങൾ സമുലം പൂഴ്ന്നിത്തുളിർമലോടു യന്മെന്നും. ബന്ധുവിനെ വഴികൂട്ടിയയപ്പാൻ ചെല്ലുന്ന മറ്റു ബന്ധുക്കളേപ്പോലെയാ രാജശ്രേഷ്ഠനെ പിൻതുടന്നുപോകുന്ന സൈന്യനിരകൾപോലെയാ അവ ആ വാനരന്മാരെ അന്തഗമിച്ചു. അവയുടെ അന്തഗമനംനിമിത്തം അവന്റെ പർവ്വതമുഖ്യമായ ശരീരം അതുതേവടിവു കൊണ്ടു. ഉല്പതിച്ചുയർന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ആ വൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം ഇന്നു നോക്കുന്ന പർവ്വതങ്ങൾപോലെ അണ്ണുവത്തിൽ ചെന്നു വീണു. അവയിൽനിന്നും കൊഴിഞ്ഞുവീണുകൊണ്ടിരുന്ന മനോഹരകുസുമങ്ങൾ, കടീമുളങ്ങൾ, കായ്കൾ എന്നിവയാൽ അന്തർബന്ധമായ ഹൃദമാൽ മിന്നാമിനുക്കുകൾ കൊണ്ടു മുടപ്പെട്ടു മോഹമുഖ്യമായൊരു പർവ്വതപോലെ വിളങ്ങി.

അവ അവനിൽ പുഷ്പവൃഷ്ടിയെക്കൊണ്ട് ബന്ധുവ വഴികൂട്ടി യയപ്പാൻ കണ്ടെത്തേണ്ടതും മെന്ന് അതിദൃഢം തിരിച്ചുപോയെന്ന മറ്റു ബന്ധുക്കളോടൊപ്പം മടങ്ങിപ്പോന്നു. ചിതറിവിങ്ങുകൊണ്ടിരുന്ന ആ വിവിത്രപുഷ്പങ്ങൾ കേണുന്നായിച്ചെന്നു സമുദ്രത്തിൽ പതിച്ച് അതിമനോഹരമായൊരു കാഴ്ചയായി. വെള്ളത്തിൽമീതെ വീണു പൊന്തിക്കിടന്നിരുന്ന പുഷ്പങ്ങളാൽ സമുദ്രം, നക്ഷത്രങ്ങളോടുകൂടിയ ആകാശംപോലെയും ആകാശത്തിൽ, കസേരളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരുന്ന ഹന്തമാൻ, മിന്നൽപിണയകളോടു ചേർന്നു മെല്ലോട്ടുതന്നെക്കൊല്ലുന്ന വമ്പിച്ച മോലംപോലെയും പരിമലമായി. വ്യോമമാഗ്ഗത്തിൽകൂടെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ വാനരന്റെ മുന്നോട്ടു നീട്ടിയിരുന്ന കൈകൾ കണ്ടാൽ പച്ചതൾ ചാരത്തിൽനിന്നും പുറത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന അഞ്ചുതല നാഗങ്ങളാണെന്നു സംശയിക്കും. അവന്റെ ഈ യാത്ര ആകാശത്തെ ആസ്പദിപ്പാനെന്നു അത്രയും കല്പോലമാലകൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സമുദ്രത്തെപ്പാനുമെത്താനെന്നു ആണെന്നു തോന്നിപ്പോകും. അമിരദ്വയിപോലെ അതിമുണ്ണും ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അവന്റെ കണ്ണുകൾ പച്ചതരിസന്ധിയിൽ തീക്കട്ടകൾപോലെ ഉജ്ജ്വലിച്ചു. ചിംഗളവണ്ണമായും വൃതതാകാരമായും ഉള്ള അവന്റെ അക്ഷിഭ്രയം കണമായി ഉളിച്ചയരുന്ന സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെപ്പോലെ വിളങ്ങിക്കണ്ടു. ചുക്കുന്ന നാസികയോടുകൂടിയ അവന്റെ മുഖം വിശിഷ്ട അഞ്ചുതലകൾക്കു സൂര്യമണ്ഡലംപോലെ താഴ്വണ്ണമായിത്തുറന്നു. പൊക്കിപ്പിടിച്ചു ചുറ്റിച്ചുഴറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്ന അവന്റെ വാൽ ആകാശത്തിൽ നാട്ടിയുറപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഇന്ദ്രധനുഷംപോലെ മാലമായി. മാംഗുലം തലക്കുമീതെ ചുറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നിടത്തും ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന വൃതതാകാരമായ ദേവയാൽ വെളുത്ത മേഘകളോടുകൂടിയ ഹന്തമാൻ പരിവേഷത്താൽ ചുറ്റപ്പെട്ട സൂര്യനെപ്പോലെ അതിമനോഹരമായിത്തീർന്നു. അവന്റെ പൂർവ്വാഗ്രം മകുടവണ്ണത്തിലിരുന്ന കാവിമണ്ണ കൂട്ടിയെടുത്തൊക്കിയ ഒരു പച്ചതരംപോലെ കാണപ്പെട്ടു. കടൽ ചാടിക്കടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ആ മഹാ

കപിമുഖ കഷ്ടമുഖങ്ങളിൽ ചുറ്റിച്ചുഴന്നുകൊണ്ടിരുന്ന വായു മോലനാദോപാലം ഗർജിച്ചു. ഉത്തരഗുഹത്തിൽനിന്നും ഉദിച്ചുയരുന്ന സുരകുളഭവപ്പോലം ആ കപികുന്ദൻ അന്തരിച്ചതതിൽ ദൃശ്യമായി. തളച്ചിട്ടിട്ടുള്ള ചങ്ങല വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്ന ഒരു ആനയെപ്പോലെയാ താഴെ പതിച്ചിട്ടുള്ള തന്റെ നീഴൽ വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടു വെള്ളത്തിനീക്കെ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു കപ്പൽപോലെയോ കീഴ്ഭാഗത്തു നിഴലിച്ചിട്ടുള്ള തന്റെ മരായ ഒരു വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടു ഹനുമാൻ ആകാശമാറ്റമാർഗ്ഗം സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്തു. പൂവഗാധിപനായ അവന്റെ മാറ്റത്തിനുള്ള സമുദ്രാഗമങ്ങൾ അവന്റെ ഉത്തരഗുഹത്തിൽനിന്നുതടവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാരാറവ് ശുഭകിമറിയുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ വാനരേന്ദ്രൻ സമുദ്രത്തിൽനിന്നുവെച്ചുയന്നുകൊണ്ടിരുന്ന പശ്ചാത്താപമോലയുടെ മോലകളെ തന്റെ ഉരസ്സുകൊണ്ടു തല്ലിത്തകത്തുകൊണ്ടു നിശ്ശങ്കം സമുദ്രം കടന്നു. അവന്റെ സഞ്ചാരവേഗത്തിൽനിന്നുണ്ടായൊരിക്കലാണിരുന്ന വായുവും ഘനങ്ങളിൽനിന്നുതടവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാരാറം തമ്മിൽ കന്നായിച്ചുണ്ടായിപ്പോയ അതിമഹത്തരമാവസ്ഥയെ വലഞ്ഞുവെച്ചു മട്ടിച്ചു. സമുദ്രത്തിൽനിന്നുവെച്ചുയന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മേന്മമന്ദരമുഖങ്ങളായ തിരുമാലകൾ എണ്ണിക്കണക്കാക്കുകയാണെന്നുവെണ്ണിക്കാക്കുകയല്ലാലമാലയും കടന്നുകടന്നു കപികുലോത്തമനായ ഹനുമാൻ അന്തരികുളത്തിനും ഭൂമിയും മദ്ധ്യത്തിൽകൂടി കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പശ്ചാത്താപമോല വിളങ്ങി. അവന്റെ ഗതിവേഗാനിമിത്തമുണ്ടായ കേൾക്കപ്പെട്ട കാരാറവ് വാനിൽ അലച്ചുയന്നു വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സമുദ്രമോല ശരൽക്കാലമോല പോലെ അതിമനോഹരമായി പരിവർത്തിച്ചു. ഉടത്തു വസ്ത്രം ശരീരത്തിൽനിന്നുഴിച്ചുറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മോഹികൾ എന്നുവെണ്ണിക്കണക്കുകയും ചെയ്തു. മൃതല, മണ്ഡല, ആമ മുതലായ വലിയതും ചെറിയതും മേല്പോട്ടുയന്നുകൊണ്ടിരുന്ന സമുദ്രമോലത്തിനടിയിൽ വൃകതയായിക്കൊണ്ടുപോയി. ആഴിയിൽ വസിച്ചുവന്നിരുന്ന പാമ്പുകൾ ആകാശത്തുകൂടി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഹനുമാനക്കുണ്ടു് താർക്കു

നാണക്കത്തോടുകൂടി കയറുകയായി. ഈ ദോഷം റീബിലിറ്റേഷൻ ഉള്ള ഒരു മോശനായോടാണ് ആകാശം കൂടെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ ദോഷം റീബിലിറ്റേഷൻ ചെയ്തപ്പോൾ അതിൽ നിഴലിച്ചുകൊണ്ട് അവനെ അറുപതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടിലും ജീവിക്കാനും മറ്റാരുമില്ലാത്ത ഒരു കലാകാരൻറെ അമരത്തിൽ അടങ്ങിപ്പോയി. അക്കാലത്തെ ഒരു പട്ടാളാധിപന്റെ പരിചരിച്ചു. അക്കാലം വാനായ അവൻ സമുദ്രതീരത്ത് എത്തുമ്പോൾ കൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നവരും അതതു കാലത്തും അവന്റെ ഗതികേടുകൾക്കു കാരണമായെന്നായിരുന്ന വായുവിന്റെ മട്ടനശിപ്പിക്കലിനെയും കൂടുതലായും കൊണ്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മോശനെയും നോക്കിപ്പോയി. ചെറുത്തും അമ്മണവും അമ്മയും ഈ യുദ്ധം മേൽ നോക്കി ആകാശത്തു വായുവേഗത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ക്രിസ്തുവാൻ അനന്തരം അദ്ദേഹത്തിൽ ആകാശത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന വായുവേഗത്തെപ്പോലെ വിളങ്ങി. അദ്ദേഹം പേർക്കിടയിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചെറു വായുവേഗം കൂടുതൽ മോശപടലത്തോടുകൂടിപ്പോട്ടു മറന്നതും അവ നിങ്ങളോടൊന്നും വെളിവിൽ കാണപ്പെടുകൊണ്ട് അതിൽനിന്നും ഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ വാനായ ദോഷം ദേവഗന്ധർവ്വന്മാർ പല പല്ലി ചെട്ടു കാമകാമ്യത്തും സീതാദേവിയെ അനേകമായിക്കൊണ്ടു സമുദ്രതീരത്തും ചെല്ലിരുന്നു. മോശനെയും ചെറുത്തും അവനോടൊന്നും കൂട്ടം തപി. ദി. ൧. വായു അവന്നോടൊന്നും പറ്റിയിട്ടു, ആകാശമാകുന്ന സാഗരത്തിൽ കൂട്ടം മീനം കൂടാതെ നീന്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന മോശനെയും അവനെ പ്രതികരണത്തിനും ദേവഗന്ധർവ്വന്മാർ കീഴായിക്കയും നാഗയക്ഷരക്ഷസ്സുകൾ, ദേവന്മാർ, പക്ഷിഗന്ധർവ്വന്മാർ എന്നിവർ സ്തോത്രം ചെയ്തും ചെല്ലും. വീട്ടുവഴിയായ മോശനെയും അദ്ദേഹത്തോടൊന്നും കൂടിയ ഈ സമുദ്രതീരത്തും കണ്ടു സാഗരം ഇങ്ങനെ വിചാരിച്ചു. “ഇങ്ങനെയൊക്കെയായിരുന്ന സാഗരത്തിൽ വെള്ളപ്പൊക്കം വന്നാൽ, മോശനെയും ഈ യാത്രയോടും

ക്ഷാധകവംശജനായ രാമദളന്റെ കയ്യത്തിനായിട്ടാണ് ഇവ
 ന്ന യാത്രയിൽ ഒട്ടും ശ്രേഷ്ഠം തട്ടിപ്പോകരുത്. ഈ വാനരാത്ര
 ള്ലന്നു ഞാൻ മെട്ടുകൊടുക്കേണ്ടുന്ന സാഹായ്യം അതുതന്നെ. അ
 ള്ലത്തപക്ഷം റാഗം ഗ്രിയമുള്ള സസ്തനങ്ങളും എന്തെങ്കിലും
 അതുതന്നെ ഇവൻ എന്നിരിക്കുന്നു വിശ്വമിച്ഛ ശേഷം പീണ്ടും
 സുഖമായി യാത്രചെയ്യുകയുണ്ടു്. എന്നീ വിചാരങ്ങൾ മാത്രമേ
 സാധാരണപരമായ വരസൻ ജലത്തിൽ ആണ്ടുകിടന്നിരുന്ന കാ
 ല്യാണമുടികളോടുകൂടിയ മൈനാകപട്ടംകൊണ്ടു നോക്കി ഇങ്ങിനെ
 പറഞ്ഞു. “ഹേ നഗാധിപ! പാതാളവാദ്യം കമാല അസുര
 സംഹാരത്തെ നിരോധം ചെയ്യേണ്ടതിനുള്ള ഒരു കോട്ടയായ്യാണു
 ഈ സഹസ്രാക്ഷർ നാടകം ഈ ഒരു വാതത്തിട്ടുള്ളത്. അതി
 വിസ്തൃതിയുള്ള പാതാളത്തിൽനിന്നും വീട്ടും വലിച്ചു മേലോട്ടു
 കേറുവാൻ ഇച്ഛിക്കുന്ന അസുരന്മാരുടെ നിഗ്ഗമനശോരത്തിന്നോര
 മ്പ്രായിട്ടാണു ഈ നീ ഇവിടെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഹേ നഗെ
 ധാധിപ! നീ വിശ്വജിതനായും മേലും കഴും മൈപോലെ വലി
 പ്പാൻ ശക്തനാണീ. അതിനാൽ ഇതു ഞാൻ നിന്നോടൊരു
 കാഴ്ചം പറയുന്ന ഏഴുനീല്ക്കുക. ആകാശമാർഗ്ഗമായി സ്തബ്ധര
 ന്ന ഇവൻ വാനരസിംഹനായ ഹസ്തമാനാണ്. കീമലേഷ്ടിതനാ
 മാണ് രാമകാർമ്മിനിയായിട്ടാണ് ഇവന്റെ ഈ യാത്ര. ഇ
 ക്ഷാധകകലപത്തിയായ രാമദളനെ ഞാൻ സഹായിക്കേണ്ടവ
 നുമാണീ. എന്നിരൂ പുഷ്പരാജാണ് ഇഷ്ടാകവംശജൻ. അ
 വരായ് വളരെയുളള എന്നിമാണ് നീ സസുഖം വസിക്കുന്നതും.
 അതിനാൽ നിന്നാക്കും അയാൾ പുഷ്പരാജ്. നാം ഈ കാഴ്ച
 ത്തിൽ ഒട്ടും വിമുഖരായിരിക്കരുത്. കൗന്തുക്യം ചെയ്യാതിര
 ന്നാൽ സത്തുകൾ നമ്മെ നിന്ദിക്കും. നീ വെള്ളത്തിൽനിന്നു
 പൊന്തുക. ഈ കപിശത്രേഴ്സ് നിന്നിരിക്കുന്നു വിശ്വമിച്ഛട്ടു.
 നമ്മുടെ അരികുക വരികയാൽ ഇവൻ നമുക്കെതിരിയായി. തന്നി
 മിത്തം നമുക്കിവൻ പുഷ്പരാജാണല്ലോ. ഹേ പാതാളവാദ്യ! ദേവ
 ഗന്ധർവ്വസേവിക! നിന്നിരിക്കുന്നു വിശ്വമിച്ഛ ശേഷം ഹന്തമാൻ

സഞ്ചരിക്കുന്നവർ എന്റെ വെളിച്ചത്തോടു കടന്നുപോകുന്നു
ഇതാണ് എനിക്കു പണ്ടു പ്രാപ്താവു തന്നിട്ടുള്ള വരമാനം. അതിനാൽ ഓ ഏന്റെ മുഖ ദാരുണതയിൽ പ്രവേശിക്കുക." എന്നിങ്ങനെ പ്രതിവചിപ്പാകൊണ്ടു ദൈവ് അതിവിസ്തീർണ്ണമായി പിടുന്ന സുരസയുടെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടു ലൂഥറുവിനു പറയാൻ "എന്നാൽ എന്റെ വിഴുതത്തക്കുടത്തും നീ വാത് പിടിക്കുക, എന്ന് മൊടിപ്പുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു തന്റെ ശരീരം പത്തു യോജന നിളവും പത്തു യോജന ദണ്ഡുവും ഉള്ളതാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഈ മോലപാപത്താൽ മുടങ്ങിയ വർദ്ധനപാപത്തെ പത്തു യോജന നിളവും വെട്ടുവെട്ടിയ അധരക്കൊണ്ടു സുരസ തന്റെ മുഖപാപം ഇതപതു യോജന വിസ്താരത്തിൽ പിടുന്നു. അപ്പോൾ ഹനുമാൻ അത്യന്തം ദോഷത്തോടുകൂടി മുപ്പതു യോജന പുഷ്പയിൽ വെളിച്ചമായി. തൽക്ഷണം സുരസ നാപ്പതു യോജന വിസ്താരത്തിൽ വാത് വന്നു. വീരപരാക്രമിയായ ഹനുമാനാകട്ടെ അപ്പോൾ അയ്യോ യോജന പൊക്കത്തിൽ വളന്നു. ഉടനെ സുരസയുടെ വെളിച്ചം അപ്പതു യോജന വിസ്താരമുള്ളതായിത്തീർന്നു. അതു കണ്ടുനിന്നിരുന്ന മാരുതിയുടെ വാത് എഴുപതു യോജനത്തോളം സുരസയുടെ വെളിച്ചം എണ്ണപതു യോജനയായി വെളിച്ചം. മാമുതപാപത്തെ വളന്നു പിടുന്ന ഹനുമാനാകട്ടെ വീണ്ടും തൊണ്ണൂറു യോജന പൊക്കത്തിലും വെണ്ണത്തിലും ആയി വളന്നപ്പോൾ സുരസ പത്തു യോജന വിസ്താരത്തിൽ തന്റെ വാത് പിടുന്നു. പെട്ടെന്നു അതിവെളിച്ചമായ വായുപുത്രൻ തന്റെ ശരീരം അംഗുലപ്രമാണമാക്കി സുരസയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ക്ഷണം പുറത്തേക്കും വന്നു ജയദർശനോടുകൂടി അന്തരിഷ്ടത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തുകൊണ്ടു അവൻ "അപ്പോഴാ ജനനി! ഞാൻ ഭവതിയുടെ ഉദരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഇതാ പുറത്തേക്കും വന്നു. അതിനാൽ ഭവതി എന്റെ മാതാവിന്നു രൂപ്യയായി. ഇതാ ഞാൻ ഭവതിയെ തമസ്സരിക്കുന്നു. ഇനി ഞാൻ സീതാഭവതിയെത്തരിഞ്ഞു പോകട്ടെ. ഭവതിയെ കമലോദയവൽക്കരിച്ചു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള വരവും സഫലമായല്ലോ"

എന്നിവകൾ പഠിക്കും. മറ്റു രാജവകുമാരിൽനിന്നു പോലെ തന്റെ മുഖവോരായിരുന്നു വെട്ടുപോയ ഹനുമാന്റെ മൺ ഭവേദനനി വെട്ടുപോയ ധരിച്ചുകൊണ്ടു "മേനകചിപ്പുശവ" ഇനി നീ നിന്റെ കാര്യശിക്ഷക്കായ സന്ധ്യയായു മെട്ടുപോം. വൈഭവഹിത മഹാത്മാവായ ഭൂതാമര ഇങ്ങനെയോ കല്പിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു ഹരിശ്ചന്ദ്രനായ ഹനുമാന്റെ ഏതാവം ദൃഷ്ടമായ പൂർവ്വകാലത്തു കമ്മവും കണ്ണു നെറ്റുതന്നും അവനെ വെട്ടി അന്നത്തോൾ ഹനുമാൻ തോയധാരകളാലും പക്ഷിസമൂഹത്താലും നിറയെത്തും ഗന്ധർവ്വന്മാരുടെ സഞ്ചാരമാർഗ്ഗമായതും ഉപാധനസ്സിനാൽ ശോഭിക്കപ്പെടുന്നതും ഗജം, സിംഹം, ധ്യാപനം, ഗജപതി, സപ്ത എന്നീ കൊമ്പയടയാളങ്ങളോടു കൂടിയ അസംഖ്യം മച്ചിരിക്കുന്നവർ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും അതിവേഗം വരിയായ ഉണർത്തുന്ന മെമ്പായാൽ അതിയായി വെട്ടുകക്കൊമ്പയടയാളത്താൽ നശിക്കാത്തതാൽ സപ്തസുഖം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുണ്യാത്മാക്കളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതും ദൈവന്മാർ ഹരിസ്തവോദ്ധ്യകൊണ്ടുപോകുന്ന അഗാധാൽ സേവിക്കപ്പെടുന്നതും ഗ്രഹങ്ങൾ, നക്ഷത്രങ്ങൾ, ചന്ദ്രസൂര്യന്മാർ, താരങ്ങൾ എന്നിവ പരിചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും മഹാപിമാൻ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, നാഗതക്ഷന്മാർ തുടങ്ങിയവരായ നാഗയക്ഷുടനും വിശ്വാസസ്വാർ വെട്ടുന്നതും ഐരാവതക്കണ്ണുനായകത്താൽ ആകൃഷ്ടപ്പെട്ടതും സൂര്യമന്മാരുടെ സഞ്ചാരമാർഗ്ഗമായതും ജീവലോകത്തിനുവേണ്ടി വിധാതാവിനായ അഗാധിസ്താവായ മേഘശ്ശിതായി നിൽക്കപ്പെട്ടതും വീരപുരുഷന്മാരായും വിദ്യാധരന്മാരായും സദാ സേവിക്കപ്പെടുന്നതും അന്നാശ്രമമായതുമായ ആകാശത്തിൽക്കൂടെ ഗജവനനാലും വെട്ടിയോടെ സഞ്ചരിച്ചു. നിരാലംബമായ ആകാശത്തെ ആശ്രയിച്ചു ആകാശത്താൽ നാനാഭംഗം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകൊണ്ടു പക്ഷികളോടുകൂടിയ ഒരു പക്ഷിപോലെയെ വെട്ടുപോയ ഹനുമാൻ പ്രധാനമെങ്കിലും തത്സമയം എത്ര ഉപയോഗമേത്രാ സ്വീകരി

പ്ലാൻ ശക്തമായ സിംഹീകരണ മാർക്കസി, അവനെക്കുറിച്ച് അ
 തൃപ്തിപ്പെടുകയോയോരൂപം കൊള്ളുകയോ ഇല്ലെന്ന് വിചാരിച്ചു.
 “അവൻ മർദ്ദനം കഴിച്ചിട്ടു വളരെ ദിവസമായി. ഇതാ മഹത്വമേ
 വരുന്ന സന്ദർഭം എന്റെ അധീനതയിൽ വന്നുവെന്ന് തോന്നി.
 “വിചാരങ്ങളാലുള്ള ആ മാർക്കസി ഹന്തുമാന്റെ നിഴൽ ആഴ്ത്ത
 വെച്ചു. തന്റെ നിഴൽ ആദ്യം പിടിച്ചുവെക്കുന്നതെന്നറിഞ്ഞ്
 ഹന്തുമാൻ “എന്റെ യാത്രയെത്തുന്നതാണോ? വിപരീതമാണെ
 കെന്ന കാരണം സമുദ്രത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ക
 പ്ലിന്റെ ഗതിക്കെന്നുപോലെ എന്റെ യാത്രയും അല്പമായ വി
 ഷ്കം സംഭവിച്ചുപോകുകയോന്നു” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ചു
 വന്നു നോക്കിത്തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം വിശ്വസ്യം മനോഹരമായൊരു
 ജന്തു സമുദ്രത്തിൽ പൊതിക്കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. മേൽ അതി
 ബലിമാനായ ഹന്തുമാൻ “ചാത്താശ്ശിപ്പോലും മറ്റൊരാളോടൊ
 ലിനിയായ സിംഹീകരണയാണിവിടെ സംഭവിച്ചത്” എന്നു
 സൂക്ഷ്മതയോടെ മനസ്സിലാക്കി. പെട്ടെന്നു വെട്ടുകാലികിടന്നു ഇല്ലാ
 ത്വം തന്റെ ശരീരം വലുതാക്കി. അതു കണ്ടുനിന്നിരുന്ന മാ
 ര്ക്കസി തന്റെ വലത്തു പാതാഭാഗത്തോടൊപ്പം വെട്ടിപ്പോയി
 പ്പിട്ടതും മേവനാലോലോലം മേലോട്ടുമാത്രം വെട്ടുകൊണ്ട് ആ
 വാതകമന്ദ്രത്തിന് നേർക്കു പാഞ്ഞു. വെട്ടുപോലെ കീനശരീ
 രം ബലവാന്മാരായ പ്ലവംഗാധിപന്മാരെ അതിവിസ്തൃതമായ
 പിടുന്നിരുന്ന അവരുടെ വാതകമന്ദ്രവും മീതശരീരവും കണ്ടു ത
 ന്റെ ശരീരം നന്നു ചെറുതാക്കി ഒരു ചെറുപാറയെന്നപോലെ
 പെട്ടെന്നു അവരുടെ വാതകമന്ദ്രത്തിൽ ചാടിവീണു. മാത്രവേ
 ത്തിൽ അകപ്പെട്ടു പൂർണ്ണമന്ദ്രമെപ്പോലെ സിദ്ധമാണെന്നാൽ ഹ
 ന്തുമാനെ വീക്ഷിച്ചു. അന്നതരം ഹന്തുമാൻ മനോഹരഗന്ധത്തോടു
 കൂടെ തന്റെ കൂത്തു നഖങ്ങൾക്കൊണ്ടു ആ മാർക്കസിയുടെ ഹൃദയ
 മർദ്ദനം കീറിപ്പിട്ടു. അവരുടെ വലത്തുപാതയിൽനിന്ന് അർക്ക
 ണത്തിൽ പുറത്തേക്കു ഇറങ്ങി. മനോഹരഗന്ധത്താലും മിടുക്കുകൊ
 ണ്ടും ആ മാർക്കസിനെ തിരിച്ചുശ്രദ്ധ വിരമിക്കുന്ന ഹന്തുമാൻ

വിണ്ടു തന്റെ ശരീരം വേദാന്തമി. ആ കവിവരനാൽ ഹിംസിക്കപ്പെട്ട കടലിൽ ആത്മസ്വമത്തോടുകൂടെ ചത്തു വീണുകിടക്കുന്ന സിംഹ കയ്യെ കണ്ടു ചേലരന്ദാമന്തം ഭൂതങ്ങൾ ആ വാനരനോടിച്ചുകാരം പറഞ്ഞു: "ഹേ കറികുടവാണമീ അതിഭയങ്കരനായ ഈ ദുഷ്ടരാജാവിനെ നീ കൊന്നതാശ്ചര്യം. നിന്റെ കയ്ക്കും ഏതായും ദുഷ്ടരായതുതന്നെ. ഇനി നീ വേഗത്തിൽ പിറുനീട്ടുകയും ശൂദ്രമാംവണ്ണം സാധിക്കുക, അല്ലയോ പ്രപഞ്ചേന്ദ്ര! നിങ്ങളെല്ലാവരും കൈയും, സൂക്ഷ്മധരണം, ബുദ്ധിമൈത്രീയവും, ഭാഷണവും ഏതെങ്കിലും ധർമ്മഗുണങ്ങൾ ആർക്കുണ്ടോ അവർ സ്വകർമ്മത്തിൽ കർമ്മവും കഴിക്കുകയിട്ട്" സൗവാജയം, സിംഹിഹാസധാ ഈ രണ്ടു മഹാകാവ്യങ്ങളും സാധിച്ചതിൽ ആകാശമാനികളായ ഭൂതങ്ങളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടുള്ള മഹാതേജസ്വിനായ ഹനുമാൻ താർക്ക്യഭ്രാന്തനായവണ്ണം അതിവേഗത്തിൽ വീണ്ടും പാശ്ചാത്യർക്കുമായി യാനാകെല്ല. സാമാന്യ അഭയാർത്ഥം ചില നോക്കിയപ്പോൾ കററ അകലെയാടി ഒരു വനക്കൂട്ടം കണ്ടു ആ വനക്കൂട്ടം തത്സമുഹരണാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഉത്തമഗമയ മലയപശ്ചാത്തമാണെന്നു താഴെ ഈശ്വരായപ്പോൾ അർഹന മനസ്സിലായി അതിവിശിഷ്ടമായ ആ പശുതന്ത്രെയും അതിന്റെ താഴ്വരയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന വനങ്ങൾ, ഉപവനങ്ങൾ, ദീപകൾ, കടലുകൾ, ഉൾക്കടലുകൾ, അവിഹിത നിർമ്മിത വൻമരങ്ങൾ, നദീതലങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഹൃദയം വീക്ഷിച്ചു വമ്പിച്ച കാഴ്ചമാത്രത്തന്നെ ഈ ആകാശം മുഴുവൻ മറയ്ക്കുവാൻ തക്ക വലിപ്പമുള്ള അന്റെ മഹാകായം പോക്കി "എന്റെ ഈ ഗാത്രവലിപ്പവും പ്രേമമാവനവും കണ്ഡം രാജസുമാർക്കു ഏതെന്നുണ്ടിട്ടു ജിജ്ഞാസ വർഷിക്കും" എന്നിങ്ങനെ വിചാരിച്ചു മായാമോഹത്തിൽ റിപ്പ വിമുക്തനായ ആത്മജ്ഞാനി സ്വപ്രകൃതി സ്വീകരിക്കാവോലെ ബുദ്ധിമാനായ ഹനുമാൻ പശ്ചാത്തമായ അന്റെ ശരീരം ഒരു സാധാരണവാനമെന്നാണുപോലെ നന്നു ചെയ്തതായി, മഹാബലിയുടെ വീഴ്ചം നശിപ്പിക്കേണ്ടതിനായി

മൂന്നി അദ്ദേഹം വീണ്ടും വാതനാശത്തിലൂടെ ത്രിഹരികളോടൊത്തു
 ഹനുമാൻ സിംഹിക മുതൽ "മഹാഭാരതത്തിലേക്കു കോട്ടിപ്പോൻ
 കഴിക്കാത്തവണ്ണം തന്റെ വാതനാശം പരമേശ്വരൻ പരിവർത്തിപ്പിച്ചു
 സമുദ്രത്തന്നെ കയറ്റി മേൽക്കര വെണമെന്ന ശ്രമം വീണ്ടും ശ
 രീതവദിച്ചു മുതൽ സാക്ഷാൽ അകുറമൊട്ടു "കോട്ട സാബു
 ത്തിന്നു ഞാൻ ഇനി വെട്ടുണ്ടെന്നു തന്നെ ചിന്തിച്ചു മാനവ
 നാശവും കേൾക്കുന്ന പക്ഷം മാനന്തര അമ്മയെ കല്പിതാപശ്ചി
 ക്കുപ്പാ നിയമിച്ചു പാത അനാക്രാന്തമായ സമുദ്രത്തെ ബലാൽ
 ശരണംചെയ്തു, വിവികൃതശരണമുണ്ടാക്കി കേൾക്കു ഉദ്ദാലനം
 കേരം എന്തി ഉഷ്ണവൃന്ദനം പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ലക്ഷ്മ
 ഗിരിയുടെ ഉന്നതശിഖരത്തിനോടു മഹാലാലി പുനഃ അങ്ങനെയു
 മായ ഹനുമാൻ നിപതിച്ചു് അനന്തരം നാൻ അന്വീക്ഷിച്ചി
 രുന്ന പശിയ ക്രമേണാൽ പക്ഷിമൃഗാദികളെ ചരിവമിപ്പിച്ചും
 കൊണ്ട് ത്രിഹരിമാൻ അമരവതിക്കു മുമ്പാ രമണീയമായ ലങ്കാ
 നഗരം അറിച്ചു

സർഗ്ഗം-2

പുലസ്തയർക്കും ബാലവൃന്ദനമായ ഹനുമാൻ അനന്തരമു
 മായ വരണാലയം കടന്നു ത്രിശക്തിമന്തത്തിനേൽ സ്ഥിതിചെയ്യ
 ന്ന ദയാനന്ദനെക്കുറ സഹ ചിക്ഷിച്ചു ശീതവാതം മന്ദമാ
 യ് വീശിക്കൊണ്ടിരുന്നു, ഉഷ്ണശാല അമ്പനിൽ പൂർവ്വപ്രതി ചെ
 യ്തു തന്നിരിക്കുന്ന ആ വാനരൻ പൂർവ്വമനോഹരമായിപ്പരിചരിച്ചു
 ഇതു നോക്കുന്ന വില്ലാസമുള്ള പെരുമാറ്റം കണ്ടു ചാട്ടമായി
 ചാടിക്കടന്നിട്ടും കട്ടം കിടപ്പാ നല്ലപ്രയോ അവനങ്ങായില്ല
 ശരണ്യം വന്നതും ത്രിമാനമായ മാതാവി 'എത്ര യോജന മൂക്കെ
 കിലും ഏറിയേ ഒര ശാസത്തിൽ ചാടാം. പിന്നെ നിസ്സാരമാ
 യ് ഇതു നോക്കുന്ന വഴി വലിയൊരു കാര്യമോ' എന്നു അറിനെ

[illegible]

കാഴ്ചയും മനസ്സിൽ അറിയാതെ. പിന്നീട് ചേങ്ങനെതന്നെയാലോചി
 ട്ടോ. നീ വിചാരത്തോടെ രാമകാഴ്ചയ്ക്കുള്ളപ്പോൾ ആ കവിത
 അകത്തു പട്ടിത്തലിയിൽ ഇരുത്തുകൊണ്ടു സിംഹത്തെക്കണ്ടുപിടി
 പ്പാൻ. ഇപ്പോഴും പലതും മിന്നിപ്പിച്ചു തീവ്രതയോടെയും ബാല
 ശാലികളുമാണ് അസംഖ്യം വീരരാജാക്കന്മാർ കാഴ്ച കാണിച്ചുപോ
 തന്ന ഈ പുറമിൽ എന്റെ സാന്നിദ്ധ്യത്തോടെ കടന്നുപോകു
 യെന്നതു സാധ്യമല്ല. ഉഗ്രപ്രതാപികളും നിരൂപകന്മാരും ഭൂത
 ബാലന്മാരും ഈ രാജാക്കന്മാർ വെച്ചിട്ടുവന്നു ചെങ്കൽ സഞ്ച
 റിപ്പാൻ. പക്ഷെക്കൊണ്ടൊരാൾ സാധിക്കാത്തതും എതിർക്കുവരും
 ചൊരാൻ സാധിക്കുന്നതുമായ ഒരു രൂപം എടുത്തുകൊണ്ട് ഇവി
 ടെ സഞ്ചരിക്കുന്നതായിരിക്കും യുക്തം. മിഥിലേശപ്പുത്രിയും രാമി
 മാലാരിയുമായ സീതയെ ഏതുരൂപം ധരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ
 തിരയുന്നതെന്ന് ഭരതന്മാരിലും ഭിഷ്ണുപിതൃമാരുമാക്കുസേവനത്തിന്
 ഏല്പിയിൽ അകപ്പെടാനിരിക്കുകയും വേണമല്ലോ അതിന്നു തക്ക
 ഉപായമേന്തു! വിദയാർത്ഥവും ജന്മശീലനുമായ രാമൻ പ്രാർത്ഥ
 കാർത്തുനിന്നു തെവിടവും ഭംഗം കഴിച്ചുകൂടാ. ഉത്തമനും അമ
 രാഗനും ഉപയുക്തമായ സീതയെ ഏകാന്തതയിൽ കെട്ടുതന്നെ കാ
 ണേണ്ടെന്നു മാത്രമേന്തു! കൊള്ളരുതാത്ത ഒരു ഭൂതകൽ കാഴ്ച
 മെല്ലിക്കുന്ന പക്ഷം കൈവന്നുകൂടിയ കാഴ്ചവും സൂര്യോദയത്തിൽ
 ഇരുട്ടുന്നപാലെ കൂടിക്കൂടാകുന്നു. പണ്ഡിതനാണെന്നുള്ള
 അഭിമാനത്തോടുകൂടെ പ്രവർത്തിപ്പാൻ കരുമ്പടുന്ന താമരയെ
 കാഴ്ചവും കൈക്കൊണ്ടു. രാമകാഴ്ചയും നിറവേറുവാനുൾ സീതകി
 ട്ടേണുന്ന മാറ്റമേന്തു! എന്തു മാറ്റം വെച്ചുമാണ് 'വരുന്നതു
 വരട്ടെ' എന്ന വിചാരത്തോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന പണ്ഡിതമാ
 നിയാൽ ഒരു ഭൂതൻ അത്ഭുതാനന്ദങ്ങളെപ്പററിയുള്ള യജമാനന്റെ
 മീറ്റിന്നു ഹാസിച്ചുണ്ടാക്കുന്നു. ആ ദോഷവും ഏതെങ്കിലും
 തെറ്റ് കാഴ്ച കൈവന്നുപോകുമെന്നും ഞാൻ അധീനനാകുമെന്നും
 എന്റെ ഈ മഹത്തായ കർമ്മം വ്യർത്ഥമാകുമെന്നും ഭവിക്കണം.
 അതിനുള്ള മാറ്റമേന്തു! ഈ പകൽസമയത്തു ചെങ്കൽ പ്രഭവ

[illegible]

പോരുന്നതുമായ ലതയിൽ പ്രവേശിച്ച ശരീരക്കാലമോളം
 പോലെ ദേശഭിന്നനെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു, പുരുഷകാലം പ്രത്യേക
 മായതല്ലെന്നു വായിക്കുന്നു, എങ്ങും ഒന്നാകയാൽ ഏതൊരു പുരുഷനെയും
 നന്നാക്കുന്നതായ കടലിനെയും, മാതൃഭാഷയെയും, മതമനുഷ്ഠാന
 നിയമം, കാലാനുസൃതമായ ചര്യയെയും, അവിടുത്തെ നാട്ടിന്റെ
 പ്രീതിപ്പെട്ടവർക്കു വിചിത്രമായ പതാകകൾ, അവിടുത്തെ കെട്ടി
 തൂങ്ങിയ തന്ന കിരീടങ്ങളെയും നിന്നും ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്നു മേന്മ
 വരുത്തുന്നതിന്നും എന്നിവയോടുകൂടിയതും നന്നാക്കുന്നതു പു
 രുഷകാലമെന്നു ചിലർക്കുണ്ടു ധർമ്മം. അതിന്നു അനുരൂപ
 നായികൻ പ്രാകാരപ്രീതി വെക്കുന്നതും. നന്നായ പുരുഷൻ
 വീശിക്കൊണ്ടിരുന്ന കൂട്ടിനെ കടൽക്കരയിൽ നിന്നും എടുത്തു
 സ്വപ്ന ജനങ്ങളോടും എടുത്തു കൂട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു.
 "മോഹത്തി"കൊണ്ടു പാശാലയായതിന്നു ഉത്തരപുരുഷൻ നവ
 സ്തംഭം പ്രമത്തമായ വിടയാതെയായ അസംഖ്യം രാജ്യസന്മാർ ആനന്ദ
 മയമായ കെട്ടിക്കൊണ്ടു കിടന്നിരുന്നു. നക്ഷത്രമുദാഹരണവും ഉപാധി
 ചേർന്ന മിന്നൽപിടയകളാലും മേഘസമൂഹങ്ങളാലും ഉപാധികൾ
 കെട്ടിയതന്നെ ആ പുരുഷൻ നന്നായകളായി പരിവർത്തിത
 ുന്നു. വിവിധമായ പടിവാതിലുകൾ, മേഘവും പരിവർത്തിതനായ രാ
 കൾ, മേഘം, സ്തംഭം, മുഖം എന്നീ രണ്ടാകാശങ്ങളെ കെട്ടി
 കെട്ടി പുറംതിരിക്കുകയും, അവിടുത്തെ പ്രതിമിയാൽ കെട്ടിയതന്നെ കെട്ടി
 കെട്ടിയതായ മേഘവീശകൾ, മേഘങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഉപാധികൾ
 മേഘങ്ങളെക്കൊണ്ടു കെട്ടിയതിന്നു കോണിപ്പടികൾ, സ്തംഭങ്ങളെ
 മായ മുറയ്ക്കുന്നതും പൊതിയുന്നതിന്നു യുതിപദങ്ങളും,
 ആകാശത്തോളമുണ്ടെന്നുള്ളതന്നെ ആനന്ദമയമായ പദം, മേ
 ഘം, മേഘം, രാജഗംഗയും എന്നീ പകർപ്പുകളും കെട്ടിയതിന്നു
 മേഘം, വാദ്യമേഘങ്ങളും, ആരോഹണികൾ, അപരമായ പ്രതി
 മിപ്പടികൾ എന്നിവകളാൽ 'വൈദ്യനാഥനായ' എന്നു വേദഗ്രന്ഥ
 രാജധാനിയായ വാതിൽ പൂർത്തിയാക്കുന്നതും ചിലർക്കു ഹനു
 മാൻ മുറിക്കുന്നതു ആരോഹണനായിട്ടുപിന്നെ രാജധാനി

ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടു ക്രോധമുർപ്പിച്ചിരുന്നായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. “മാക്കുസരാജാവും മഹാജനാവുമായ മാവണന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് ഈ നഗരി കാക്കുന്നവളാണ് ഞാൻ. എന്നെ അതിക്രമിപ്പാൻ ആക്കം സാദ്ധ്യമല്ല. എന്നെപ്പരിഗണിക്കാതെ ഈ പുരിയൽ നിന്നെ കടപ്പാൻ കഴികയുമില്ല. ഇതാ ഇപ്പോൾ തന്നെ നിന്നെ ഞാൻ ഹരിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രാണാധീനനായി നീ ഇവിടെ കിടന്നുരുങ്ങാ. ഏഴു കേട്! ഞാൻ ലങ്കാനഗരിയാണ്, ഞാൻതന്നെയാണ് ഈ ലങ്കയുടെ നാനാഭാഗങ്ങളും സംരക്ഷിച്ചു പോരുന്നത്. ഇതാണെന്റെ പരമാർത്ഥം. അതു ഞാൻ നിന്നെ അറിയിച്ചു.” ലങ്കാശ്രീയുടെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ട് ഉസാഹശീലനും ബലാബദ്ധനും പ്രസ്തുതനുമരിയും ഹരിഭദ്രശങ്കരനും മാജന്തരമെന്നുമായ ഹന്തമാൻ ഒരു പട്ടണമുറപ്പാലെ കട്ടും കല്ലുകൾ കൂടാതെ വികൃതരൂപിണിയായ അവളോടു “ഈ ലങ്കാനഗരം കാണാൻ ഒരു കൈയുകാരനാണ് ഞാൻ ഇവിടെ വന്നത്. അടുത്തും, കട്ടിമണ്ണും, പ്രാകാരത്തും, പുരഗോപുരത്തും എന്നിവിടാൽ നിറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ലങ്കയും അതിന്റെ നാനാഭാഗത്തുമുള്ള വനങ്ങളും, പുവനങ്ങളും, മുത്തമുതസൗധങ്ങളും, ശ്വേതപത്മനങ്ങളും, കൊടുങ്കാടുകൾ എന്നിവയുടേ കാണാൻ എനിക്കൊട്ടധികം ആഗ്രഹമുണ്ട്.” എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു കാമരൂപിണിയായ ലങ്കാലക്ഷ്മി വീണ്ടും പരുഷാക്ഷരങ്ങളോടുകൂടെ “ഏടേ മമ്മത! വാണരാമര! മാക്കുസരാജന്റെ രക്ഷയിൽ വന്നിപ്പുറപോയെന്നു എന്നെത്തയ്യിക്കാതെ നിന്നെ ഈ പുരം കാണാൻപോലും സാധിക്കുന്നതല്ല” എന്നിങ്ങിനെ പ്രതിവചിച്ചു. അതിന്നു മറുപടിയായി വാനരപുഷ്പനായ ഹന്തമാൻ നിശാചരീകൃപം കൈക്കൊണ്ടിരുന്ന അവളോടു “ദേവ! ഞാൻ ഈ നഗരിയെ ഒരു ചുറ്റിനോക്കിയതിന്നു ശേഷം വന്ന വഴിയെ പോയ്ക്കൊള്ളാം” എന്നു പറഞ്ഞു. ഈ മറുപടി കേട്ട് അവളാകട്ടെ മോജനകമായ ചോരനാദം മുഴക്കി കൈത്തലംകൊണ്ട് ആ വാനരശ്വേതപ്പുറനെ ആഞ്ഞടന്നു വീച്ചു. ലങ്കാശ്രീയുടെ കയ്യിൽനിന്നും താപനമേറിയ മാജന്തര

ഒന്നായ ആ പരാക്രമശാലി രാജരാട്ടാനന്ദൻ കയ്യും വലയും
 മൂലാധനത്തോടെ പഴുക്കപ്പെട്ടു വിരജിതൻ ഭ്രമിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടു്
 ഇടക്കകകൾക്കിടയിലുള്ള മഴക്കോടൊന്നിടയിൽ റിപ്പോണെന്ന മി-
 നത്താൽ ഹെന്ദ്രമാൻ തന്റെ മൂലധനം അല്പമൊന്നു ചാടി ആ പ്ര-
 നെരമേന്ദ് അംഗത്തൻ ഒന്നർത്തു മുഖം വിടർത്തു നിശ്ചയിച്ചതി-
 യിൽ പതിച്ചു. മടക്കം മറുത്താലും തെജസ്വിനിയായ ആ വാന-
 മന്തളത്തിൽ റ്റേജർക്കുണ്ടെന്നു അറിയുക കരുണാധരനായി. അന്ന-
 ന്നരം അടുത്തുകൂടി വന്നു വന്നാൽ ഹെന്ദ്രമാനോടു ഒരു ഗർവ്വകൂടാ-
 ഒരു സ്തംഭാൽക്കുളം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു "ഹേ മഹാജനാധര! പ്രസ്ഥ-
 പാലക, അപ്പുറത്തു കപിസന്തത! എന്നെ കെൾക്കുക. കൈവെട്ടിയാ-
 ലികളും ബലവാനായതായവർ കരിക്കലും ക്ലിപ്തം കൈവെട്ടി-
 ഹേ പ്രാപ്തമേ! അനാകളെ, ലഭാനാഗരഭവംതാണ്, പരാക്രമ-
 ത്തിൽ നിന്നുണ്ടായതായിട്ടുള്ളതാണ്. നീ മഹാജനാധരൻ തന്നെ
 ഹെന്ദ്രമാൻ! കേൾക്കുക! അൻപതു വർഷം നൂറുവർഷം
 ഇങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നിട്ടുള്ള വരമാണിത് "എന്തൊരു കാര്യം
 നിന്നെ ഒരു വരമാൻ പരാക്രമത്തിൽ കീഴടക്കിയതായാ താതു മുതൽ
 മാക്കുസന്തതൻ കൈകൾവെട്ടിയതായതായാ പരിചരിക്കാത്തതാണ്."
 ഹേ സൈന്യ! നിങ്ങളുടെ ദൈവം നിമിത്തം ആ കാര്യം ഇന്നു വന്നു
 മേലും വന്നിരിക്കുകയും ചെയ്തതായിട്ടുള്ളതാണ്. നിങ്ങളുടെ നിമി-
 ത്തം മാക്കുസന്തതനായും മറ്റൊരുവനായും മാവണ്ണം ആവശ്യം
 എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും നാശം അടുത്തിരിക്കുന്നു. അപ്പുറത്തു ഹെന്ദ്ര-
 മേന്ദ്! നീ മാവണ്ണപാലിയായ ഈ പ്രതിയിൽ പ്രവേശിച്ചു്
 ആഗ്രഹിക്കുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളും നിന്നു ചെയ്തുകൊൾക. ശാപോപഹത-
 തായ ഈ പ്രതിയിൽ നിന്നുണ്ടായ തന്മയം സഞ്ചരിച്ചു സന്തതന-
 മായ സീതയെ തിരഞ്ഞുകൊള്ളുക."

സക്തം - 4

മഹാഭക്തസ്വപിതും കപിസഞ്ജനമായ മഹാമാൻ മേന്മയും കാമരൂപിണിയുമായ ലങ്കാലക്ഷ്മിയെ പരാക്രമാമൊണ്ടു നയച്ചതിനശേഷം പ്രവേശനമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടിനഗരം ശത്രുക്കളുടെ ശിരസ്സിൽ കാൽ എടുത്തുവെച്ചിട്ടെന്നുമാവാം. മുമ്പ് മൃത്യുക്കൽ എടുത്തുവെച്ചുകൊണ്ടു പ്രാകാരം മറിഞ്ഞു വീണപ്പോൾ പ്രവഹിച്ചു വന്നതൊഴുതായ സുഗ്രീവൻ സഞ്ജനയനുസരിച്ചു പുറപ്പെട്ടുവന്നിവിടെനിന്നു നഗരം നാശമായതിനാലാണെന്നു ഇതു ലങ്കാപ്രവേശനം ശത്രുവായ രാവണനും രാജാക്കന്മാരും മറ്റും അഭിമാനത്തോടെ കാണുന്നതായ സൂചിപ്പിച്ചു. മായാതന്മയനും പീഡിതനുമായ ആ കപിപ്പുറമ്പൻ പുരോഹിതനായ മാതൃത്തിൽകൂടെ സഞ്ചരിച്ചു നഗരിതടയറകൊണ്ടും തുറന്നു വെക്കുകൊണ്ടും ശത്രുവായ മായാമയനായ മായാമയനാശിനായ ഒരു രാവതംപോലെ വൃദ്ധനായും വളരുന്നതും അങ്ങനെയായിട്ടുള്ളതായ അസംഖ്യം കുറുപ്പു മൃഗങ്ങളും മണ്ടും, പാമ്പികളും എന്നീ ആകൃതിയിലുള്ളവരും ഉള്ളതും വെണ്മുഖമിരുന്നതും അത്യുന്നതങ്ങളും ഉത്തമങ്ങളായ അസംഖ്യം രാക്ഷസജന്മങ്ങളായിട്ടുണ്ടെന്നു വിവിചിത്രരമായി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മായാജ്ഞിനുമേൽനിന്നു സുഗ്രീവാദിതത്തിനാലും ആ കപികളാൽ സമുദയംപോലായത്തായ സൂചിപ്പിക്കുന്നതും ചിത്രമല്ലാതെകൊണ്ടു നേരിട്ടിട്ടു വരുന്നതായ ആ മന്ദിരങ്ങളെല്ലാം ഒന്നിടവിടെ ഉറക്കാനായിട്ടുള്ള മാടിപ്പാടിസ്സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു ഒഴിച്ചു മഹാമാൻ ഇപ്രകാരം നാനാവിധം ആകൃതിയോടുകൂടിയ വചിത്രദാസന്മാരും കാണുകയും, അപ്പുറസ്ത്രീകളോടൊന്നിച്ച് വേദം പഠിക്കുന്നവരും, മായാമയനോടെ പൊങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന സംഗീത പന്ഥകൾ, മായാമയനോടു കൈകൾക്കും അഭോക്താവിടങ്ങളോടും നാക്കുവായാലും അവരുടെ അനുജനാണ്, പാദസരം

ലാ, വരും എന്നിവിധിയിലുള്ളതല്ല. അതുകൊണ്ട് പലപ്പോഴും
 എന്തിനായിട്ടാണ് ബഹുമാനപ്പെട്ടവർക്കും എന്തിനാണ് കണ്ടു-
 പിന്നീട് അവിടെ കാര്യങ്ങൾക്കായി നമ്മുടെ അനുഭവവും ഉപയു-
 ക്തമാകുന്നു. അതിനാൽ മോശയും കണ്ടു മാത്രമേ "ഇതു
 തന്നെയാണ്" രഹസ്യങ്ങൾ പ്രഖ്യാപനം ത്രിശൂലപര്യന്തത്തിന്റെ
 ഉത്തരംഗത്തിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതായ പരമമെന്നു ധരിച്ചു. മറ്റൊ-
 ലംഗ്രന്തമായ തോരണങ്ങൾ, വിശിഷ്ടമായ താമരപ്പൂക്കൾ നിറ
 തോരണങ്ങൾ, കിടപ്പുകൾ, അത്യന്തതയോടെ വാലികൾ, വൈ-
 ചിത്ര്യമേറിയ വസ്ത്രങ്ങൾ, ഗോപുരം, വിശിഷ്ടവാരണങ്ങൾ, നാലു
 കൊമ്പുള്ള വരഗന്തങ്ങൾ, വെള്ളാണികൾ, ദിവ്യവസ്ത്രങ്ങൾ, അവ-
 യുടെ പ്രതിധ്വനികൾ എന്നിവയൊക്കെ സ്വസ്ഥതയോടെ ശോഭിക്കുന്ന
 തും പരമമൃഗാദികളാൽ സേവിക്കപ്പെട്ടതും ശുഭപ്രധാനികളായ
 അസംഖ്യം രാജാക്കന്മാർ കാത്തുനിൽക്കുന്നതും, അതിൽ
 ചന്ദനം തുടങ്ങിയ സുഗന്ധവസ്തുക്കൾക്കൊക്കെ സമർപ്പിക്കുന്ന
 തുമായ വാസനാർപ്പണത്തിൽ വിശിഷ്ടമായ ചന്ദനം പ്ര-
 ദേശിച്ചു.

നഗ്നം - 5

നക്ഷത്രങ്ങളുടെ ഇടയിൽ തന്റെ ധവളകിരണങ്ങൾ പ്രസ-
 രിപ്പിച്ചു കൊണ്ടു പുണ്യ ചന്ദ്രൻ, തൊഴിൽ പശുക്കളുടെ ഇടയിൽ
 യിൽ നില്ക്കുന്ന ദൃഷ്ടിശ്രദ്ധയോടെ വെണ്മണി അംബരത്തിൽ വിളങ്ങി.
 ലോകവാസികൾക്കൊന്നും ജനിപ്പിച്ചു മഹാസമുദ്രത്തെ പോഷി-
 പ്പിച്ചു സമുദ്രങ്ങളെയും പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നുലയായ
 തന്റെ കാൽ നാലുദിക്കും വിതരണം ചെയ്തു. വെള്ളിക്കൂട്ടിലി-
 കിരുന്ന ഹംസത്തെപ്പോലെയും മനുഷ്യന്റെ ഇടയിൽ സമീപിക്കുന്ന
 പശുക്കളെപ്പോലെയും മനുഷ്യപരിവേഷിൽ സമീപിക്കുന്ന
 വീരകളെപ്പോലെയും അംബരഗതനായ ചന്ദ്രൻ പ്രകാശിച്ചു.

മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിനും പ്രാണികൾക്കും സുഖമിരും വാസം ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്യം ആണ് വിദ്യമണ്ഡലത്തിൽ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിന് നൽകുന്നതെന്നും മെൽബ്രൂൻ പ്രതിഭാശാലനായ ഗോൾഡ്മാൻ ആയിട്ടുള്ളതും പ്രൊഫസർ റെഗിനാൾഡ് ഗോൾഡ്മാൻ കോളിംഗ്വോളിൽ പ്രൊഫസർ സെൽവൻകുറുപ്പൻ മകൻ, ഫിലിപ്പ് കർ പ്രൊഫസർ ആയിട്ടുള്ളതും നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതും അദ്ദേഹം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൗനിയുടെ ബാല്യത്തിന്റെ ഓർമ്മകൾ സ്മരിക്കുന്നവർക്കും നിമിത്തം മെൽബ്രൂൻ അകന്നു. നിമിത്തമെന്നപോലെയുള്ള മെൽബ്രൂൻ ഗോൾഡ്മാൻ ആയിട്ടുള്ളതും പ്രൊഫസർ സെൽവൻകുറുപ്പൻ മകൻ, ഫിലിപ്പ് കർ പ്രൊഫസർ ആയിട്ടുള്ളതും നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതും അദ്ദേഹം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൗനിയുടെ ബാല്യത്തിന്റെ ഓർമ്മകൾ സ്മരിക്കുന്നവർക്കും നിമിത്തം മെൽബ്രൂൻ അകന്നു. നിമിത്തമെന്നപോലെയുള്ള മെൽബ്രൂൻ ഗോൾഡ്മാൻ ആയിട്ടുള്ളതും പ്രൊഫസർ സെൽവൻകുറുപ്പൻ മകൻ, ഫിലിപ്പ് കർ പ്രൊഫസർ ആയിട്ടുള്ളതും നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതും അദ്ദേഹം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നാർ പുണന്നക്കൊങ്ങിരിക്കുന്ന വരസ്തീകൾ, മത്തുഗുരു ചങ്ങത്തി
 ൽ പച്ചരകളായി മോലസരദോരം കാണുന്നതോടെ പാലത്തിൽ
 സ്വദിനമെഴുന്നവർ എന്തിനാകയാ പല തരക്കാലായ സുന്ദരരോ
 ക്കാസികളും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അത്രക്കുന്നമുഖ്യ മെറ്റുസ്സു
 മറ്റൊരോ തരക്കാലായപാല പ്രകാശിക്കുന്ന അംഗസംരക്ഷണത്തോ
 ടുകൂടിയവരും തുടങ്ങിയതന്ന കാര്യംപോലെയ മിന്നുന്ന ശരീര
 കാണുന്നോട കൂടിയവരും ആയ അനന്തരം സ്തീകൾ അവിടെ
 ഉല്പന്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മനോഹരമായ രീപ്പിക്കൊണ്ടു ചന്ദ്രനെ
 മറ്റൊരോ വിട്ടുപോകുകാണിരുന്ന ചിലർ മത്തുവിരഹം നിമിത്തം
 ശ്ലേഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മത്തുസംയോഗം നിമിത്തം ആനന്ദതു
 ന്നൊക്കളായി മിന്നി തരുന്നതോട്, പുഷ്പാലംകാരങ്ങൾ അങ്ങി
 ന്നൊ പശികളെ ചിലർ സംഗ്രഹിക്കുന്നു. ചിലർ മരിക്കുന്നു,
 ചിലർ തൃപ്തിപ്പെടുന്നു. സുന്ദരികളും ഇന്ദ്രബിംബം കണക്കെ
 വിട്ടുപോകുകാണിരുന്ന മറ്റൊരോളാടുകൂടിയവരും മിന്നൽമാലപോ
 ലെ ഉത്സാഹിക്കുന്ന വരാമേന്മയോടെ അങ്ങിനെയുള്ളവരും ആയ
 മറ്റു ചിലർ മനോഹരങ്ങളും ആയതങ്ങളുമായ തങ്ങളുടെ ഭാഗ്യ
 നശിക്കുകയാൽ പകുട്ടിയും കറുത്തതും കടാക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.
 എന്നാൽ ധർമ്മവിദ്യയോട കൂടിയ മർദ്ദപ്രദാനകലത്തിൽ ഒന്നിച്ചു
 വളർന്നും ഉറച്ചു പാതിവ്രത്യത്തോട കൂടിയവരും ശ്രീരാമേശ്വര
 നെത്തന്ന സദാ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു് രാമവിഷയകമായ മനോവ
 ഛിന്ദിയിൽ വെറുതേകുന്നവരും ശോഭനമായ മത്തുചിത്തത്തിൽ
 നിരന്തരം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവരും സ്ത്രീസമൂഹത്തിനൊത്തതില
 കവും ആയ സ്ത്രീയെ മാത്രം മനോഹരമല്ലാത്തതായ ആ വാന
 നൽ എങ്ങും കണ്ടിട്ടു. വിരഹതാപാധിയിതയും അമോഹനാശ
 ല്യവും സദാ കണ്ഠത്തിൽക്കൂടെ കൂറ്റന്തിൽ വഴിക്കത്തോടുകിടക്കാങ്ങി
 രിക്കുന്നവരും, സദാ വിലയയന്നതുമായ പദക്കം മനോധരി
 ച്ചിടുന്ന കണ്ഠത്തോട കൂടിയവരും, വനനാൽ നത്തനെയെന്ന
 മത്തുതൊക്കർത്തുപോലെ മറ്റൊരോ സ്വരഭംഗിയോട കൂടിയവരും,
 മേലത്താൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ട ചന്ദ്രകാന്തിപോലെയും ചൊടി മുടിയ

[illegible]

യിന്നു ലഭ്യമാക്കിയാൽ ആ മരുന്നും. എന്നുമാത്രമല്ല, ഉന്നി
 തേയ്ക്കലോടൊപ്പം തോടിന്നുതും, കാഞ്ചനാമരമാതും, കാക്കിസാ
 മിപരിയുടെ എണ്ണയോടൊന്നിന്നു തുളച്ചാൽ, പിറ്റേദിവസം
 ഉദ്വേഗമോ ഉപദ്രവം നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു നാലുദിവസം പരിവർ
 ത്തിക്കുന്നതും പലവിധ പൂക്കളിൽനിന്നും കൊഴിഞ്ഞുവീണിട്ടുള്ള
 പൂക്കളോടൊപ്പം ചെറുവെള്ളം ചേർത്തുവെച്ചുപോലെ പ്രകാശി
 ക്കുന്നതും അമിതമായിട്ടുള്ള പലപ്പോഴും ഉദ്വേഗമാവാൻ വള
 രുന്നതുമുണ്ടെന്നു മറ്റൊരാളോടു ചർച്ചയായതും, ഹിംസാപര
 നാർ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സൂത്രത്തിന്റെ വിചാരപോലെ
 കാക്കിസാമരമാതും ആയിരുന്നു ആ മരുന്നേകം. നാനാ
 വിധം പാത്രങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു മിശ്രിതം ചേർത്തുവെച്ചു
 കൊണ്ടു ഗുഹാരാജ്യങ്ങൾ പരിവർത്തിക്കുന്ന വിവിധമായ വാ
 ങ്കുലങ്ങളും തിരക്കു കൂടിയവയിലുള്ള മരുന്നുകളോടൊപ്പം
 ആ വാതം അല്ലെങ്കിൽ പലവിധമായ മരുന്നുകളോടു ചേർത്തി
 രുന്നു. ചെറുതാളാക്കിയിട്ടുള്ള നിറങ്ങൾ കൂടിയ പലപ്പോഴും ചു
 ള്ളപ്പോൾ, പലവിധം പൂക്കളോടൊന്നിന്നു തുളച്ചാൽ, പിറ്റേദിവ
 സം ഉദ്വേഗമോ ഉപദ്രവം നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു നാലുദിവസം പരി
 വർത്തിക്കുന്നതും പലവിധ പൂക്കളിൽനിന്നും കൊഴിഞ്ഞുവീ
 ണിട്ടുള്ള പൂക്കളോടൊപ്പം ചെറുവെള്ളം ചേർത്തുവെച്ചുപോ
 ലെ പ്രകാശി ക്കുന്നതും അമിതമായിട്ടുള്ള പലപ്പോഴും ഉദ്വേ
 ഗമാവാൻ വളരുന്നതുമുണ്ടെന്നു മറ്റൊരാളോടു ചർച്ചയായതും,
 ഹിംസാപരനാർ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സൂത്രത്തിന്റെ വി
 ചാരപോലെ കാക്കിസാമരമാതും ആയിരുന്നു ആ മരുന്നേകം.
 നാനാവിധം പാത്രങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു മിശ്രിതം ചേർത്തുവെ
 ച്ചു കൊണ്ടു ഗുഹാരാജ്യങ്ങൾ പരിവർത്തിക്കുന്ന വിവിധമാ
 യ വാങ്കുലങ്ങളും തിരക്കു കൂടിയവയിലുള്ള മരുന്നുകളോടു ചേ
 ർത്തിരുന്നതും ചെറുതാളാക്കിയിട്ടുള്ള നിറങ്ങൾ കൂടിയ പല
 പ്പോഴും ചുളപ്പോൾ, പലവിധം പൂക്കളോടൊന്നിന്നു തുളച്ചാൽ,
 പിറ്റേദിവസം ഉദ്വേഗമോ ഉപദ്രവം നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു നാ
 ലുദിവസം പരിവർത്തിക്കുന്നതും പലവിധ പൂക്കളിൽനിന്നും
 കൊഴിഞ്ഞുവീണിട്ടുള്ള പൂക്കളോടൊപ്പം ചെറുവെള്ളം ചേർ
 ത്തുവെച്ചുപോലെ പ്രകാശി ക്കുന്നതും അമിതമായിട്ടുള്ള പല
 പ്പോഴും ഉദ്വേഗമാവാൻ വളരുന്നതുമുണ്ടെന്നു മറ്റൊരാളോടു
 ചർച്ചയായതും, ഹിംസാപരനാർ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സൂ
 ത്രത്തിന്റെ വിചാരപോലെ കാക്കിസാമരമാതും ആയിരുന്നു
 ആ മരുന്നേകം.

ജ്ഞം പരിഞ്ഞും തിരിഞ്ഞുമുള്ള നിലയിൽ ആ വിമാനത്തിൽ പതിശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉല്പലപത്രം ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടു മനോഹരമായ തൂമ്പിക്കൈക്കൊടുക്കിയ അസംഖ്യം ഹസ്തിവീരന്മാരെയും കയ്യിൽ താമരപ്പൂ ധരിച്ചുകൊണ്ടു താമരയിലയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ശ്രീഭദ്രവിയേയും ആ വിമാനത്തിൽ ചിത്രരൂപേണ വീശിയിട്ടുണ്ടെന്നു. ഇവുകാരും പദ്മതപോലൈ ശോഭനവും ഹൃദ്യമായ സൗരമണ്ഡലത്തായ് ഏകയാകുമാറും വസന്തകാലത്തിൽ മഞ്ഞിന്റെയും ബാധയെഴിഞ്ഞ ശിമിശൃംഗംപോലെയും സുതമിനവും അനപരാധവും മാവണ്ണൻ പാലിച്ചുപോരുന്നതുമായ ആ ശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ട് ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായ ഹസ്തിമാൻ ഭക്തഗുണാതിശയം മാത്രമല്ല പരിതപിക്കുന്ന സീതയെ വീണ്ടു വീണ്ടു അന്ധാക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു സഞ്ചരിച്ചു പലവിധം വിചാരകണ്ഠാലങ്ങളിൽ മുഴുകി മറിയത്തും കൊണ്ടിരുന്ന സീതയെ അവന്റെ ഏഴും കാണാതായാൽ ഭീഷ്മാലോചനയോടുകൂടിയവരും സദാചാരസമ്പന്നരും അതിബലോമാനം മഹാമതിയുമായ ഹനുമാന്റെയും മനസ്സു കാശ്വരമായ ദുഃഖസമുദ്രത്തിൽ നിമഗ്നമായി.

സ്കന്ദ - 3

പവനാശമജ്ഞം ശൃംഗനമാല ആ കപിപുംഗവൻ തേന്ദ്രമണിത്തരം പതിച്ചിട്ട് ഭൂതമിത്തമുതൽ തങ്കക്കൊണ്ടു നിമ്മിച്ചിട്ടുള്ള കൃത്രിമപക്ഷിമൃഗാലികളാൽ ചാമിശോഭിക്കുന്നപ്രകാരവും മഹത്തരമായി വിശാലമാവുന്നതെന്നു ശൃംഗപുഷ്പംകൊണ്ടു നിമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതും ആഭിരുമാഗ്നം ഇന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നപോലെ നദീഭാമണ്ഡലത്തിൽ പരിലസിക്കുന്നതും നിരപഥമായതും ആയ ആ വിമാനം കണ്ടു വിസ്മയാനന്ദചിത്തനായി. അതിപ്രയത്നംകൊണ്ടു നിമ്മിക്കാത്തതായ യാതൊന്നും അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. രത്നമയങ്ങളല്ലാത്ത കൊററ വസ്തുവെങ്കിലും അതിൽ കാണാ

[illegible]

[illegible]

മുഖ്യമായും ആകാശത്തു നിൽക്കുന്നതും ചുറ്റും തികഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളോടുകൂടിയതും ഭരണി, അഷാൻ, ഏനീ തേജോമയങ്ങളായ മൂന്നുതരമുള്ളവയെ ചേർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും ദൈവശിഷ്ടമായ നാൽപ്പത്തിയെട്ടു കൂട്ടത്തോളം അസംഖ്യം ദേവദേവന്മാരായവരോടുകൂടിയതും മനോഹരങ്ങളും നിത്യജ്വലിക്കുന്ന പൂർണ്ണാക്ഷരങ്ങളോടുകൂടിയതും ആയതാണ് ആ വിമാനം. സ്വർണ്ണം, സ്തംഭികം എന്നിവകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള വാതായനങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലും മഹാഭാരതത്തിലും ഉത്തരഭാരതത്തിലും പരിചിതങ്ങളായ വാതായനം നാനാസ്തംഭവും നിത്യപ്രഭാതം അധികം വിലയുള്ള മൃത്യുക്കൾക്കുണ്ടു പരിശോധിക്കുന്ന നാലുതരം എന്നിവയാൽ മണ്ഡാപനസ്തംഭങ്ങളായ പ്രതിപുഷ്പം സ്വർണ്ണപൂർണ്ണമുള്ള സുഗന്ധമന്ദനം കൈമലനം എന്നിവയ്ക്കിരിക്കുന്നവയുണ്ടെന്നുള്ളതും മനോഹരമായ മൃത്യുക്കൾ പൂർണ്ണമായും ആയിരിക്കുന്നു. ഇതിനെ അഭയകാശികൾ ശ്രദ്ധാർഹമായിരിക്കാൻ നോക്കേണ്ടതാണ്. ആ വിമാനം മനോഹരമായി കയറിയിരുന്ന് പാതകങ്ങളായിത്തീർന്നു പോകുമ്പോൾ അതിന്റെ പൂർണ്ണാക്ഷരങ്ങളായ ദൈവദേവന്മാരെ ഹൃദയാൽ പ്രാപ്തമാക്കുന്ന ഒരു ബന്ധു മഹാമന ബന്ധുവെ എന്നുപോലെ "ഇതാ രാജാൻ ഇങ്ങോട്ടു വരിക" എന്നിരിക്കുന്ന ആ ഗന്ധം മഹാപരാക്രമിയായ ഹൃദയാനെ കൈനീട്ടുന്നതുപോലെ അവനെ ഭരണി, അനന്തരം വിശാഖവും ശോഭനവും രാജാക്കന്മാരുടെയെല്ലാം ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നതും രാജാക്കന്മാരും സ്വർണ്ണത്താലും അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട ദൈവദേവന്മാരോടുകൂടിയതും സ്തംഭികകൾക്കു പരിഷ്കൃതമായ ആ നരദേശികൾക്കൊക്കെയുണ്ടായിട്ടുള്ള കൃത്രിമപുഷ്പത്താലികൾക്കൊണ്ടു മിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ള നിഖരങ്ങളോടുകൂടിയതും മറ്റും, പലിടം, വെളി, സ്വർണ്ണം എന്നിവകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള സുന്ദരങ്ങളോടുകൂടിയതും ആയ ആ ശാലയെ ഉത്തമസ്ത്രീയായ രാജാക്കന്മാരിൽനിന്നുപോലെ ഹൃദയാൽ വീക്ഷിച്ചു. ഭൂമിക്കും അപ്പുറത്തു വീക്ഷിക്കുമ്പോൾ കൈമാറ്റം ചെയ്തിട്ടുള്ളവയായ സുന്ദരങ്ങളോടുകൂടിയ പക്ഷികൾക്കൊണ്ടു ആ വാതായനം ഏതാനും മയമയം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന

കുന്ന അസാധ്യം വരുന്നതിനും പരമധാനികളിനേൽ അർഹാതി
 യായതുകൊണ്ടും മൗലാനാദികൾക്കൊണ്ടും ശ്രീരാമചരണങ്ങൾ
 കൊണ്ടും നന്നത്തന്നെ വശങ്ങളിൽ ഗാഢനിദ്രയായിത്തീർന്നു
 റിമുന്നതും ഹനുമാൻ കണ്ടു. ഒന്നരമുറ മറച്ചു കണ്ണുകൾ അടച്ചു
 താമസ്സുപാലെ പെരിട്ടുഗന്ധം വീഴുന്ന മോളമു. അതോടുകൂ
 ടിച്ച ആ സുന്ദരഗാത്രികൾ കൃഷ്ണാഭികൾ ധരിച്ചു. വിദ്യയാലും
 ഒന്നു കണ്ടാൽ ഹനുമാന്റെയും ദുരന്തന്റെയും മനോഹര നി
 രഭമോടുകൂടാത്ത പമ്പിച്ച താമരക്കൂട്ടമോ എന്നു ശങ്കിക്കും
 പകൽ മുഴുവൻ വികസിച്ചു താത്രിയാകുന്നതും ക്രമിപ്പുകുന്ന
 തോടു പൂക്കൾപോലെ അവരുടെ മനോഹരമുഖങ്ങൾ ശോഭിച്ചു
 കൊണ്ടിരുന്നു. 'മന്ദലയംപൂർത്തം ഉൽപല്ലങ്ങളായ അംബുജ
 അരുദപ്പാലെ സൗന്ദര്യാലിനങ്ങൾ ഉച്ചമുതുകൊണ്ടു മനോഹര
 തന്മാർ ഈ മായവർത്തങ്ങളെയും പ്രാതലിദം നിശ്ചയം' എന്നീ
 മന്ദലകൾ മാറ്റാത്തൊരു ഹനുമാന്റെ ചുറ്റുമ്പിട അപ്പോൾ
 അറിവില്ല. ശരീരമൊഴുത്തു നമ്മളുടെകൈയ്ക്കു ശോഭിക്കുന്ന
 ആകാശപാലെ ആ സുന്ദരവതികളാൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ട ശാല
 യും താമരകളാൽ പരിവൃതനാമ നമ്മളേതെന്നുപോലെ. പൂർവ്വ
 ഹത്താൽ ചുഴിപ്പട്ട ആ മായത്തും ശോഭിച്ചു ശോഭനകാന്തി
 മതികളും മറന്നു കളിമാന്ത ആ വരസ്ത്രീകളുടെ പ്രകാശനീലമയ
 പ്രാസന്നമുഖവും പ്രസന്നതയും കണ്ടു ഹനുമാൻ അവർ മനോ
 ഹരവേഷം ധരിച്ച് ആകാശത്തിനെന്നും ആനുകൂല്യം നമ്മളു
 ഞ്ചാതിരിക്കുമെന്നു കരുതിപ്പോയി. കടിച്ചു മടിച്ച ശ്രീരാമകാല
 ത്തിൽ അവരോലപ്പെട്ടുകിടന്നിരുന്ന പൂമാലകളോടും അഴിഞ്ഞുപ
 ണ്തു പാശാധനങ്ങളിലല്ലാതെ അവിടവിടെ വീണുകിടന്നിരുന്ന
 കോമളപ്പൊന്നുകളോടുകൂടിയ ആ വനിതാരത്നങ്ങൾ ഗാഢനിദ്രക്ക
 യ്ക്കിനമുതായി കിടക്കുന്നതായിട്ടാണു് ഹനുമാൻ കണ്ടതു്. ചിന്ത
 കെ ഹാസങ്ങൾ പൊട്ടി മുഴുകുകൾ അവിടവിടെ ചിന്നിപ്പിതറിക്കി
 ണ്ണിരുന്നു. മറുപിടയുടെ അംഗവസ്ത്രം അഴിഞ്ഞു താമരാനായി
 നിലത്തു പരിച്ചിട്ടുണ്ടു് അപരകളുടെ അമരത്താൽത്തുടങ്ങിയ

ആരോഗ്യങ്ങൾ, കെട്ടിയിരുന്ന ചരടുകൾ അറുത്ത് അങ്ങിനെയും മാ
 തന്നിരിക്കുന്നു. ഇക്കിനെ വിശുദ്ധവേഷങ്ങൾച്ചാടുകയും ഭാരം വഹിച്ചു
 നടന്നുനടത്തുന്നവരായിട്ടുള്ള ഒരു അർച്ചനികൾക്കു് അന്നും തിരക്കേറിയ
 തിന്നായി പൂഴിയിൽ കിടന്നു നില്ക്കുന്നവരായെ ആ അംഗനാഭരണ
 ഞരം അഴങ്ങാട്ടുവാങ്ങാട്ടുമുള്ളതുകൊണ്ടു് നല്ല ചയ്തിയും അതി
 ശോഭനമായ കണ്ഡലങ്ങൾ ധരിച്ചിട്ടുള്ളവരും മനശ്ശീധാകാ
 ലത്തുണ്ടായ മദ്യനീരിത്തം വിട്ടുനിന്നുപോയ പ്രാക്കുക്കളാകട്ടെ
 യവരും ആയ ആ മോഹനഗാത്രികൾ ഗർഭം സന്നാൽ ചമക്കപ്പെ
 ട്ട ഉൽപ്പന്നമായ മഹാവസന്തകൾപോലെ വളങ്ങുകയാണി
 രുന്നതും അവർ അടിക്കുന്ന സൂര്യചന്ദ്രനുള്ളതായ മുത്തുമാ
 ലകൾ സ്പന്ദനങ്ങൾപോലെ. ആ കാമിനീകളുടെ സ്പന്ദന
 ങ്ങളിൽ ശോഭിച്ച അരക്കെട്ടിൽ വൈദ്യുതചാലിതങ്ങളായ മൃഗ
 ങ്ങളും ധരിച്ചിരുന്ന മില സ്ത്രീകൾ കാമോന്മാദത്തിന്റെയും
 പൊന്നരഞ്ഞാഴ് വെച്ചിരുന്ന മോഹിമൻ ചക്രവാതപ്രകാശ
 ന്നെയും ശോഭനം കൈകൾക്കുണ്ടു്. ദണ്ഡു അധഃ കൃഷ്ണശിരസ്സും,
 ചക്രവാതങ്ങൾ എന്നിവയാൽ ശോഭിക്കുന്ന മണൽത്തട്ടുക്കളാകട്ടെ
 ളിയ തടികൾപോലെ നന്നായി കാണപ്പെട്ട അനുപമ കലകളാ
 യ ആ സുന്ദരവനിതകളുടെ നിരംബരപ്രദേശം അത് മനോഹരമാം
 വണ്ണം പരസിച്ചു ഗാഢനിദ്രയിൽ മന്നമായിരുന്ന ആ വരദഗ
 രമാർ അമയിയെ ധരിച്ചിരുന്ന ലങ്കിണികളാകുന്ന പൊൻതാ
 മരകളാകൾകൊണ്ടും മുഖകമലങ്ങളിൽ പ്രകാശിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന
 വിലാസങ്ങളാകുന്ന നാളങ്ങളാകൊണ്ടും സൗന്ദര്യവിശേഷങ്ങ
 ൾകുന്ന തീരപ്രദേശങ്ങൾകൊണ്ടും ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ഒരു വി
 ശിഷ്ടനിയോഗാലയ കാണപ്പെട്ടു. അവരിൽ ചിലരുടെ അതി
 ശുഭങ്ങളായ അംഗപ്രദേശങ്ങളിലും കലാഗങ്ങളിലും മറ്റും പതി
 ഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന വാമദ്വയങ്ങൾ അവരുടെ കാമകലാപാണാലാ
 ലെ ശോഭിക്കുന്നതും അമ്പുകളുടെ മുഖകമലങ്ങളിൽ വീണ്ടും പതി
 ന്ന വസ്ത്രാഞ്ജലങ്ങൾ ശാസനവാചകരായിത്തന്നെ ഉൽപത്തിച്ചു മാ
 വന്നുപതിച്ചതായ അവരുടെ കീഴ്തിപന്താകൾപോലെ മുഖകമ

വനംവേലയെ രാവണന്റെ ആ വനിതാവനം ശോഭിച്ചു. തുടങ്ങി
 നെ ഞാൻ അന്യോന്യം കെട്ടിപ്പിരിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു മനോഹരമാ
 യി ശയിച്ചിരുന്നതിനാൽ കൃഷ്ണാക്ഷൻ, പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ, ബ്രഹ്മാൻ
 ഇവ ഏതേതു ആരാധകന്മാരെ തിരിച്ചറിയുവാൻ സാധ്യമല്ലായി
 ന്നത. തീവ്രശാസനനായ രാവണൻ സുലനിദ്രയിൽ ആണ്ടുപോ
 യിരുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ ജാലിച്ചു കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന സ്വപ
 ന്നാഗ്നിപ്രഭം നിറിപ്പപ്രഭവോടുകൂടിയ അവന്റെ സ്തംഭത്താലുള്ള
 കണ്ണിരകളോടൊപ്പം ചെമ്മുക്കൻ ഇതുതന്നെ തക്കമെന്നു ചിന്തിച്ച്
 ഉറക്കത്തോടൊന്നുപോലെ വീഴുന്നിരിക്കുന്നു. ഈ സംഭവത്തിൽ രാജ
 ഷിർക്കൻ, പിതൃക്കൻ, ഭൈരവനാർ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, രാക്ഷസന്മാർ ഏ
 ന്നിവയെക്കൊല്ലാം സ്തംഭനാശം ഉൾപ്പെറ്റിത്തന്നു. ഇവരിൽ ഏല്പാ
 വരയോ രാവണൻ ബാധാർക്കാരമാകും അപഗരിച്ചുകൊണ്ടുവന്നി
 ട്ടുള്ളതല്ല ചിലരെ മാത്രമേ അവൻ അപ്രകാരം കൊണ്ടുവരികയു
 ണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. അതുതന്നെയും യുദ്ധകാംക്ഷയോടുകൂടിയാൽ അവ
 രിൽ ഉള്ള കാമോന്മതിത്തമല്ല. മറ്റു സ്തംഭങ്ങളോ രാവണന്റെ
 പ്രഭാവംനിമിത്തം മന്ദമനിക്കുന്നതുപോലെ അവനിൽ ആരും ശക്തി
 കളായി അവനെ ആക്രമിച്ചുവരാതിരുന്നു. അനന്താഗമനമിത്തം
 അവനെ ആശ്രയിച്ചുവന്നവരൊക്കെ അവൻ കാമോന്മിതനും ബ
 ലംപ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള കൈത്തൊഴികിലും അതിനെ
 ഉണ്ടാക്കിത്തന്നിട്ടു. അപരനാശാമിക്കുന്നവരോ മുമ്പ് അല്പകാലം
 ചെല്ലുപോലെ ആയി കൈത്തൊഴികിലും ആ സംഭവത്തിൽ ഇറങ്ങി
 ന്ന്നു. ഏതാൽ ബാധാർക്കാരമായി കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളവരും ജന
 കളായ സീത മാത്രമായിരുന്നു. സൽകലഭാതയുക്തന്മാരോ
 അംഗനംഗിമിത്രാത്തവരോ അസമർത്ഥന്മാരവരോ ഭരതപുരിയാ
 തന്മാരോ ബ്രഹ്മഗുണം കറഞ്ഞവരോ കാമനെ തിരിശ്ശിപ്പയിൽ
 സന്തോഷിപ്പിച്ചാൻ അശക്തന്മാരവരോ ആയ കൈത്തൊഴികിലും
 അവനും കാമന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടു. രാവണഭാര്യമാരായിത്തീ
 ന്നിരുന്ന ഇവരെപ്പോലെ രാജവംശത്തിനായ മാനകിക്കും ഭർത്ത
 വൃത്തുഷ ചെല്ല സുഖിച്ചിരിപ്പാനുള്ള സംഗതി ഈ രാവണൻ

[illegible]

[illegible]

നഗ്നം.11

വാദാപ്രകൃതികളിൽ തന്നെ ബാധിച്ചിരുന്ന മനോവികാ
 ഷങ്ങളെല്ലാം മോചനം വെടിഞ്ഞു ചന്ദ്രനെ സ്വസ്ഥമാക്കുന്നതിൽ
 തന്നെ അടക്കിനിന്നുവെക്കുക. മാനസിക വൈകല്യം സീത
 യെ രാവിളിച്ചിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ്റെ "രാത്രി പെർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന
 ഉത്തമമായ സീത സുചയാഭ്യുജ്ജ്വലനം നന്നുവാണെന്നു കേൾക്കു
 ന്നോ സാധനമെങ്കിലും അന്നിയുവാവാൻ അനുവദിച്ചു ദേവ
 നായകനായ ഇന്ദ്രനായൽപോലും അറിയുന്ന പ്രാദർശികരി
 കളും ഇല്ല. പുഷ്പപൂർവ്വം നന്നുവെന്നു കേൾക്കുന്ന മറ്റൊരു
 സമനായ ഒരുവൻ അമരന്മാരുടെ ഇടയിൽ പോലും ഇവരാരും
 ഇവരെ കരിയെപ്പോ സിതയല്ല വേറെ ഏതൊരു കൈമാറ്റം
 എന്നീ വിചാരങ്ങളോടുകൂടെ മനോമാൻ വീണ്ടും നന്ദിയിൽ
 അവിടവിടെ സ്വന്തമായിക്കൊണ്ടു പോയി. ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രനായി
 യിൽതന്നെ ക്രീഡാപാനം നിർവ്വഹിക്കുന്ന കൂടെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്ര
 ഷൻ ആലിം പാടുന്ന നന്നുവെന്നു കേൾക്കുന്ന. മറ്റൊരു വീ
 ണ്നം ഉൾക്കൊണ്ടു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു
 നല്ല ആനന്ദം അനുഭവിച്ച ശരിയായ അനന്ദം വേർതിരിയ
 കിടന്ന സുഖാനിദിയെന്നു അവരിൽ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ
 ന്നും ഉൾക്കൊണ്ടു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു
 വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു വന്നു
 കൂടെയായ അവരുടെ മധ്യത്തിൽ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ
 നായി കിടന്നിരുന്ന മഹാബാഹുവായ മഹാബാഹു ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ
 ന്നുള്ളിൽനിന്നിടയിൽ ശയിക്കുന്ന മഹാബാഹുവായ മഹാബാഹു ചന്ദ്രൻ
 ന്നുള്ളിൽ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ
 പോലെയും ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സുഖാനിദിയായ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ
 ആ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ്റെ ചന്ദ്രൻ

ചില പാത്രങ്ങളിൽ ശേഷിച്ചിരിക്കുന്ന മദ്യം, മറുചിലയിൽ പലവിധ കേന്ദ്രങ്ങൾ, ചിലവയിൽ അന്നം തുടങ്ങിയ പദാർത്ഥങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം കണ്ടുകൊണ്ടു ഹന്തുമാൻ സഞ്ചരിച്ചു ഇഷ്ടിനെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക ആ കവിശ്രേഷ്ഠൻ ചിലമടത്തു പോട്ടത്തരുന്നിട്ടുള്ള കിടപ്പിനും, മറിയത്തുചെയ്യുകയെന്ന കടക്കവും, അഴിഞ്ഞുവീണ ഹാരങ്ങൾ കൊഴിഞ്ഞുവീഴ്ച പുസ്തകവും ചിന്നിച്ചിതറിയ കാഴ്ചവികൾ, തട്ടിമുട്ടിയ പാത്രങ്ങൾ, കറിയെഴുത്തുവെച്ചു കളഞ്ഞു മറ്റൊരവസ്ഥയിലും ഉൾക്കൊള്ളുന്നിരുന്ന ആ കാവണപണിമോങ്ങിയ വെണ്മകൾക്കു അസംസ്കൃതശുദ്ധകൾ കൊടുക്കിയ ഒന്നാടൊന്നു തൊട്ടുകൊട്ടി വിരിച്ചിട്ടുണ്ടു അവർ അന്ത്യോന്ത്യം കെട്ടിപ്പുണർന്നാണ് ശയിച്ചിരുന്നതും. അവരിൽ വിപർ ത്യാജ്യവശാനിമിത്തം ബോധ്യമില്ലാത്ത മനുഷ്യരുടെ വേഷം വിശുദ്ധത തങ്ങളുടെ മേൽ ചുറ്റുന്നതു ശാസനാധികാരം അന്ത്യോന്ത്യം ശരീരത്തിൽ പരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നിടത്തും ഇന്നത്തെ നിലയെന്നവണ്ണം അവരുടെ ചോലകളും മാലകളും വിചിത്രതയോടെ ചലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കഴുത്തു ചുറ്റുന്നതിന്റെയും മേൽപ്പാലമുള്ള മൂത്തതിന്റെയും സുഗന്ധധൂപങ്ങളുടെയും പലതാതിപ്പുമാലകളുടെയും പരിമളം ഒന്നായിപ്പടന്നുപിരിച്ച് ആ മനോഹരവ്യക്തികളെല്ലാം വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തടാകത്തിൽ കൂമ്പിനില്ക്കുന്ന താമരപ്പൂക്കൾപോലെ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ആ കാവണകാഴ്ചകളെയെല്ലാം ഭൂപ്രതനായ ഹന്തുമാൻ ഒന്നൊന്നായി നോക്കുകയും നോക്കുന്നതവയം ഇരുന്നിരുന്നവരും സ്വർണ്ണക്കൊടുപോലെ ശോഭിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങളോടുകൂടിയവരും ആരു പലതരക്കാരും ആ സാമൂഹത്തിലുണ്ടു എല്ലാം പുഴുതടയ ആ തരണീകൃതങ്ങൾ കാരോരുത്തരും ഉറക്കമുട്ടുകൊണ്ടും കാഴ്ചകളി കൊണ്ടും നന്നത്തന്നെ കൂമ്പിനില്ക്കുന്ന കാരോ സമോദകളും പോലെ ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വളരെ തൃപ്തയാടുകൂടെ കാവണകാഴ്ചകളിൽ എല്ലാമോഹവും മഹാമോഹസ്ഥിതയായ ആ കവി കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞുനോക്കി, എങ്കിലും ചാരുനീതയും തലിനേകും

ശിരോമയ സീതയെ അവൻ കരിഞ്ഞും കണ്ടതായിട്ടു. ഇങ്ങിനെ രാഗങ്ങളോടുകൂടി കാരോടത്തെയും സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന ഹനുമാന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പെട്ടെന്നു ധർമ്മോപദേശം ജനിക്കുന്നതിനും വിശ്വാഹൃദയനായ അന്ധൻ ഇരവിധം പിന്നെയെഴുതും "ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നവരായ പാമ്പുകളെ അന്ധൻ വീക്ഷിച്ചു പോയല്ലോ-കഴുത്ത്" ഇതു അനീതിയും അധർമ്മമല്ല. എന്റെ അമ്മകൾ ഒരിക്കലും അന്ധാഗനകളിൽ പതിക്കു പതിവില്ല. ഇല്ലാത്ത അന്ധൻ ഈ സ്ത്രീകളെ മുഴുവൻ നടന്നുകൊണ്ടുകൊണ്ടു "ഇരവിധം മിന്നുകൾകൊണ്ടു ശീതമിത്തനായ ഹനുമാന്റെ ഹൃദയം ശിഥിലമായി, മുടനെ മഹാമനസ്സനായ അവന്റെ അന്തരംഗത്തിൽ മറുപടി മറുപടി ചിതകൾപ്പെട്ടിരിക്കുകയുണ്ടു. 'എന്റെ ഉള്ളികൾ പരാഗനകളെ കാക്കുക' ആകാശത്തിലു പ്രവൃത്തിച്ചിരുന്നതു. ഇവിടെ ശയിച്ചിരിക്കുന്ന എല്ലാ സ്ത്രീകളെയും അന്ധൻ മെന്തെ വീക്ഷിച്ചുവെന്നതു വാസ്തവം. എങ്കിലും എന്റെ മനസ്സിൽ യാതൊരു വികാരവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. സാധുവിയാണുള്ളതും വ്യാധാരത്തിനും ആശ്ചര്യമായിരിക്കുന്നതു മിത്തമാണു. ഗുണഗുണാവസ്ഥകളിൽ എന്റെ മിത്തമോ, എന്തും വ്യവസ്ഥയോടുകൂടിക്കുന്നതിരിക്കുന്നുണ്ട് സ്ത്രീകളെ സ്ത്രീസ്വഭാവത്തിൽത്തന്നെയല്ല കാണുക. അതിനാൽ സീതയെ അന്വേഷിക്കേണ്ടതും ഇവരുടെ ഇടയിൽത്തന്നെയാണു് എന്തു പ്രാണിയേയും ഭരതനായിത്തീർത്തെന്നു തിരയേണ്ടതു സാധാരണ ധർമ്മമാണു് കാണാതെയിരിക്കുന്ന സീതയെ പറ്റി മാർദ്ദവപക്ഷമുള്ളതും ഇടയിൽ മെന്തെ മിരയുന്നതിന്നു ന്യായമില്ല അതുകൊണ്ടു അന്ധൻ ജനകാത്മജയെ ഇവരുടെ ഇടയിൽ മെന്തെ തിരഞ്ഞു ഇതിൽ എന്തൊരു ധർമ്മിയോടുകൂടാത്തതു് 'എന്തി മിന്നുകൾകൊണ്ടുകൂടിയാണു് ഹനുമാൻ രാവണന്മാരുടെപ്പുറത്തിൽ പിന്നീടു സഞ്ചരിച്ചതു്. ദേവാംഗനമാർ ഗണപതി സ്ത്രീകൾ ഭക്തഗർവ്വങ്ങൾകൊണ്ടു മൂർത്തിയെ അസംഖ്യം ഉത്തമസ്ത്രീകളെയും ഹനുമാൻ അവിടെ കണ്ടു എന്നാൽ ഗുണാർത്ഥമായ ജാനകിയെ മാത്രം അവൻ എപ്പോൾ കണ്ടില്ല. തന്നിരിക്കും വി

ചരവീചികളിൽ കേറുന്ന ആവൻ ആ സ്ഥലം വിട്ട് അതിന്നു പുറത്തു കിട്ടി മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലും ചെന്നു സീതയെ തിരയാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

നാൾ-12

ശുദ്ധപ്രഭാതവും, സിദ്ധപ്രഭാതവും, സീതാദേവതാർപ്പണത്തിൽ മുഴുകുന്നതായ ഹനുമാൽ ആ വേനക്കാഴ്ചയ്ക്കിടയിൽ ലതാഗൃഹം, ചിത്രാഗൃഹം, നീലാഗൃഹം എന്നിവയോടൊ സഞ്ചരിച്ചു. എന്നാൽ മോഹനഗാത്രിയും ഭാസ്വിതൃദ്യമായ കൈരളാദികളായ അവൻ കിടത്തും കണ്ടില്ല. അനന്തരം ആ മഹാകവി ഇപ്രകാരം ചിന്ത ചെയ്തു 'നാലുപാദപ്രഭവസിയായ സീത ഇവിടെ കിടത്തും ഇല്ലെന്നാ, മൈഥിലി പക്ഷേ മരിച്ചിരിക്കാം. സമീപത്തായ അപകൃഷ്ട പാതിപ്രകൃതനെ നശിപ്പിച്ചാൻ ദുർവൃത്തനായ രാവണൻ ഇനിത്തരിരിക്കണം. അതിന്നനുക്രമിക്കാത്തതിനിടത്തം ആ റ്റുപ്പൻ അപകൃഷ്ട കൊന്നൊടുക്കാതിരിക്കുമോ. വിരൂപാഗ്രിനും വികൃതാനനകളും മയക്കരപ്രാപിതാകളായ രാക്ഷസസ്ത്രീകളെക്കണ്ടു മയക്കുന്നെന്നു കണ്ടു തീവൻ ചെട്ടിക്കാൽക്കൊക്കും, അപകാരവും ചെറുക്കുപ്പവും നശിച്ചു വിടും മൂ വാഹനങ്ങളോടുകൂടെ അധികസമയവും തൊൻ വൃഥാ റ്റുപ്പംകൊല്ല. സീതയെ കണ്ടുകിട്ടിയതില്ല. ഇതിനെക്കുറിച്ചു തൊൻ സൂത്രീവസന്നിധിയിൽ ചെല്ലുന്നതെങ്ങിനെ? സൂത്രീവസനാ, മിഷ്ടമണ്ഡലം അർദ്ധബലപാനമാണ് രാവണനനുപുരം മുഴുവൻ തൊൻ മിരഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. അപകാരം എല്ലാ അംഗനമാക്കിയും കണ്ടു. പതിവു താരതാമ്യം അവർക്കുമാഹാത്മ്യം തോന്നുകയായിരുന്നു സീതയെ കണ്ടുകിട്ടിയതുമില്ല. ഇങ്ങിനെ എന്റെ തൊക്കുമ്പോൾ റ്റുപ്പംകൊല്ലാമിപ്പോഴും സീതയെക്കണ്ടാണെന്നു തൊൻ എന്തിനും കണ്ടുകിട്ടുമല്ലോ? തൊൻ മടക്കിക്കൊല്ലുമ്പോൾ വാനരന്മാരെയൊ എന്റെ ചുറ്റും വന്നുകൂടുകയില്ലേ? എ

സീതയെ തിരഞ്ഞു. എന്നാൽ വിക്രന്തകൃഷ്ണഭട്ടാരിയുടെ ആശയത്തിനും നിഷ്പലമായ ചന്ദ്രനാഭയുടെ ദീപശാസ്ത്രത്തിനുമുള്ള വിദ്യാലയപരിഷ്കാരം ഇന്ദുവദനകളായ നാഗകണ്യകകളും കരബലം പ്രയോജിപ്പിച്ചു പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു ബന്ധുസാഹചര്യങ്ങളുടെ ചരണനകം വരുന്നതിനുള്ളപ്പോൾ ജനകാത്മജയും രാമവധവനിനുമായ സീതയെ മാതാ പിതാക്കളോടൊന്നിച്ച്. അന്യകളായ വരപ്പിള്ളിക്കാണകളും സുലോചനയായ ജാതാകിയെക്കൊണ്ടാതിരിക്കാനും ചെറുക്കുകൊണ്ട് മഹാബാഹുവും സുഗ്രിമാനും മോക്ഷാശങ്കയായ അവർന്നുന്ന മാർഗ്ഗമെന്ന്, തന്റെയും മറ്റു കപിവരന്മാരുടെയും ഇത്തരം കീഴ്മയായിത്തീർന്നു കൂടുതലായും പൂർവ്വകത്തിൽനിന്നും ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നതിനുള്ള കർമ്മശാലയായ ചെറുപ്പം വിശിഷ്ടരേജസ്വിയും അതിലാശങ്കയായ ഹനുമാൻ വീണ്ടും വിചാരിക്കേണ്ടതായിത്തീർന്നു.

സർഗ്ഗം - 13

ചിന്താമഗ്നനായ ഹനുമാൻ പിന്നീട് വിമോക്ഷത്തിൽനിന്നിറങ്ങി വരുന്നതുകൊണ്ടിവിൽ മിന്നൽപ്പിണക്കെന്നപോലെ പ്രാകാരത്തിൽക്കൂടെ അരിശിലും സഞ്ചരിച്ചു എത്രയെന്ന തിരഞ്ഞിട്ടും സീതയെ കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. അന്നിമിത്തം അടക്കവയ്ക്കുന്നതായ ഭവകാദിസ്ത്രതാൽ അവൻ ഇരവിപഥം തന്നെയാൻ പറ്റാത്തു. “രാമപ്രിയയെ അന്വേഷിച്ചുപോകുന്നവനായ ഞാൻ മകന്റെ മുക്കോൽകാഗവും തിരഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. സ്വർഗ്ഗാഗമനാനുഭവം വിഭവമെന്നും ഉൽകൃഷ്ടകലാതന്മയമായ സീതയെ കണ്ടിട്ടുള്ളതും കണ്ടിട്ടില്ലാ. ചെറുപൊയ്കകൾ, ചെറുകുടകൾ, സമീപത്തുകൾ, ദൂരത്തുകൾ, നദികൾ, നീർച്ചാലുകൾ, നീർച്ചാലുള്ള പ്രാദേശങ്ങൾ, ദുർഗ്ഗങ്ങളായ ധരണീധരങ്ങൾ എന്നീ പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ തിരഞ്ഞുനോക്കി. സീതയെ കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. രാമനാമനിരത്തിൽ സീത ഉണ്ടെന്നല്ല ഹനുമാൻ

നായ സത്യാഭിപ്രായത്തു. ദേവി എന്നിങ്ങ ഭക്ത്യന്തരം ഇദ്ദേഹം
 കൈവന്നിട്ടും മാമപതിയായ സീത മുഹൂർത്തനായ ആ ദൃഷ്ടി
 ക്ഷണന വശപ്പെട്ടിരിക്കുമോ, അതൊരിക്കലുമില്ല. രാമബാണ
 തന്നെ മേന്മയേറിയന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ആ രാക്ഷസന്റെ പിടി
 യ്ക്കുനിന്നും അവർ വഴിമുഖ്യ വീണിരിക്കാം. കൗപരക്കു, സി
 ഹാലാഭനസന്ധ്യയായാ ആകാശത്തുളള രാമബാണ അമ്മ
 വന്നിട്ടുകൊണ്ടു സമുദ്രം കടക്കുമ്പോൾ അത്യന്തമനസ്സു കിടക്ക
 ന്ന വൽകടൽ കണ്ട മേന്മ ദേവിയുടെ എഴുപ്ത പിറ്റന്നാലായി
 ിക്കും. വേദാമതാസ്തമയ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ രാക്ഷസ
 ന്റെ മുതലവേഗമൊക്കെയും കരപീഡനമൊക്കെയും വിശാലമെന്ന
 യായ ദേവി, പ്രാണങ്ങൾ കൃമിച്ചിരിപ്പാനും ഇടയുണ്ട് സമുദ്രാ
 പരിഷ്കൃതങ്ങളുടെ മണ്ണുനീർവാഴ്ചയ്ക്കുണ്ടിരിക്കും ആയു കടവിൻ
 വീണ മരിച്ചുവന്നുപോം. അഥവാ അവിഷ്കൃതനായ രാവണൻ
 അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ സമുദ്രമുഖത്തോളം പര്യ
 മിക്കുന്നിരിക്കും ന്നസ്സഹായമായ ദേവിയെ ആ നീമൻ കെട്ടി
 ിക്കണം. ആപ്രാണപക്ഷം ഭക്തശീലകളായ അംഗൻ പത്നി
 മാർ പരിപാവനയായ ആ ശോഭനാഗിയെ ആഹ്വാനമായിരി
 ക്കും. പുണ്യസ്തവശ്രീതം പരമേശ്വരനും ആയ ശ്രീരാമചന്ദ്ര
 നെ പ്രാണിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ പാവപ്പെട്ടാളായ ദേവി മരിച്ചിരി
 പ്പാനും കരി. ഹാ രാമ! ഹാ ലക്ഷ്മണ! ഹാ അയ്യായ്യ! എ
 ന്നിക്കിനെ വിലപിച്ചു വിലപിച്ചതന്നെ ആയു മടൽ കൈവീട്ടിരി
 ക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ കൂട്ടി നിട്ടു കൂട്ടി പെൺകുട്ടിയെപ്പോലെ
 രാവണൻ അവളെ ബന്ധനത്തിൽ വെച്ചിരിക്കാം. അമ്മിനെ
 യാക്കുന്നിൽ മനകാരണമേയും മാമപതിയായ ദേവി ഇപ്പോൾ
 രാമോന്ന പുലമ്പിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായിരിക്കും. അതിനിഷ്ഠ
 നായ ആ നിശാചരൻ അവന്റെ ഹൃദയം കൈവെച്ചതന്നെ സമ
 ശ്വേദമായ ദേവിയെ സംഹരിച്ചിരിക്കുമോ? വിശ്വഹാപതിയും
 സമുദ്രാഗമനമിയുമായ അവർ രാവണനെ അധീനനായ്ക്കുവി
 ച്ചിരിക്കുമോ? ഹീ! അന്തരീക്ഷമുഖ്യ. പിന്നെ എന്തുകൊ

[illegible]

[illegible]

നമുക്ക് അപ്പോഴായി ചിന്തപ്പെട്ടിരുന്നതായിരുന്നു അതിനാൽ മാറി
ശരിയും ഉപദേശിക്കുകയും സത്യാനുസൃതമായി സമീകരിച്ചു പട്ടിണി
കൊണ്ടു ശരീരം നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളാം പക്ഷെ
ഈ രാജകുടുംബത്തിന്റെ ഈ ശരീരം രക്ഷിച്ചു തുപ്പിപ്പെടുത്തുകൊള്ളട്ടെ
മാമപ്പിള്ളാർ ഈ വിധവും ചില നിഷ്ഠാശൂന്യമായ വിധിച്ചിട്ടു
ണ്ട്. ഇതിൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു മാറ്റം സമീകരിച്ചു ദൈവം നശിപ്പിക്കുന്നതല്ല
പക്ഷെ ജവനത്തിൽ വീണ്ടും മരിച്ചുപോയോ? ഈ വര
യിൽ പ്രവേശിച്ചു ഉടൻതന്നെ എന്തിനെ ലോകത്തിലെ ജന്മിച്ചാൻ
സാധിച്ചതുകൊണ്ട് ഈ രാത്രിയുടെ ആരംഭം എത്രയും മംഗളകര
മായിട്ടാണ് രംഗം കയറുന്നത് സീതയെ എങ്ങും അന്വേഷിച്ചാൻ
ചന്ദ്രനും എന്തെല്ലാപാതിച്ചു സിതയെക്കണ്ടാൻ സാധിച്ചി
രുന്നെങ്കിൽ ഇവരേറ്റൊക്കെ എന്തെങ്കിലും കീഴ്തിരുന്നതാ
യില്ലായിരിക്കുമായിരുന്നു. ഇത്രയും ഗുണവതിയായിത്തീർന്നിട്ടു
ഈ രാത്രി, സീതയെ കണ്ടുകിട്ടാത്തതിനാൽ രീതി വ്യത്യാസം
ജനനം ചെയ്യുകയല്ല. ആത്മഹത്യയെക്കൊണ്ട് ഉത്തരമായതല്ല
രാപസംഗ്രഹത്തിനെന്ന, അതു ഞാൻ സമീകരിച്ചുകൊള്ളാം. എന്താ
യായും സരീരത്തോടെ സിതയെക്കണ്ടാക്കുക ഞാൻ ഇവിടെനിന്നു
തിരിച്ചുപോകുന്നതല്ല. ജനനമെന്നതാണെന്ന സമീപസന്നിധി
യിൽ ചെയ്യണം. അങ്ങനെയൊരു അരികിൽ പോകുന്നതിനെന്ന
താണ് വിരോധം? അങ്ങനെയൊരു വിധം അറിയാത്തവർ ആയ
ഈ സമീപാരികളും ഗ്രാഹിക്കാതിരിക്കുകയല്ല. അപ്പോൾ എല്ലാ
വരും ഒത്തുകൂടി ജീവശ്വാസംചെയ്യുകയും ചെയ്യും. ഞാൻ ഇവിടെ
ക്കിടന്നുനിൽക്കുന്ന പ്രാണൻ പരിശുദ്ധിച്ചാണോ? മനഃപൂർവ്വം പ്രാണ
ശ്വാസം ചെയ്യുന്നതു പാപകരമാണ്. അതുനിമിത്തം യാതൊരു
ഗുണവും സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. ജീവശ്വാസംചെയ്യുന്ന പലവിധമായ ഗു
ണങ്ങൾക്കും കാരണമായിത്തീർന്നുവെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാധാരണ അടി
പ്രായപ്പെടുന്നതും ഉണ്ടു അതിനാൽ ഞാൻ ജീവനെല്ലാതെ
കൊന്നു. പക്ഷെ ഗുണംകിട്ടിയെന്നും വരാം. എന്തി 'വിധാതവീ'
ചികൾ അലയുന്നതാണെന്നായിരുന്നു ഓരോത്തീവരത്തിന്റെ മറുപടി

၈၈၈၈-၁၄

[illegible]

കക്കകളിൽ നില്ക്കുന്ന വിവിത്രതരവും മോഹമുദ്രയുമായ വൃക്ക
 ഞൾ മുതലായവയും കണ്ടു. വിവിജ്ഞാനിയ്യന ചെന്നാമേ, നീവ
 ത്താമര പുണ്യ പൂജാപാത്രാഭ്യർത്ഥനയും ഹംസം, കളശാദി ഭൂത
 ജീവ നിർവഹിക്കുകയും മഹാമുക്താഭ്യർത്ഥനയുമായ മോക്ഷ
 ഭംഗം ഹസ്തമാർ വീക്ഷിച്ചു. ചക്രവാക്യം സാവധാനം ഇവകൾക്കും
 നീക്കം ശബ്ദമുൾക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഇതവശത്തും വേദന നില്ക്കുന്ന വൃ
 ക്കളെപ്പറ്റി കേൾക്കുമ്പോൾ വിവിത്രവൃതകൾക്കൊണ്ടും അവ ദ്വൈത
 ഗോപിക്കുന്നതാണു് നൂറുതന്ത്രവുമായ വിവിജ്ഞാനം മരിക്കത്താ
 മകൾക്കൊണ്ടിരുന്ന നീച്ചാലുകളും സദാ ഭഗവദ്പുണ്യം വാഴ്ത്തു
 ന്നൊക്കെയും ചന്ദനം മറ്റും കൈകൾ കെട്ടിപ്പറ്റുന്ന കല്പകൃഷ്ണ
 ജ്ഞാത കണ്ഠപുഷ്പങ്ങളും വിവിത്രതയോടായ വല്ലിക്കുടിവുകളും
 കൊണ്ടു് അവിടമൊന്നും നിറഞ്ഞിരുന്നു. നീക്കം ഹസ്തമാർ സ
 ബരിച്ചു വന്നിട്ടു മോഹമുദ്രയെ കൈകൾക്കുത്തുമ്പോൾ ഉന്നത
 വൃതകൾക്കു ഗീതം പാടും കിരണമാർ ഒരു മഹാ അം
 ക്കും കർപ്പാകളു മൂലമായ അസംഖ്യ ഗന്ധമഞ്ജരോടുകൂടിയ നൂ
 രപരതം ഗോപാലി കൈകൾക്കു മോഹമുദ്രയെ മോഹമുദ്രയായി നൂ
 അതിന്റെ സാക്ഷാത്കാരം കിട്ടുന്നൊഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്ന
 നദികൾ പ്രസാദകാശം നാൽ പ്രിയങ്കുരിട്ടു നോന്നുപോകുന്ന
 റിമംകൊണ്ടുപോകു. അതിന്റെ വന്നുവെക്കുന്ന അ
 മൃത വൃക്കശരീരകൾ പ്രാദർബ്ബലം സമീപിത മോഹമുദ്ര
 തുടുന്ന ബന്ധുക്കൾക്കു വലയും വിളിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ശ്രോധം
 തീർന്നു വീണ്ടും പ്രാദർബ്ബലം പാദത്തിൽ പ്രാദർബ്ബലമെന്ന
 മതിതമാക്കുമ്പോൾ ആ നദികൾ ചക്രവാക്യങ്ങളിൽ മുഴങ്ങി
 മിക്കുന്നതും ഹസ്തമാർ അവലോകനം ചെയ്തു അതിന്നു സമീപം
 പരമതരം ഖഗോലം ജാലം അധിവസിച്ചുവരുന്നതും സ്റ്റിക്കനിമോ
 യ ശീതലം നിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നതും ശ്രോതാമയ മനോഹരകൾ
 കെട്ടിപ്പറ്റിയിട്ടുള്ളതും മഹാമുക്താകൾ ഇടകലന്ന മണൽക്കി
 ലോടുകൂടിയതും ആയ ഒരു കൃത്രിമനദിയും പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടി
 രുന്നു. മൃഗസമൂഹങ്ങൾക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞതും പല വഴിനില്ക്കു

[illegible]

മുതലായ വിശിഷ്ടവൃത്തങ്ങളും ചെലുപ്പത്തിലുള്ള മനോഹരമായ
അലങ്കാരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു കവിതാസമാഹാരമാണ് ഈ കൃതി.
ഇതിൽ ഐശ്വര്യപരമായ ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ
വ്യക്തിത്വവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ
സാമാന്യമായ ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ ഭാവനകളും
സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ
ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.
കവിതകളുടെ ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ ഭാവനകളും
ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ
ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ
സാമാന്യമായ ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ ഭാവനകളും
സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കവിതകളുടെ
ഭാവനകളും സാഹിത്യത്തിലെ സാമാന്യമായ ഭാവനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

[illegible]

അതും നന്നായല്ലെന്ന് ചിലവ സ്വസ്ഥപോലെയാ മറെ
 ചിലവ അഗ്നിശിഖകരപോലെയോ പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അ
 തന്നെയോടുകൂടിയ മറ്റു പല വൃദ്ധങ്ങളും അവിടെ തെല്ലനീളം
 നാളി. അവയൊന്നും അശ്വാകുലങ്ങളും നാനാ തരജാതങ്ങളും
 നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ആ അശ്വാകുലം മുറുപാടും വിവിധോദ്യാ
 നങ്ങളോടുകൂടിയ നന്ദനവനംപോലെയോ കൈയ്യതലംപോലെ
 യോ വിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഏതു കാലത്തും പുറപ്പെട്ട പുറത്തു
 ഗതാം സർവ്വത പ്രസരിക്കുന്നതും മെഴിതകാനിയോടുകൂടിയതു
 മായ ഒരു ഉദ്യാനം പുഷ്പങ്ങളാകുന്ന മേന്മയിട്ടുള്ളതായാൽ രണ്ടാംവാ
 നമന്തപാലവും കുമ്പകങ്ങളാകുന്ന റിവിധമതങ്ങളാൽ അ
 ബ്ബാംസമുദ്രമണിപോലെയും അപാർവ്വം അഗാധവും ആശ്ചര്യ
 ഭരിതവുമായിരുന്നു. ബാഹ്യവില പക്ഷിമൃഗാദികളുടെ മനോഹര
 സ്വനങ്ങൾകൊണ്ടു് അവിടുമുടും പരവിപ്രായ പുഷ്പസം
 വിളിതൊഴങ്ങിയിരുന്നതിനാൽ ആനന്ദം ആനന്ദപ്രദമായിരുന്നു.
 മിമിക്രൂയായ ഗന്ധപ്രവാഹത്താൽ ആ ഉദ്യാനം മഞ്ഞമഞ്ഞ
 ഗന്ധമാലമെഴുത്തുപോലെ ശോഭിച്ചു. മഹാനായ ഹനുമാൻ
 ആ അശ്വാകുലത്തിൽ അധികം അകലത്തല്ലാതെ മുന്ന
 തവും കൈമുതലുപയോഗംപോലെ അതിശൂന്യം ആയ ഒരു
 കൈയ്യുപയോഗം കണ്ടു. ആ പ്രാദേശം സ്തംഭസഹസ്രങ്ങൾ
 കൊണ്ടു സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതും പവിഴകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ മണാപാ
 നങ്ങളോടുകൂടിയതും സർവ്വത സ്വസ്ഥതകൾകൾ പരപ്പിച്ചു നില്
 കോളോടുകൂടിയിരുന്നതിന്നു് രാത്രിയായു് തീർന്നു കാഴ്ചകൾ ക
 ണ്ടുകൾ മേന്മയാ ആ മനോഹര പ്രാദേശം മേന്മയിട്ടുകൊണ്ടു
 മോഹമണ്ഡലംകൊണ്ടുതരി നില്ക്കുന്നതുണ്ടു്. ആ ഉദ്യാനത്തി
 ൽ മുക്കിത്തറ വന്നു വരിച്ചു താങ്ങുസ്തംഭങ്ങൾ കാഴ്ചക്കൊക്ക
 പ്പെട്ടും മഹാസംഗമിത്തം നന്നായെന്നിട്ടു് ദീനതരക്കൈ
 ണ്ടും അടിക്കടി അടുപ്പിച്ചിട്ടും ശുദ്ധപക്ഷാഭിമുഖ്യം നിത്യതല
 പോലെ നൈമിശ്യം വഹിച്ചുവരികുന്ന ഒരു സ്ത്രീരൂപം ഹനുമാൻ
 വീക്ഷിച്ചു. ആ മനോഹരീയാവളെ— പുരുഷിയെ അന്വീക്ഷിച്ചു

പൊലും പൊടിയണിഞ്ഞു മറികെട്ടി ഒരു നാലുപ്രഹംകുറയാൽ കാണികളുടെ ഹൃദയത്തെ ആകർഷിച്ചുകൊണ്ട് മനസ്സുപറ്റാത്ത ഒരു ചരിത്രത്തെ ഒരു മനോഹരമായ കഥയായി മാറ്റിത്തന്നു. അങ്ങനെയൊരിക്കലും പെട്ടെന്നുപോലെ അവതരിപ്പിക്കുന്നതും, കഥയ്ക്കുള്ളിൽ മുഴുകി ശോകാഗ്നിയിൽ വെന്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചാടുന്നതുമായ, മോഹത്താൽ ബാധിക്കപ്പെട്ട രോഗാണിനകങ്ങളുപോലെ തീർപ്പി കാത്തും, കണ്ണിൽ ചൊരിഞ്ഞും ഏതൊന്നിനെയും ചിന്തയിലാണ്ടും പ്രിയതമത്തെക്കൊണ്ടാത്തതാൽ ശോകാഗ്നിയിൽ മുഴുകിയും, വീരൻ അപരമായും ജീവിച്ചിരുന്നു. ചെന്നാട്ടുമാൽ മൂന്നപ്പൊട്ടം കൂടും പട്ടമിരിക്കുന്ന മാൻപേടാപോലെ രാജാസന്ധ്യ കൾ മുറുപ്പിച്ചുവെച്ചു. ഇല്ലത്തു തുറന്നുവെച്ചു അവരെ കയന്ന വിറച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കർമ്മസ്പന്ദപോലെ നീണ്ടുപോയ അവളുടെ വീലുപോലെ കാലം അതിൽ വന്നുവീണു ശരൽക്കാലത്തു നീലവനത്തിൽ വന്ന തലമുറപോലെ ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സുഖപ്രയാസങ്ങളിലാ അല്ലെങ്കിൽ ആണ്ടോ അപശയം വെച്ചിട്ടുണ്ടാത്തതൊരു രാജ്യത്തോടു കൂടിയും ആയിരുന്നു ആ തന്മയം സമീപിക്കുകയോ, ക്രമംഗിയും, മറ്റും പലയും, പലതന്നെയും ആ മഹാപരി നെയ്തെടുത്തു കോട്ടപ്രകാരം രാജാസന്ധ്യയായ രാജാസന്ധ്യ അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോയ സീതയെന്നയാണിവിടെയുള്ള മഹാനായ ഹൃദയാൽ ചുരുക്കിയതും വിശ്വസ്യമായ ഒരു വിവരം. ഇത്രയും കോപപോഷകമായി വിശ്വസ്യമായ സന്ധ്യയെക്കൊണ്ടും പൂർണ്ണമായും തുല്യമായ വരണകാലത്തോടും, വൃത്തമാതാ മഹാതന്മയങ്ങളോടും, ദൈവങ്ങളും ഇടകൂറുന്നതും ശരീരകാലത്തോടും, പൂർണ്ണമായും പലതായിത്തീർന്നു, ബിംബോദ്യമങ്ങളോടും, ക്രമമായ കവിതകളോടും, കേണാകൊന്നു അത്യന്തം മോഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അവയെ വാലനത്തോടും, അമരമുണ്ടാകൊണ്ടും ആയതും രാജ്യമായ അമ്മിറ്റിയത്തോടുകൂടി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു സന്ധ്യയായിരിക്കണം അവയെക്കൊണ്ടുപോകുന്നതും കഷ്ടവല്ലെങ്കിൽ മഹാപരി അവതരണത്തായിരിക്കണം, കാലം തന്നെ

യജ്ഞോപവേസ്യ സുനന്ദരാത്രീയാ യ ഇവദിതന്നയാതിതിമാണം ആ
 രാഹവപന്തി. പൂർണ്ണചന്ദ്രപ്രഭാശ്വ ഇവദി വാമിന്നന്ദ്രം
 പ്രിയപ്പെട്ടവരും ഉണ്ടു. കരുണയോപസിക്കുളയും ഇവദി വെ
 ളംനില്ക്കുന്നതെന്നു ശരിക്കുവാല്ക്കു. നാശേന്ദ്രപതിയെപ്പോഴെ
 അടിക്കുക. വിശ്വഹീനനായതുണ്ട്. നന്ന കേന്ദ്രം പുകയുടന
 ചെമ്പിക്കൊണ്ടു കേന്ദ്രംകൊണ്ടാൽ കാണിക്കാത്തതും ഇരിക്കുന്ന
 സന്ദേശമായ സുനിഷ്ഠാപനവും, കമിപ്പാടയെ പ്രാപിച്ചു ദൃഢി
 പോയലയും, ദൈവായ ഭൂതോപനയായ, നശിച്ചുപോയ ആശ
 പോയലയും, വിശ്വം വന്നുപോയ സിദ്ധിപാലയും, കലുഷി
 മായ ബുദ്ധിപോയലയും, താഴ്ന്നതായ അപവാദത്താൽ ചെമ്പ
 ന്നതിരിന്നു കീഴ്ന്നിപ്പോയലയും അഗ്നാനും കേന്ദ്രമായ ഭരണനാ
 മെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഇവദി രാജസഭീപം പത്തുപന്ത സാധ
 ക്കുന്നിമിത്തം അന്തിയിനയാതി മാറ്റിയും തന്നെ അപഹരിച്ചു
 കൊണ്ടുപോയികുന്നിമിത്തം അറക്കുതോടത്തു കോപാനിയെ മൂല
 സ്ഥിപ്പിച്ചു കൊണ്ടു് ഒരു മാർഗ്ഗപ്രഭാശ്വ ഭരണമകങ്ങിയായ ദൃഢി
 കരം അവിടവണ്ട പതിപ്പിക്കുന്നു. അയാച്ചാവിടവും ക വരിമ്പാ
 പകയുണ്ടുതവയായ വിശ്വാദനങ്ങൾ ഇടക്കിടെ തുടങ്ങു ന
 ക്കെ നെടുവീട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുണ്ട്. മലയാളങ്ങളും ദാ
 ണാഹയങ്ങളെക്കീഴും മൂലനാഹീനയായും കാക്കുകൊണ്ടാൽ മുട
 കപ്പട്ടി വെളുകാതിപോലെ, മങ്ങിയുംകൊണ്ടിരുന്ന സിന്ധയക്കണ്ടിട്ട
 വേദവിത്തോരാമിപ്പോയതാൽ സംസ്കാരം സിദ്ധിക്കാത്ത വിദ്യയെ
 നന്നാ ഗണ്യവ്യർപ്പത്തിയില്ലാത്തനിമിത്തം അത്ഥമേഴമേതെ പ്രകാ
 ശിപ്പിക്കുന്ന വാക്കേന്നോ സംശയിക്കത്തക്കവണ്ണം ശോഭിച്ചു
 കൊണ്ടിരുന്ന അവരും സീത തന്നെയായെന്നു പ്രയാസപ്പെട്ടുംകൊ
 ണ്ടു ഹനുമാൻ തീർച്ചയാക്കി. കന്യാപിനയും രാജപുത്രിയും വി
 ശ്വാലക്കുഞ്ഞായമായ അവരും സീത തന്നെയായെന്നു ഹനുമാൻ
 യക്കരിയുകനും തീർപ്പുപറ്റിയതുംകൊണ്ടു ദീനയും ഇന്ദ്രിയം രാ
 രോന്നു മിന്നിച്ചു. 'സീതാദേവി അങ്ങിങ്ങിരുന്നതായ ആരക്ക
 അരും ഇന്നിന്നവയാണെന്നു രാമചന്ദ്രൻ ചുറ്റുന്നതു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്

താഴെ അതിമനോഹരമായ കായോലം, കണ്ഡലങ്ങൾ, കണ്ണി
 പാശങ്ങളിൽ ശലിക്കുന്ന കണ്ണികൾ, ചപ്പം പാടിപ്പോകുന്ന
 അടർച്ച പറമ്പുകൾക്കുള്ളിൽ പുറന്നിറങ്ങുന്നതാണ് ഒത്തുപെട്ട
 ഹകാലത്തു അലയോർത്തു അനാധിതരായ ഒരു അതർ ദേവി അവ
 യെ അഭിമുഖീകരിച്ച ഒരു മരകതായാൽ തുടങ്ങിയ ഒരു വിരഹാത്മാവ്
 കൈക്കൊണ്ടുപോയ ഒരു നാലാം കർണ്ണത്തിന്റെ ഒരു
 കാലം അംഗങ്ങളിൽ അണിഞ്ഞിരുന്നതുകൊണ്ട് അതാതു സ്ഥാന
 ങ്ങളിൽ അവ പാടിത്തുടങ്ങിയിരുന്ന പാടുകളും ഇവയിൽ വ്യക്ത
 മാക്കിത്തീർത്തു. ശ്രീരാമൻ എങ്ങനെയെങ്കിലും അതർ
 മണങ്ങൾ തന്നെയാണ് ഉണ്ടെന്നും, ഇങ്ങനെയൊരു പലത്തിൽ വന്ന
 വീട് കരുതേണ്ടതാണെന്നും ഈ കൂട്ടത്തിൽ കാണുന്നില്ല. മാത്ര
 മാത്രമല്ല പലതരത്തിലുള്ള എല്ലാ ആലോചനകളും ഇവിടെ കാണാ
 ന്നും. രാവണൻ ഭാഗ്യമായിത്തീർന്നുപോകുമ്പോൾ അവന്റെ
 തലക്കുസവള പട്ടവസ്ത്രം ഒരു മരകതായാൽ തുടങ്ങിയ ഒരു
 മരകതായാൽ തുടങ്ങിയ ഒരു മരകതായാൽ തുടങ്ങിയ ഒരു
 സാധിക്കും ചെയ്തിട്ടുണ്ട് ഇവർ ഉടത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പട്ടവസ്ത്ര
 മാത്രം, നന്നായിട്ടുള്ളതാണ് അതിന്നു കാരണം ചിതകാല
 ധാരണയെന്നായിരിക്കാം. എങ്കിലും ഇതിന്റെ വിവരം തെ
 വും ഒരു വസ്തുതയെക്കുറിച്ചുപോലത്തെയായിരിക്കണം. വീണ്ടുകി
 ടിയ ആ ശ്രേയോഭാഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് വിശദീകരിക്കുന്ന നി
 ശ്ചയം. തന്റെ പരിശുദ്ധതയെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചു മനോഹര
 മായ കലനിയും പ്രഭയും ഇവയ്ക്കും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ദൃഷ്ടി
 കളിൽ പാടിത്തുടങ്ങിയ ഒരു ദൃഷ്ടിയെക്കുറിച്ച് സമാ രാമചന്ദ്രൻ ക
 ണ്ടുകൊണ്ടു തന്നെയിരിക്കുന്ന ആ രാമചന്ദ്രന്റെ നിശ്ചയമായും
 കനകവസ്ത്രംകൊണ്ടു ഉപയോഗിക്കുന്ന, യാതൊരുതരത്തിലും വി
 ഭിന്നതയോടെ, ഒരു ദൃഷ്ടിയെക്കുറിച്ചുള്ള കനിവു, ആശ്രിതയാ
 നെന്നുള്ള അഭിമുഖീകരണം, പ്രിയതമയാകുകയെന്നുള്ള ശോകം, ചാർച്ചയി
 ല്ലാതെപ്പോലെയുള്ള മനോഭാവം എന്നിങ്ങനെ നാലു സംഗതി
 കൾക്കൊന്നും പ്രിയമേറ്റൻ കവിനായ കവിനായ അനുഭവിക്കുന്നു

പോ ആ രാമചന്ദ്രിയായ സീത ഇവൾ തന്നെ. ഏതുവിധം ഭേദിയായ ഇവളുടെ കൈയും അംഗപ്രസ്തംഗഭംഗിവിശേഷവും ശോഭനമായിരിക്കുമ്പോ അതിന്നു എത്രയും അനുരൂപമായ വിധത്തിലാണ് ഭ്രീരാജപീഠന്റെയും ആകൃതിവിശേഷം രണ്ടി മിതവും ഈ സുന്ദരമാന്ത്രി രാമചന്ദ്രിയായ സീത തന്നെ എന്നു നിശ്ചയിക്കണം. ഈ ഭേദി സഭാ രാമചന്ദ്രന്റെ മനോഹരവിഗ്രഹവും രാമചന്ദ്രൻ സഭാ ഈ ഭേദിയുടെ കോമളഗാത്രവും ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അത്യാത്മാനുഭവമെന്ന ആധർമ്മ്യമിതിരുകൊണ്ട് ധർമ്മാർക്കളായ ഇവർ കണ്ടുപടം പരസ്പരവിശ്വാസത്തിൽ കൂടി സഹിക്കാതെ മഹത്തകാലമെങ്കിലും ജീവനുംധാരണം ചെയ്യുകൊള്ളുന്നത്. സീതയെക്കൂടാതെ രാമൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നതു എത്രയും ദുഷ്കരമായൊരു കർമ്മംതന്നെ. രാമൻ മഹാത്മാവായെന്നുള്ളതിന്നു ഇതൊരു തെളിവാണ്. സുന്ദരമാന്ത്രിയായ സീതയെക്കൂടാതെ ഒരു മഹത്തകാലമെങ്കിലും ഭ്രീരാമചന്ദ്രൻ പ്രാണങ്ങൾ ധരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ആയതു ആപ്രഭുവിന്റെ അനുഗ്രഹമായ പ്രവൃത്തികളിൽ ഒന്നുതന്നെ. എന്തി വിചാരങ്ങളോടുകൂടി സീതയെ കണ്ടുകിട്ടിയതു നാമിതരം സത്തു ഏകീകരണമായ വാരാരുടെ ഭ്രീരാമചന്ദ്രനെ സ്മരിക്കയും പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്യും.

സർഗ്ഗം-16

സുബ്രഹ്മണ്യൻ തമിഴ്നാട്ടിലായ സീതയെയും മരുതയെക്കൊണ്ടു സദ്ര ഭോകത്തെയും ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നവനും ശത്രുവെതിരായ രാമനെയും പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ടു മഹാനായ ഹനുമാൻ വീണ്ടും ചിന്തയിലാണു കുറച്ചുനേരം ധ്യാനമവലംബിച്ചു ബാഹ്യാവിലമായ നേത്രങ്ങളോടുകൂടി സീതയെക്കുറിച്ചുവിധം ചിന്തിച്ചു ദുഃഖിച്ചു 'ഹാ! ഞാനും ഇതുകേന്ദ്രിയോടുകൂടിയ ലക്ഷ്യ

[illegible]

സഗ്ഗം-17

നീലാഭായ നിർഭക്താഞ്ച നിർമ്മാതാ തടാകത്തിൽ സമ
 ഹാസഭാധാരൈ സ്തമ്പധർമ്മിഭയോത്തമശോഭയോടുകൂടിയ ചന്ദ്രൻ
 നിർമ്മാകാശത്തിലാ പ്രഭാശിഷ്ടമകരണിതനും. രാമകാശ്വതോ
 മായ ഹൃദയേണ തന്നമനസ്സന്ന സഹായം ചൈതന്യമെന്നതേ
 സാമയ്ക്കും പൃഥ്വിപഥേ തമസ്താ ശീതജനായ കിരണശരീരകൊണ്ടു
 ആ രാമനത്ര പ്രണ സ്മരവിച്ഛിച്ഛ വമ്പി. ഭാരം നിമിത്തം
 അംഗുലിർ ആന്ദ്രപാപനന രസമിദം വേദ മാൽ മുഴുത്ത മുഖാ
 ബ്ധിവിർ മജ്ജസമവസ്തുക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്തിതയെ—ആ വിഭ്രമ
 പുത്രിയെ—പുരുഷപുണ്യവന്തായ ആ ഭീമാവവകൻ പത്തിയെ
 തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കും, നാമുടൻ അതിനെ സ്ഥിതിചെയ്
 യ്തന്നവരും അനാദികളാലാ നാലുപുരുഷാധികളിലും ഹന്ത
 മാന്റെ ദൃഷ്ടിപതിഞ്ഞു ഏറാലു വികൃതമായ രൂപത്തോടു
 കൂടിയവരായിത്തന്നെ ആത്മദൈവ സുതരം. ഒറ്റക്കണ്ണി, റോ
 കോളകുലർ, പെരുങ്കോരോടുകൂടിയവർ, കോരോപോയവർ, ക
 റിക്കാളകുലർ, കോലപാണി കത്തോടുകൂടിയവർ, പെരുന്തോള
 കുലർ, നീണ്ട നേരിയ കണ്ണത്തോടുകൂടിയവർ, കരിമ്പടംപോലുള്ള
 കേശത്തോടുകൂടിയവർ, മുടി മുഴുവൻ കൊഴിഞ്ഞുപോയവർ, അറു
 കറിയായ നെടുമിടത്തോടുകൂടിയവർ, നന്നാടി, കാതു, വയർ, കൊത
 എന്നിവ ഇഴഞ്ഞു തുണിയിടക്കുന്നവർ, തൊടത്തോളം ഇഴഞ്ഞു മു
 ണ്ടുകുളിക്കർ, മുട്ടു തുങ്ങിയവർ, ക്രന്തകുലർ, കായവർ, നെടി
 ളവർ, നെടുകുടത്തോടുകൂടിയവർ, മഞ്ഞുവെള്ള കണ്ണുള്ളവർ,
 മുഖം കോണായവർ, മഞ്ഞ, കറുപ്പു എന്നീ നിറങ്ങളോടുകൂടിയവർ,
 കൂടം, ത്രാസ, മുൾക്കരം എന്നീ ആയുധങ്ങൾ ധരിച്ചവർ, ക്രോധ
 ശീലകൾ, കസ്പശിക്കാർ, കായവർ, പുലി, പോത്തു, പന്നി, കാൽ
 എന്നിവയുടെ മുഖംപോലുള്ള മുഖത്തോടുകൂടിയവർ, ഗർഭം, അശ്വം,
 കട്ടകം, എന്നിവയുടേതിന്നു പ്രാപ്തമായ കാലകത്തോടുകൂടിയവർ, ശി
 രസ്സു കഴിഞ്ഞുള്ളവർ, റോമകുലകുളവർ, റോമോളകുളവർ, ആന,

പട്ടു, കരണ് പുന്നിവയുടെ കാതുപോലുള്ള കാതാളുകുടിയവർ, മുക്കു വിലങ്ങനയളവർ, വലുതും ചെറുതുമായ മുക്കുളവർ, ആനയുടെ തൂമ്പിക്കക്കക്ക തുല്യമായ മുക്കോളുകുടിയവർ, മുക്കു മുറിഞ്ഞവർ, നെററിയിൽ മുക്കുളവർ, ആനക്കാൽപ്പാലം തടി ചു കാലുളവർ, ചെറിക്കാലുളവർ, പട്ടുവിൻപറഞ്ഞാളവർ, ചുരുങ്ങ കാലുളവർ, തല-കഴുത്തു-സുനം-വരർ എന്നിവയ്ക്കു കൂടി തരിശുപിന്നം വെട്ടി മുക്കുളവർ, കണക്കൽ കവങ്ങൽ മുക്കും, കണ്ണൂ, ഓഡ, നമ്മു എന്നിവയുളവർ, ആള, ആന, പട്ടു, പന്നി എന്നീ വയുടെ മുക്കിങ്ങനായ മുക്കുളവർ, ഓശാ, കൃഷ്ണ, ഗുണ്ട എന്നീ മുക്കുളവരുടെ മുക്കുപോലുള്ള മുക്കുളവർ, സഭാ മട്ടാ, സേവിക്കുന്നവർ, മംഗലം മേലിങ്ങനവർ, മോറത്തിൽ കെതമംഗങ്ങൻ മേല പന്നാമയ്ക്കവർ, സേവിക്കുന്നവർ എന്നീ തരക്കായം കണ്ട മാത്രത്തിൽ പ്രാദേശികമായി കമ്പച്ച തോമായമുണ്ടാകുന്നതായും മറ്റും വികൃതവും ബീഭത്സവുമായ നൃപതാളുകുടിയർ തമ്മായ രാക്കു നീടത്തെയുമിത്തരം വശവിധിയായും ഹാതുമാൽ സിംഹങ്ങളെ സമീപത്തു കണ്ടതു, ശാലാപശാലകാതാളുകുടിയ ആ മരത്തിന്നു ചുറ്റും അധർ ഇറങ്ങിത്തന്നു. അവയെ ചുവടിലായി അകൃതം മാനുഷം രാജപുത്രയും ഭൂമധിപുതാൽ പ്രദീപനമവളും പൂജ്യം കയ്യിച്ചു കൂടിയിൽ പതിച്ചു നക്ഷത്രംപോലെ നേളയോട ചുടിയവളും പാതിപൂജ്യത്തിൽ കീഴതിരിക്കത്തരവും ഭേരുശരണമുക്കിയ ഭൂമിയിന്നു പരിതാപത്തോടുകൂടിയീട്ടു മൃതജനാനീനയാ കെങ്കിലും മർദ്ദം ഉപമാകുന്ന മൃതജനം അങ്ങിത്തരിയുന്നവളും രാക്കുസശയനാൽ ബന്ധനത്തിൽ പെക്കുട്ടി മൃത സമ്പന്ന ഷളിർന്നിന്നും സാമ്രാജ്യമേൽവിന്നും ചേരപെട്ടിയിടുന്നവളും ആര സിത, കൃഷ്ണപിറഞ്ഞു കേസരിവരനാൽ തടയുന്നിടത്തു ചെട്ട പന്തിരുന്നെഴുപ്പാലമും ശരൽക്കാലമേലങ്ങമാൽ മേയ്ക്കുപട്ടി തിരുമുടയാലും ശോഭിക്കുകാണിയന്നു. എടുത്തു പെരുമാറുമുക്കം കന്നിയൻ കെട്ടപററിയ വീങ്ങുപോലെ വേണ്ടുവെട്ടുമുള പൂജ്യം ചരിക്കുന്നതിലും മേൽ മേൽ വെച്ചത്തോ

[illegible]

[illegible]

സംഗ്രഹം - 19

ശ്രേഷ്ഠാഭിമാനങ്ങൾ വഹിച്ചവരും പ്രതാപപ്രഭാവിയും കാക്കി
 സേവനമുള്ള മാവണ്ണനെക്കണ്ടു കയറ്റ് അതിപാവനയും പ്രവ
 ത്തവനസമ്പന്നയും ഉത്തമയും വീരപണിയും പ്രപഞ്ചിയുമായ
 മൈഥിലി കൊടുങ്കാറ്റോറ്റാറ കളിവാഴപോലെ വിറച്ചുപോയി.
 വരവണ്ണിനിയും ഗുണനാശകൃഷ്ടയും ആയനലോചനയുമായ അവർ
 നന്റെ ഉത്തമമായകൊടുങ്കാറ്റും ജന്മകരങ്ങൾകൊണ്ടു കലങ്ങിപ്പോ
 മിച്ച കരണമുണ്ടാക്കി കൊടുങ്കാറ്റുത്തകൊളുത്തിയിരുന്ന നാക്ക
 സമ്പ്രദായം സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരുന്ന ആ ദിവ്യമേധവി വർക്ക
 ക്കിട അകപ്പെട്ട കയ്യെടുക്കുന്ന തോന്നിയെപ്പോലെ അതിദാമിത
 യായിക്കൊണ്ടുപോയി. കൊടുങ്കാറ്റു കഠിനമായും അനരിച്ച
 കൊണ്ടുവന്ന സീതയെ മുറിച്ചു ഭൂമിയിൽ പരിച്ച ഒരു വൃക്ക
 ശാലയ്ക്കു മേലും ആ കാക്കസേവകൻ വീക്കിപ്പോ മലിനവേഷ
 ങ്ങൾ തന്നെയും വിറച്ചുപോയി. കൃഷ്ണനാമധാരിണിയും കൃഷ്ണാഭി
 നയും ആയ ആ മനോഹരയ്ക്കി മോഹപിടിച്ചു ബിംബകണകൾ
 ശോഭിച്ചും ശോഭ കൂടുന്നതും ഇരുന്നിടത്തും വിചിതാത്മാവും മാജ
 കവും ഭക്തവിശ്വാസമെന്നുമായ കാമന്റെ സമീപത്തു ചെല്ലാൻ
 സങ്കല്പമാകുന്ന അശ്വമേധവ്വി മനോഹരമാകുന്ന വാഹനത്തിൽ
 കൂടെ പ്രയാണംചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്ന ആ കാക്കപുത്രി.
 ശരീരം മെലിഞ്ഞു വെട്ടും മുളിഞ്ഞു മേന്മപ്പെട്ട കമലയും ധ്യാന
 ശോകങ്ങളിൽ മുഴുകി കരകാണാതെ സ്വന്തമായി കാമനെത്ത
 ന്ന സദാ സ്മരിച്ചും മന്ത്രോദ്ധാരികളുടെ ആശിർവാദപ്രസ്തുതി
 നിർമ്മിത സമൃദ്ധിയെന്നപോലെ കിടന്നു തുടിച്ചും ധ്വജകൂടാൽ
 പീഡിക്കപ്പെട്ട മോഹിണീനക്ഷത്രപോലെ നന്നു ക്ലേശിച്ചും ഇരി
 ക്കുന്നതും. ശീലം, ആധാരം, പമ്മനിഷ്ഠ എന്ന ഗുണങ്ങൾ തിക
 ണ്ണതിരിക്കുന്ന സർവ്വജ്ഞയിൽ ജനിച്ചു, വേഷംവെണ്ണമുള്ള സംസ്കൃ
 താധികളോടുകൂടെ വളർന്നവരും പിന്നീടു ദുഷ്ടവത്തിൽ ചെന്നു ചേരി

[illegible]

[illegible]

രാമൻ എനിക്കു തുച്ഛനല്ല; അല്ലയോ അംഗനാണക്ക! യാഗ
 ഞ്ഞും കൃതിയും ധനങ്ങളും ഞാൻ നിനക്കു നൽകുന്നു. അവയെ കൃഷിക്കു
 ക, പാമ്പാലയ്ക്കു ക, മരിയ്ക്കുക, വിവരമിടുക. നിന്റെ അന്ധതയി
 കളും അസ്പഷ്ടതയ്ക്കും നിന്റെ ശ്ലേയസ്സിൽ പകർച്ചയുണ്ടാകട്ടെ.
 പുറേൻ നൽകു മരിച്ചു ധൈര്യമുണ്ടായ വട്ടമിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കു
 ന്ന പാമ്പുവെട്ടുന്നതുമായ ചുറ്റപ്പെട്ടുള്ള പുരയിടങ്ങളെക്കൊണ്ടു
 ശോഭിതമായ സമുദ്രതീരകാനനത്തിൽ ഹേ ജീവ! എന്നൊക്കെ
 മരിച്ച ക്രിഡിപ്പാൻ സസന്തോഷം പുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുക.

നാളം. 21

കുലകന്യായ ആ രാജകുമാരൻ അതിനിന്ദയായ വാക്യങ്ങൾ
 കേട്ടു ധർമ്മപാപ വന്നുപോകുമെന്നു ഭയംനിമിത്തം പൊട്ടിക്കര
 യുന്നവളും പരിവൃതയായ സീത നിസ്തർക്കവും സുന്ദരിയു
 മായ പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി ഒരു പുല്ലോടിയടയ്ക്കു കൈർ മുറിയിൽ
 ഇട്ട് ആ പുല്ലോടിയെ ശോഭി അതിനെപ്പോലെയ്ക്കും ഇഷ്ടിക്കുന്ന
 പറഞ്ഞു: അപ്പോൾ രാമൻ! നീ എന്നിൽനിന്നു നിന്റെ
 മോസ്സിയെ പിൻവലിച്ചു സ്വന്തത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുക, എ
 ന്നെ കാമിപ്പാൻ നീതാഹനല്ല. പാപം ചെയ്യാനവർക്കു സാധ്യത
 ലഭിക്കുന്നതല്ലെന്നുവന്നതാണോ? പരിവൃതയായ എനിക്കു ഈ
 നിന്ദകളും വിഹിതമല്ല. ഉത്തമകുലത്തിൽ ജനിച്ചവളാൻ വി
 വാഹനത്തരം പുണ്യകുലത്തിൽത്തന്നെ വന്നുവേദപാരം എനി
 ക്കു സംഗതിയായി. ഞാൻ നിനക്കൊന്നുകൊണ്ടും അനുഭവ
 യല്ല. പരമപുരുഷനും അമൃതവിക്രമനുമായ ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ
 ഉത്തമഭാര്യ പരിവൃതയായ പത്നിയായി ഞാൻ, നിന്റെ പ
 ത്തിയെ ധർമ്മപാപം വരാതെ അന്ത്യരിൽനിന്നു രക്ഷിക്കേണ്ടതു
 പറ്റുകാരും നിന്റെ മുറയെ അപകാരം പരന്നാരിക്കുകയും ധർമ്മ

ഭോപം വരാതെ രക്ഷിക്കേണ്ടതും വിടൻറ കടമയാണ് എന്ന
 തന്നെ ഉദ്യമമാർ സമ്മേതമായി മരിച്ചു പരിത്യജനാകുക.
 നിന്റെ പാപത്തെ അപ്പൻ കാക്കുകയും നിനക്കുതോന്നിയി
 കയില്ലെല്ലോ. അതാടിഹതന്നെ അന്യഭാവമുള്ള പർവ്വതാദിമാ
 ന്നു അനുകൂലം ഇഷ്ടമായിരിക്കേണ്ടിപ്പോൾ നി ദരിദ്രനാകേണ്ടതും.
 സ്വപത്തിയിൽ നൃത്തനാചാതെ ഇറിയങ്ങുടേക്കു മെപ്പട്ടി പാദമാ
 ഹംനിമിത്തം പരമപ്രിയനായ പ്രാപ്താദിമാരെല്ലാം ഇനിയെന്ന
 തെയെന്ന നിശ്ചയം അവർ അപമാനിക്കും. സജ്ജനങ്ങൾ ഇറുപ്പി
 കെ ഇല്ലെന്നു ഭയന്നതും. ഉത്തമയിൽത്തന്നെ അവർ നിനക്കുടമ
 പ്പെട്ടു വരുന്ന ഭയനം നിനക്കു സമുപദേശങ്ങൾമെല്ലാം ശക്ത
 രല്ലാതായിത്തീർന്നുവെക്കുന്നു. നിന്റെ ബുദ്ധി നിപതമായി
 ട്ടാണല്ലോ പ്രവൃത്തിക്കുന്നതു. ആയൊരു ജ്ഞാനവുമായിരിക്കുന്ന.
 അതല്ലെങ്കിൽ നി അതക്കുമോളം സ്നേഹംനടിച്ചു അവരുടെ കല്യാ
 ണമുപേക്ഷ നശിപ്പിച്ചാൽപോലും ചെയ്യുന്ന തന്ത്രമായിരിക്കാം ഇതു.
 പക്ഷെ സജ്ജനങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന സമുപദേശം നീ സ്വീകരിക്കാറി
 രല്ലെന്നു വരുമോ? രാജാക്കന്മാരും മുഴുവൻ മുദിക്കുവാൻപോകുന്നതാ
 യിരിക്കും ഇതന്റെ പേരും, മനസ്സിലാക്കുന്ന സ്വാധീനമാക്കാമെന്നു അ
 പകാരത്തുള്ളതും ഇതവിധം ഉപദേശങ്ങൾക്കധീനനായി അന്യ
 മാരുടെ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്ന ഒരു രാജാവിന്റെ ശൈശവ
 ല്ലം വിനാശം നാശം നശനവും നാമാവശേഷമായിത്തീരുന്നു. അ
 തേവിധമെന്ന വ മന്ത്രമനുസൃതവും വിചാരസമുദായമായ
 ഇത പരമം നീ തെവൻ കാർണമായി കാലതാമസമെന്നിയെ മുടി
 ന്നുപോകും നിശ്ചയം. ഭാവിതെ കാക്കാളുള്ള തന്റെ ഭവനക
 മ്മത്താൽ തെവൻ പെന്തനായിത്തീരുന്നു. അവന്റെ ആ നാശ
 ത്തിൽ അപ്രമയം വേണം! സമുദൃതങ്ങളും പരിത്യജനാകയും ചെയ
 യ്ക്കുന്നു. മഹാപാപിയായ നിന്നെപ്പറ്റിയും 'ഈ ഭൂതൻ കടങ്ങി
 തല്ലെ വെവേണ്ടതാണെന്നു' എന്നുള്ളതെന്നു നിന്നാൽ ചീഡിക്ക
 പ്പെട്ടുള്ള മഹാജനങ്ങളെല്ലാം നിന്റെ നാശത്തിൽ അഭിനവിക്കും.
 യുദ്ധം ആശ്രയിച്ചുനില്ക്കുന്ന ഭയസ്സുപാപം വേറൊരു വേർനി

നിശിക്ഷിപ്പും വരുണാഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുന്ന
ചെങ്കിയും അത് നിന്നു വിട്ടുപോയല്ലോ.

നാളം - 22

സീതയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ പരപ്പവസ്ഥകൾക്കെട്ടു രാക്ഷസാ
ധിപനായ രാമനും പ്രിയദർശനയും വരണയുമായ അവളോടു
നൈരാശ്യത്തോടും ക്രോധത്തോടുംകൂടി ഈവിധം അനിഷ്ടപര്യവ
സരം പറഞ്ഞു. “സ്ത്രീകളോട് എത്രത്തോളം സ്നേഹം പര
യന്നവോ അത്രത്തോളം അവൾക്കുമെടുപ്പാകുമ്പോൾ പൃഥ്വീ,
ഭൂതന്മാരും ഇപ്പോൾ പാപന്മാരും നാനൂറും അമ്പൽ അറുപതും അപ
മാനിക്കുന്നു. നൂറുവർഷം ഒരു നഗരം മാത്രമെന്താവാമെന്നു
തന്റെ കയ്യിലെ കടത്താൻ പരമ പൃഥ്വീദാസ്യവന്മാരും
അവരിലും നിന്നുമുള്ള കാര്യം എന്റെ ക്രോധത്തെ അറക്കുന്ന
മുൽക്കലാഭവുമായിട്ടായ പ്രാപ്തവും എന്താവുന്നിടേക്കുമാ
കുന്നുവോ അപനിൽ അലിയും സ്നേഹവും ദ്രവ്യമായതിനേക്കാൾ
അപ്പോഴും വരാവെ! കോടയാധാരമായ രാമനെക്കാളിരിക്കുന്ന
സീതയുടെ നാശിതയുമാണ് എങ്കിലും ഈ കാരണത്താൽ
ഇപ്പോൾ ഞാൻ അതു ചെയ്യുന്നില്ല. സീതയുടെ ഓരോ പക്ഷ
പ്പാർശ്വത്തിനും അതേപോലെ നിന്നിൽ സ്ത്രീകളെന്നതാണ്, എന്നാ
ൽകൂടിയും അതേപോലെയും അതേപോലെയെന്നു വരികയില്ല. അല്ല
യോ വരാവെനിനി! നിനക്കു ഞാൻ രണ്ടുപേരും ഇട നൽകുന്നു.
ആ അന്ധി മുഴുവൻ ഞാൻ തൊടാൻ കഴിയാത്തതു കഴിച്ചുകൂട്ടി
ക്കൊള്ളാം, അവിടെ ദേവനും സീതയുടെ ശയ്യയെ പ്രാപിച്ചുകൊ
ള്ളണം. അപ്പോൾ ഓരോ വിരുന്നായും ആ രണ്ടുമാനും ഭരത
പിതാവെന്നാൽ നിന്നെ കൊത്തിക്കൊണ്ടിട്ടു എന്റെ മക്ഷണത്തിന്നു
തയ്യാറാക്കുവാൻ അടുക്കുമ്പോൾ എല്ലാക്കുന്നേഴ് അനുഭവത്തേ
ക്കുമായ രാവണൻ സിന്ധവദാനിയെ ഈവിധം അറിയിക്കുന്നതും ശോ

വായ തുടങ്ങിയ വികൃതത്വനിഷിദ്ധമായ രാക്ഷസികളെ നോക്കി
 രാവാണൻ 'എന്തോ രാക്ഷസികളെ! നിങ്ങൾ എല്ലാവരും ഒത്തൊ
 തരിച്ചു സാമോദാദികൾക്കു നേർക്കു പോകുവാൻ പ്രിയം ദണ്ഡു ദണ്ഡു
 കൈമാന്ത രാജപുത്രനായും അവിടെ നിന്നു നീക്കം ചെയ്ത അവിടെ
 ശിശുക്കളിൽ' എന്നും മറ്റും ആഞ്ഞൊഴിച്ചു. അവരും
 ചത്തുപോയവരായ ഒരു രാക്ഷസി, ഭൂലോകത്തിൽത്തന്നെ അത്യന്തം
 കരുതനായ പരോന്മുഖനായും അന്യോന്യമായിപ്പോകാൻ പറഞ്ഞു:
 "ഈ രാജരാജാക്കൾ എന്തൊക്കെ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, അവരും ഇതേ
 നീക്കം ചെയ്തെ" ദേവപുത്രനായും വിദഗ്ദ്ധനായും പരോന്മുഖനായി
 പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്നു ഇവർക്കിടയിൽത്തന്നെ അങ്ങനെയ്തൊക്കെയെന്നു സൂച
 നാണു കാണുന്നതു്. എന്നാൽ ഭൂമിയിൽനിന്നു നീക്കം ചെയ്തവരുമായി നേടി
 പെട്ടിട്ടുള്ള ഭൂമിയിൽനിന്നു നീക്കം ചെയ്തവരുമായി അന്യോന്യ
 മായി പെട്ടിട്ടുള്ള ഇവർക്കിടയിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള നാശനശം
 ഇവർക്കു കൈമാന്തനായും കാണുന്നതെന്നു കണ്ടാൽ ഉടൽ നോ
 മിട്ടുപോയു. കാമമുക്തനായ കാമിനിയെന്ന ഒരുവന്നു സൂചനാ സംഗ്ര
 ഹിതങ്ങളാലും മൊഴിയും ഇതുകേട്ടു മഹാബലനായ രാവാണൻ
 മോഹനാൽക്കുറവോടെ മുമ്പിൽ പൊട്ടിപ്പിരിച്ചു കാമവിപര
 നായ രാവാണൻ സുധർമ്മനായ് ഭൂലോകത്തിലേയും വിദോഷരാജപു
 ത്രിയും അമരപതിക്കൊത്തും പരിമലപാപനായും ആയ നീക്കം
 ഇങ്ങനെ തന്നെയും രാജപുത്രനായുംകൊണ്ടു് ദേവഗന്ധർവ്വനാദിക
 ലായി ചുറ്റപ്പെട്ടു ഭൂമി നടുങ്ങും നന്നും അതിഗംഭീരമായി കാൽ എടു
 ത്തുവെച്ചുകൊണ്ടു് സഞ്ചരിച്ചു് സൂര്യതുല്യപ്രഭയോടുകൂടിയ തന്റെ
 രാജധാനിയെ പ്രാപിച്ചു

സർഗ്ഗം-23

ശത്രുരാജാക്കന്മാരും ഭയങ്കരനായ ആ രാക്ഷസേശ്വരൻ കൈ
 മിരിക്കോടത്തു് അസത്യസംഭാഷണക്കൊത്തു കയ്യാട്ടു വാടിയും
 കൊണ്ടു് രാക്ഷസികളോടൊപ്പം വേണ്ടുവണ്ണം ചട്ടവുമെഴുതി അ

വിഭവങ്ങൾ തിരിച്ചു. അനന്തരം കിന്നാരമേതളം വിട്ടുപിന്നി കൂടായ ആ ആകാശനാലികൾ സ്ത്രീയുടെ മുഖം വന്നുകൂടി അ സ്ത്രീയുടെ ശരീരമായ അവരിൽ ഒരു രാക്ഷസി സിംഹമോട് റിപ്പം പനയ്ക്കുമായി പാഞ്ഞു: “എടി—സീമ! പുഷ്പശൃംഗം റിപ്പം ചെത്തു നമുക്കേകാം വെപ്പുപോലും മഹാനം മിശ്രീ വരമായ രാവണന്റെ പത്നീപഥം മാനിക്കേണ്ടതല്ല!” അ ത്തിനെ നീ എന്തുതൊണ്ടു പരിഗണിക്കുന്നിട?” എകമടയെന്ന പേരായ മഹാമന്ത്രി ക്രോധാലിനാശത്താൽ ഒന്ന് മുറുപ്പിച്ചും കൊണ്ടു പ്രകാശപാഞ്ഞു. “മരിച്ചി, അതു, അംഗിരസ്സ്, പുഷ്പശൃംഗം, പുലഹൻ, കൂട്ട എന്ന് ആവു പ്രാപിമാരിൽ ഉച്ചാ കനായ പുലഹൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ മാനസപുത്രനാണ്. പുഷ്പശൃംഗൻ മാനസപുത്രൻ അപരമേശ്വരിയായ വിശ്വാമിതയുടെ മരുമകൻ. അപ്പം പ്രജാപതിയുടെയും വീട്ടുപ്രഭാവനാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ആയതാക്ക! ആ വിശ്വാമിതയുടെ പുത്രനാണ്. ശത്രു രാക്ഷസന്മാർ ഈ രാവണമഹാരാജാവ് വീരനും ദൂരനും മഹാപു രാവിനുമായ രാക്ഷസേശ്വരനും അമുഖാശിഷ്ടങ്ങളുമായ നീ ഏതാ വെൻ പറയുന്നതു അല്ലയോ സുമാംഗസന്ദർ!” നീ വക കുറയ്ക്കി അല്ലേ?” അനന്തരം പുച്ഛത്തോടെയായ ഹരിഭടനെന്ന ആന്തരസ്തീ പറഞ്ഞു. “മുപ്പത്തിമുക്കാൽ വേലാരേയും മോശി പന്മാരേയും പരാജിതരാക്കി സ്വാനാളപ്പോക്കിയ ഈ നന്മയെ ശേഷമുള്ള നീ ജായ്ക്കായിത്തീർക്കുക”. ക്രോധമുച്ഛിതയായ പ്രാപതിയെന്നവൾ പറഞ്ഞു. “അതുലഭിക്കേണം രാക്ഷസേശ്വരി ക്ക് പിന്നെങ്കിലും ശീലമില്ലാത്തവനും ശത്രുതയെത്തരം തുരന്തായ ഈ രാക്ഷസേശ്വരന്റെ ജായ്ക്കായിത്തീർത്തവൻ നിനക്കു കൈയി യില്ലേ? എല്ലാവരിലുംവെച്ച് അവിഹിതയും വരാനിതും കേന്ദ്രി പോലുപയം ചെല്ലയായ മരണാഭിരുഷ്ടാലും മറുപിടയ്ക്കു രാക്ഷ സേശ്വരൻ നിന്നെ പ്രിയതമയാക്കുവാൻ കൊതിക്കുന്നു വേണമെങ്കിൽ അനേകായിരം സന്ദർശകളും വിലയമന്ത രഞ്ജനാലങ്ങളും നിന്നു വെള്ളയായ രാസപരമൈശ്വര്യങ്ങളും കാമ്യവസ്തുക്കളുംകൊണ്ടു നിറ

က. ၂၀ - ၂၄

സീതാദേവിയെപ്പറ്റിവളഞ്ഞിരുന്ന പിതൃതാനന്ദകളും കോപാവിഷ്ടകളുമായ രാക്ഷസികൾ സീതയെ നാക്കി വീണ്ടും അല്പയോ കല്യാണി! സ്വപ്നത്തരംഗംകൊ മഹാരാജനും നൽകുന്നു രാവണശയ്യയെ പ്രാപിപ്പാൻ നീ എന്തുകൊണ്ടിഷ്ടപ്പെടുന്നു? അല്പയോ മാനുഷെ! നിനക്കു മനുഷ്യാചാര്യവാനിരിക്കുന്നതിനേ മൂഷി ഷുജ്ജ്വലകിരം അതു നിനക്കിനി സാധ്യമെന്നു കരുതേണ്ട. മാമുജാതനെന്നും നിന്റെ ഏതേയെന്തെ പിന്നാലിക്ക. മൂന്നു വലകളെ ഉലിമുളള സമരഭോഗങ്ങൾ യഥാമൃഗം ഭജിച്ചുകൊണ്ടു രാവണവ അനിയായിപ്പുവിച്ചു നീ സസഖം ക്രിഡിക്കുക' എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. രാക്ഷസസ്ത്രീകളുടെ ഈ വചനങ്ങൾ കേട്ടു രാജീവനേതുമായ സീത ബാഹ്യാവലംബമുള്ള കണ്ണുകളോടുകൂടി ഇങ്ങിനെ മറുവതി പറഞ്ഞു 'ഘോ രാക്ഷസികളേ! നിങ്ങൾ എല്ലാവരും കള്ളവേദൻ

ഒടുവാണ് നിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടത്തെ ആശംസിച്ചുകൊണ്ടുപറയുന്ന
 അമ്മമാർ ഈ പ്രിയവാക്കുകൾ നീ എന്തുകൊണ്ടാണ് നിഷേധി
 കുന്നത്? തളർച്ച എന്തുവാൻ സാക്ഷ്യമല്ലാത്ത കണ്ണിനിക്കമ്മ
 നിന്നെക്കൊണ്ടുവന്നുകഴിഞ്ഞു, വാണാനന്ദപരം പ്രേമപ്രിയയോ
 ചെല്ലേ. രാജ്ഞേയശാപത്താൽ നിന്നെ കൊണ്ടുപറഞ്ഞു സന്ധ്യ
 ത്തിൽ വെച്ച് ഈ നന്മകൾ കാഴ്ചയായിത്തന്നെ നിന്നു ഇവി
 ടെനിന്നും മോചിപ്പിച്ചാൻ സാക്ഷാൽ ശങ്കരനുമ്പിന്നുകൂടി സാ
 ധിക്കുന്നതല്ല അല്ലയോ മൈത്രി! നിന്റെ നന്മയെക്കൊണ്ടി
 കുന്നപുറത്തു പുറത്തു വാക്കുന്നതുകൂടി പ്രവർത്തിക്ക. നീ ക
 ണ്ടുനിൽ വാത്തയ്ക്കു മതി. നിന്റെ ഈ വാഴ്ചയെക്കൊണ്ടു കൈവെ
 ടിയുക. അല്ലയോ സീതേ! നീ സന്ദർശനം രാജ്ഞേയപ്രഭോ
 ങ്കളുടെ കേളീവിലാസങ്ങളിൽ മുഴുകുക. ഹേ ഭീമ! റ്റൂണുകൾക്കു യുദ്ധ
 വന്നു അധികകാലം നിലനില്ക്കുന്നതല്ല നീ കൊണ്ടുവന്നതെന്താ
 ണ്. അതു നശിച്ചുപോകുന്നതിനാലായിട്ടല്ല നീയെന്നു വീണ്ടും വീണ്ടും
 കണ്യനീരുകൾക്കു സർവ്വ സമഗ്രതയോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടു മുഴു
 മ്പ്രാണങ്ങളിലും പാത്രസാധനങ്ങളിലും നോക്കിക്കൊണ്ടു ആശര
 ശരോടുകൂടി ചുറ്റിനിൽക്കുന്ന നീയല്ലേ അല്ലയോ മൈത്രി
 കൾ ഹേ സന്ദർശ! നിന്റെ ആത്മജനനമറിപ്പാൻ എന്തൊക്കെ
 സന്നദ്ധതയുണ്ടു് സൂര്യരാജാക്കന്മാർക്കും യാഗന്നായ ശരോ
 ണെ നീ ജ്ഞാതാവായി വരികക. ഞാൻ പറയുംപ്രകാരം പ്രവർത്തി
 ക്കാതിരുന്നത് എന്തിനായിട്ടു? നിന്റെ മാറിടം കത്തിപ്പിളർന്നു
 ഞാൻ നിന്റെ മുട്ടനിന്നും കുടിക്കുന്നുണ്ടു് * തന്നെയും അവിടെ
 ഉണ്ടായിരുന്ന ചങ്ങലാഭരിയെന്ന ശൂരമാക്കുസി അതൃപ്തം കേൾ
 പത്തോടുകൂടെ ശൂലംമുറുപ്പിയിരിക്കുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശക്തിയു
 കൊണ്ടുതന്നെ കലയുമാർക്കു യെന്നു വിറക്കുന്ന ഈ മേ ഹിന്നിയെ
 വാണാൻ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കിയ ദിവസം മുതൽക്കു ഇവളി
 കെ തിളച്ചുപോയെന്നു അധികം കട്ടിച്ച് യമുതലു സ്ത്രീയോ, ശോ
 ണയോ കമലം, മുരടോടെ കട്ടിച്ചുകാണു തിന്നണമെന്ന മോഹം
 ഏറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആയതു സാധിപ്പിച്ചാൻ തന്നെ അവസരം

ത്തു. വരാഗനമായ സീത കൂതരാക്ഷസികളാലും മറവണനാ
 ലും തപസ്യനെ മെരുപ്പട്ട ഭഗവാന്റെ "വിതാനം" കൂട്ടാറിട്ടു മെ
 ന്നായ്ക്കൂട്ടുക ചെയ്തത് അനുപ്രസിദ്ധനായ മാർദ്ദവാഭയപ്പോലെ
 യോഗിമാനാസാ വീണുവെക്കാനിരുന്നു. യോഗിമിത്തം കാക്കു
 അംഗങ്ങളും ഉള്ളിലേയ്ക്കു വന്നിട്ടു് ആ ഗുഹാഗിരി നന്നെ കൂശയാ
 യിപ്പുറത്തു സാമിക്കുവത്തായ മുഖത്തിൽ മുഴുകിയും തന്നിടി
 ത്തും മനസ്സുടിയായുള്ള അവരും മഹാമതിയായ തന്റെ പതി
 യെപ്പറ്റി ഓരോന്നു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു ഇരുന്നു. ആ തന്മാഗി
 യുടെ വീണുനടപ്പാവാളെ ചിന്താമാനാമിത്തം ധാരമുറിയരു
 കഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്ന കണ്ണുനീർപ്പവാഹത്താൽ കലശിതങ്ങളായി
 കവിച്ചു സമുദയപ്പെട്ട പന്തമകൾക്കുടയിൽപെട്ട വലയുന്ന
 കലവൻ കൈയിൽ പിടികിട്ടുന്ന മരിക്കുവണത്തെയോ മറ്റോ ആ
 ശ്രയിക്കുന്നതുപോലെ ശോകസാഗരത്തിൽ പെട്ട ചിന്താകല്പോ
 ളോട് തട്ടിത്തകൽപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ആ വിചാരമു പുറത്തു
 നിന്നിരുന്ന അശോകാക്ഷത്തിന്റെ ഒരു കൊമ്പിനെ ആശ്രയി
 ച്ചുകൊണ്ടു ചിന്താവിഴയായി അവിടെ നിലകൊണ്ടു- എത്രത
 ന്ന ആലോചിപ്പിട്ടും അതിഗംഭീരമായ ആ ശോകാജ്ഞാപത്തി
 ന്റെ മുകൾ കാഞ്ഞാൻ അവരും ശക്തയായില്ല. ഇവയ്ക്കുമാത്ര
 അവളുടെ മുഖം വാടിവിളറി കൊടുങ്കാറ്റിലകപ്പെട്ട വാഴത്ത
 പോലെ അവരും യെന്നു വിറച്ചു. നീണ്ടു കട്ടപിടിച്ച പാമ്പുപോ
 ലെ മലിച്യകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തന്റെ തലമുടിയെ അവരും നെടുവീ
 ളിട്ടുകൊണ്ടൊന്നു നോക്കി. "ഓ മമ്മ! ഹാ ഹാ ലക്ഷ്മണ! ഹാ
 കേശവല്ലെ! ഹാ ഹാ സുമിത്രേ!" എന്നിങ്ങിനെ സ്നേഹപാതകശ്ര
 ത്താൽ വിഭ്രമമായ പലവിധം മുറവിളിച്ചു ശോകാധിപ്തനിമിത്തം
 നൂങ്ങിയ മനസ്സാകട്ടെയ അവരും അറിയുമെന്നുമാവുന്നും മോ
 നെയെത്തും ഭീഷ്മയായി നിശ്ചയിച്ചും തീരെ വശംകെട്ടു. "സ്രീ
 കർമ്മാവളെ പരമേശ്വരാവളെ കാലം അടുക്കരുതെ മരണം
 വന്നുകൂടുന്നതല്ലെന്ന ലോകവാദം യഥാർത്ഥമാണ്. അത്യന്തം കൂ
 കെട്ടും വിശ്വവിചിത്രമായ ആശ്ചര്യകൃതിനിന്നും അനല്പമായ

സക്തം. 26

ജാതാതഃപരം ശുഭാംഗീയമായ സീത പീണ്ടും ഉമാതേന്ദ്രാ
 മേദം ദൃതനാഥപദാമം കിടന്നുപിടയുന്ന ബാലപാദങ്ങളെത്തട്ടാ
 ലെയും ക്ഷീണംനിമിത്തം പൂർവ്വമിതംകിടന്നു വിരട്ടുന്ന പെരുൻകു
 തിരെയും വലയം വലിയമായ വൃഥയാൽ നിന്നുവീണതങ്ങളു
 കളുനീക്കിവിട്ടു ചിട്ടാകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാഞ്ചസ്യം: “സർവ്വകൃപാണ
 സന്യാസനം സർവ്വശർമ്മശതൈരമോ രാമൻ മുൻകരുതോട
 പ്രദിപ്തമിതാഭിമിതം കാമനാധിപം, ക്ഷുദ്രനം, അതിമോഹാ
 നമായ രാജാജൻ നിന്ദാശ്ശം എന്നു അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോയ്
 ഈ രാക്ഷസീകളുടെ അധീനത്തിലാക്കി. തന്നിമിത്തം എനിക്ക്
 അവിശ്വരൂപമായ ഭർഷ്ടക്കുകൾ കേൾപ്പാനും ഇടയാവി. രാമനെ
 കാണാതെ ഈവിധം പരമഭയാങ്കുരം കേട്ട് അഹരാത്രം
 ദുഃഖിച്ചുകൊണ്ടു മീറിപ്പിരിയേണമെന്ന മോഹം എന്നു കേ
 ശമിപ്പ. മഹാമഹനം, സർവ്വതന്മയനം, രാജനിവിധിത്തമന
 മായ രാമനർത്ഥിനനു ദേവർപെട്ട് ഈ നഗര മാരിണികളുടെ ശൈല
 വസിക്കുന്ന എനിക്കു ജീവിതംകൊണ്ടും, രാമജ്യേശ്വര്യംകൊണ്ടും,
 ബാലമിത്രമേറിയ തണുലങ്കാരങ്ങൾകൊണ്ടും, എന്തൊരു പ്രയോ
 ജനമാണുള്ളത് എന്റെ ഹൃദയം എന്തൊരു കിന്നവസ്കാരം
 കരികല്ലതന്നെയോ അർപ്പിച്ചു എന്തൊരു നശിക്കാത്തതായ
 മോദം വല്ല വിശേഷവസ്തുവോ! എന്റെ ഈ ശോച്യാ സ്വയംകൾ
 പോലും ചരതത്തുകൊണ്ടു പൊട്ടിത്തകിടനാകുകന്നിട്ടു! ഹാ ക
 ണ്ഡം! ഞാൻ നീമതന്നെ; അന്യമില്ലെന്നു. എന്റെ പ്രാണവല്ലഭ
 നെ പിരിഞ്ഞുടുക്കുട്ടി ഞാൻ ക്ഷണകാലമേറിലു മിന്നിച്ചുരിക്ക
 ന്നുവല്ലവ. എന്റെ ഈ ജീവിതം എത്രയും നിന്ദാകരണമെന്നതിന
 സംശയമില്ല. മധുരപ്രിയവാദിയും, വസ്തുധാപിയും, പരമജ്ഞ
 നമായ എന്റെ പ്രാണനാഥനോടുകൂടാതെ സർവ്വഭാഗ്യംമോ,
 പ്രാണൻതന്നെയോ, എനിക്കെന്തിന്നു! വല്ലവധത്തിലും ജീവി

[illegible]

പത്തുക്കുറ്റിക്കുന്നതും അപ്പോ രാജാക്കന്മാരെ! എന്തിനെ കാണാ
നിടയായ. ആകട്ടെ ചിലനായ ഒരു രക്ഷോന്നം പാവപ്പെട്ട പിന്നീ
ടു കോപകഴിയെപ്പുറിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മെത്തിൽ ചെന്നു കയറി നേ
രെ കെട്ടിത്താങ്ങിപ്പോയ യാത്രയായ് ഈ യാത്രയെക്കുറിച്ചു ഇതാ
ഇപ്പോഴും ഏതെങ്കിലും ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടുന്ന ഇരിക്കുന്നു. അപ്പോ
സഭാമന്ത്രിയെ! ഈ വൃത്താന്തം പാവപ്പെട്ടതല്ലെന്നും ഇതാ നോക്ക
വിൻ പുനീതി രോമാന്തരമാകുന്നു. യാതൊരു ഏതെങ്കിലും ശക്തി
യാ കമ്പിക്കുന്നു. നോക്കൂവിൻ! ഇതാ ഏതെങ്കിലും കണ്ണും നിറയ്ക്കു
ന്നു. അപ്പോ! പുത്ര കയ്യെടുത്തു! പിന്നീട് അന്തകൻ തുടങ്ങിയ
ഗ്രന്ഥായ ആ രാവണൻ യാതൊരു വിധം കൊണ്ടു കഴിയുമെന്നിന്ന
തെക്കത്തിത്താഴെ പരിചയം നേടിയ വഞ്ചനയിൽപ്പെട്ടു! ഞാൻ
എന്തെങ്കിലും കണ്ണുകൊണ്ടു കണ്ടു. മൂടൻ അമ്പൽ പിടിക്കുന്നതെന്നറ
ന്നനായി നിന്നതുകൊണ്ടു വാണിജ്യത്തെപ്പോലെയെ പല ദൂഷാക്ക
കളും പിടിച്ചിട്ടു. പിന്നീട് അമ്പൽ ദൂഷാക്കമായ ദൂഷാക്കത്താ
ലും വേദാന്തമെല്ലാം ആകുമെന്നായി നരകത്തുടലും ചട്ടിക്കെട്ടിനി
ന്നിരിക്കുന്ന ഒരു കണ്ണുകൊണ്ടു പരിചയപ്പെടുന്നതും ഞാൻ
എന്തെങ്കിലും കണ്ണുകൊണ്ടു കണ്ടു. അന്നന്തരം അപ്പോ!
നിന്നാലാരിക്കട്ടെ! കണ്ണും! പുക്കുന്ന പൂക്കു ധരിച്ചു മെത്തുസകലം
വേദപിതാക്കളും കൗതുകത്തോടും ഉള്ള ഒരു സ്ത്രീ നകരത്വംകൊണ്ടു
കഴിഞ്ഞു കയ്യിൽ വെട്ടി വെട്ടിപ്പോകുന്നതും നേരെ കെട്ടിത്താങ്ങി
കൊണ്ടു കിടന്നു. മുമ്പെങ്കിലും കിടക്കുന്നതായ കണ്ണുകൊണ്ടും രാ
വണാമ്പലായ മറ്റു രാജാക്കന്മാരും വേദം മുഴുവൻ ഏറ്റു
തെച്ചും തല മുറിയുന്നതായും അവനെ അനുഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന
അഗ്രപൻ പന്നിമധ്യേയും ഇതിന്നു നകരത്വംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന
കണ്ണുകൊണ്ടും കെട്ടിത്താങ്ങുന്ന പുറത്തു കയറും അന്ന് സഞ്ചരി
ച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ വിചിത്രതയെക്കൊണ്ടു വെട്ടുന്ന വിശിഷ്ടമാ
യ മാത്രമായും അറബിത്തോളം അന്തിയെടുത്തതായും വിദ്യാഭ്യാസം
കലർത്തുമായ വേദാന്തം പുതിയവ്യവസ്ഥകളെക്കൊണ്ടും വെ
ള്ളാറകളെക്കൊണ്ടും വൃത്തഗീതംനാമ്പലായതുംകൊണ്ടും

മന്ത്രിമാരെക്കൊണ്ടും പരിഭവമുണ്ടാക്കിത്തന്നതിനാലുനിശ്ചയിച്ചതാണുപോലെ ഗർഭിണിയായും മുക്കുന്ന നാലു കൊമ്പുകൾക്കു വിദ്യഗജത്തിനേൽ സ്ഥിതിചെയ്തു് ആകാശത്തിൽക്കൂടെ പ്രശാന്തനായിപ്പിന്നെവിട്ടിരുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല ചുക്കന മാലയും, ചേറയും ധരിച്ചും കുടിച്ചു മടിച്ചുപിന്നെവിട്ടുകൊണ്ടു മറ്റു രാക്ഷസന്മാർ ലഭ്യ മുഴുവൻ യഥാർത്ഥം സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ രാക്ഷസന്മാർ ലഭ്യപുരിയെ അതിലുള്ള ഗോപുരങ്ങൾ, കോട്ട കൊത്തലുകൾ, ഉപ്പുപ്പൊന്തലുകൾ, വൈകിത്യാദികൾ ആട്ടുമെരുക്കൾ, തോരണധാരകൾ, ഗജശാലകൾ, കല്ലറകൾ, ആയുധശാലകൾ, കാച്ചുവെച്ച പുകാവനങ്ങൾ എന്നിവയൊക്കെ പൊട്ടിത്തകന്ന കടലിൽ വീണുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനിടയിൽ രാജകുന്തയും മനോവായുവേഗത്തോടുകൂടിയവനുമായ ഒരു വാനരൻ വന്നു് ഈ വനത്തെ ചുറ്റിക്കുറന്നു. ഈ ലഭ്യ രാക്ഷസന്മാർക്കു നാലുപ്രകാരം ചുരുപ്പുവസ്ത്രം ധരിച്ചു ശരീരമാസകലം ഏണു തൊപ്പി, നൂറുതൊപ്പിയുംകൊണ്ടു് മാണകക്കണ്ഡിൽ ചെന്നു മാടി മുടിഞ്ഞുപോകുന്നതും ദേവ! കലഹേന്ദ്രനുമായ രാക്ഷസികളെ! ഞാൻ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടു. അദ്ദേഹം നിശ്ചയിക്കട്ടെ! നിങ്ങൾ രാജപ്രൊട്ടാർവ്വത്തിൽ ഉൾക്കാലുവൻ സീതയെ പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ശ്രോധാവേഗത്തോടുകൂടെ രാക്ഷസന്മാരെയും നിങ്ങളെയും വിജയംതരിയായ ആ പുരുഷഭേസരി മാനന്മുഖനും മെരുക്കും. വനവാസത്തിന്നു തുടർന്നു കളരിച്ചു വന്നാലും ഉത്തമയും മഹാപ്രിയകാരിയെന്നിയും പരിവൃത്തയുമായ രാമവർദ്ധനിയെ നിങ്ങൾ ഈ വിധം മനിക്കുന്നതും നിന്ദിക്കുന്നതും രാക്ഷസന്മാർക്കു നായ ആ മഹാഭാഗൻ ഒരിക്കലും സമ്മിക്കുന്നതല്ല. രാക്ഷസേശ്വരനായ രാമനാൻ ഈ അരുൺകർമ്മത്തിൽ കാൽ വെച്ചു് കൊണ്ടുണ്ടും നന്നായിട്ടില്ല. നിങ്ങൾ ഇനിയെങ്കിലും ശങ്കരം മതിയാക്കുവിൻ! നാലുപ്രകാരം വെക്കുവിൻ. ഇവരോടു കൂടെ മായാചനം ചെയ്യുവിൻ അതാണു് വിജയംതരിയുന്നതു്. ഭാഗ്യവായ യാതൊരുതരത്തിൽക്കുറിച്ചു ഞാൻ ഈ വിധം സ്വപ്നം ക

ആദ്യം അവിടെ എത്ര വലിയ പീഡയിൽനിന്നും വിമുക്തയായി
 പ്രിയപ്പെട്ട പ്രാപ്തികൾ വിശ്വസം. അതിനാൽ അപ്പോൾ ആശരി
 കളെ! എന്നു നാമുണ്ടു നിങ്ങൾ കർമ്മമായവനുമെല്ലാം മടി
 ക്കുന്നു! ആദ്യകൃത്യംനന്നും രാക്ഷസന്മാർക്കു വിപ്രകൃഷ്ടം നേരിട്ടുക
 ളിഞ്ഞു കാണാൻ മെന്തെ വീണുപേക്ഷിച്ചാൽ ഉപേക്ഷിക്കുന്നവ
 മല്ല അതേ ദിവ്യ ദേവ ആശരിക്കളെ! ഈ ദേവാരാജ്യത്തിൽനിന്നും
 നിങ്ങളെ രക്ഷിച്ചാൻ ഇവരും ശക്തരാണ്. ഏതെ മാത്രമേ
 വിശ്വാസ്യരായിട്ടുള്ളൂ എന്തെ അംഗങ്ങളിൽ പുണ്യവർണ്ണങ്ങളെ
 ല്ലാതെ ആതുരലക്ഷണം അനുഭവപോലും കാണുന്നില്ല. അതി
 മുഖമിതയായപ്രകൃതിക്കുനിമിത്തം സുഖാഹ്ലാദമായ ഇവരുടെ ദേഹ
 സ്ഥിതി അല്ല അറിയാനിടയുള്ളതെങ്കിലും മാത്രമേ ഉള്ളൂ. വിഭാഗസ്ഥ
 യായി ആകാശത്തിൽ സംസ്കരിക്കുന്നവരായിട്ടും തൊൻ ഈ ദേവി
 കളെ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടു. സ്വപ്നപരമം ആദേശാധിപത്യങ്ങൾ
 നിദ്രാഭംഗം കാണുന്നതിലും രാക്ഷസേന്ദ്രന്മാരിലും താമസ വി
 ജയവുമായെന്നതിൽ ശക്തിയുണ്ടു പൊൽത്തരിതളിന്നു തുല്യം
 വീണ്ടു മനോഹരമായ ഇവരുടെ ഇടമുണ്ട് തുടിക്കുന്നതു മനോഹ
 വർണ്ണം. ഇതാ നോക്കുവിൻ ഇവരുടെ ഇടത്തുകെയും അകത്തുകൊ
 യിപ്പിക്കുന്നു. സന്തോഷം ഹസ്തഗതമായതെ സൂചിപ്പിക്കും
 വസ്ത്രം ഇവരും പുറകിലൊതുങ്ങും ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. കരിവര
 ഹസ്താപാലൈ വൃത്തവും മദ്യപ്രിയമായ ഇവരുടെ ഇടത്തുകെയും ഇതി
 കുന്നുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം ഉടനെ സംഭവിപ്പാൻപോകുന്ന മംഗളാ
 വസ്തുതയായും പ്രീതിയാലംബന്റെ ആഗമനത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്ന
 ധ്വജലക്ഷണങ്ങളാണ് നോക്കുവിൻ! ഇതാ വൃക്കശാഖകളിൽ
 ഇരിക്കുന്ന ഈ പക്ഷിസമൂഹങ്ങളുടെ നിസ്വാദനങ്ങളും മരുകളിന്ദ്ര
 ഈദ്യോടു സമാനതയു സ്വാഗതവും പറയുന്നതുപോലെ തോന്നു
 ന്നു. ഈ യു കല്പാണസൂയകളായും വിമിത്തങ്ങളാണെന്നും ത്രിജ
 ടയുടെ ഈ വാക്യം സമുദയം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന സീതയാവട്ടെ,
 തന്റെ ഭാഗ്യവർണ്ണന വർണ്ണനയോടൊന്നു കേട്ടു ഹൃദയമിതയായും
 തന്റെ വൈഭവം വർണ്ണിക്കുന്നതോടൊന്നു ലജ്ജാകുലമായും ഭവിച്ചു.

“ഹേ രാജാസിക്കളി! നിങ്ങൾ പറയുന്നതെല്ലാം യഥാർത്ഥമായി സംഭവിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾക്കു ശരണു ന്നായി വന്നുപിടിക്കും. നിങ്ങൾ ചെയ്തതായ എല്ലാ പാപകൃത്യങ്ങളും ഞാൻ ക്ഷമിക്കുന്നുണ്ട്” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

സക്തം-28

രാജാസിക്കുസ്വന്തരവും സുജയ്യയുമായ സീത നകതഞ്ചരായി പാർവ്വതീ അനീഷ്ടകൃത്യങ്ങളായ ഭീഷണികൾ കേട്ടു പേടിച്ചും തന്റെ അനീഷ്ടകൃത്യവും ക്ഷമസ്വയമിതിയുംകൊണ്ടു മുഖിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ വിളവിട്ടു. ഭഗവാൻ അധനന്തലക്ഷപ്പെട്ട പിടിയായതെല്ലാം പ്രോലഭ്യം ഭഗവാൻ അന്യത്വം ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ബാഹ്യതയ്ക്കി യെപ്പോലെയും അദ്വൈതം വിട്ടുപോയെന്നും, അക്കാലത്ത് യ്കുതു സംഭവിക്കുമായിരുന്ന സമയം പാശ്ചാത്യ രാജാക്കന്മാർ എന്റെ ഇതി ശോച്യാപ്രഭവം അതിരുന്നാൽ ഉത്തമമല്ലാത്തതെന്നും, ഇത്രയും ഭയങ്കരമായ പീഡകൾ അനുഭവിച്ചുനിൽക്കുമ്പോൾ ഭാഗ്യമായി നായായ ഞാൻ ക്ഷണകാലമായിരും ജീവസന്മാദം ചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ. സുഖപ്രശസ്തികളെ മുഖമുറപ്പിച്ചുവായിരിക്കുന്ന എന്റെ ഏതും അനശ്വരമായതെന്നും വർദ്ധിച്ചുവന്നിരിക്കുന്നതായിരിക്കുമ്പോഴെല്ലാ അതു മണ്ഡലംവണ്ണമായി പൊട്ടി തകർന്നുപോകാത്തതെന്തുകൊണ്ട്? എന്നിക്കാര്യവും അപ്രിയകരമായതാണു രാവണൻ പറഞ്ഞു. അപർവ്വതയായതും എന്റെ ഹൃദയം തുറന്നു വെക്കുന്നതും എന്റെ പുഷ്പസ്വന്തരം അദ്വൈതം നല്ലതായി എത്രയോ നിന്ദിതമാണു. പ്രാണനെ കഴിഞ്ഞു കൂടും പാതിവ്രത്യത്തെ മറക്കിക്കൊള്ളുന്നതാണു ഭയംകരമായ പാപം. വിഷ്ണുപ്രേമംകൊണ്ടു എന്റെ പ്രാണവർണ്ണൻ ഇവിടെ വന്നു ചേരാതിരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഭഗവാൻ കിടക്കുന്ന ശിശുവിനെ ശല്യമായി ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുപോലെ രാവണൻ അപർവ്വത നിശ്ചിതശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു എന്റെ മണ്ഡലം

ചങ്ങമ്പുഴയിൽ അരിഞ്ഞു തളിർത്തു. ഈപ്പാർത്തരുന്ന കൃഷ്ണപാവശി
 യായിത്തീർന്നിരിക്കുന്ന എനിക്കു മണലുപയോഗമുള്ള വന്നുവെട്ടുക
 ന്നു തുമ്പിക്കൈപ്പൊഴി വെട്ടിക്കൊടുത്തു ഒരു കുറുക്കുകയെന്ന് കീറി
 ത്ത അവസാനിക്കുന്ന അലഞ്ഞൊഴുതെ മാത്രമൊഴുപ്പാലെ മാവണ
 നാൽ വിടിക്കൊടുത്തു എന്റെ അന്ത്യവിശ്വസം ഇതാ വന്നുകൊണ്ട്.
 ഹാ മാമി ഹാ ലക്ഷ്മണ! ഹാ സുമന്ത! ഹാ മാമാമാമാ! ഹാ
 ജനനിക്കാമെ! മഹാസമുദ്രമണ്ഡലം കൊടുമാറിപ്പോകപ്പെട്ട വഞ്ചി
 യെന്നപോലെ നിങ്ങളുടെ അതിനിടാഗ്രയായ ഈ മകളും ഇ
 താ നശിച്ചുപോകുന്നു. ഇടിത്തീയിലകപ്പെട്ട സിംഹശ്വേത
 മണലുണ്ണും പൊതുശ്വേതാലികളും മഹാമന്ദാരമാലയായ ആ പാതയി
 വെട്ടുന്നതാൽ മണ്ഡപം പാർശ്വം വെട്ടി വന്നിരുന്ന ആ ദൃഢ
 മാതൃസന്താൽ ഭൂതമായിത്തീർന്നിരിക്കുമോ? മാതൃഭഗവതും വെട്ടി
 വെട്ടി എന്നു വെട്ടിപ്പുതു സർവ്വമാകുന്നിഹതാപാൽ സാക്ഷാൽ
 ഭൂതാനന്തരണമോ? അതുനിമിത്തമാണോ ആത്മപുത്രന്മാരായ
 മാമലക്ഷ്മണന്മാരെ ആ ഭൂതത്തിന്നടുക്കുമ്പോഴപ്പാൽ മാതാമാ
 ഹിതമായ എനിക്കു തോന്നിയതു് ഹാ മാമി ഹാ സത്യവ്രത!
 ഹാ ഹാ ഭീഷ്മവർമ്മാ! പൂർണ്ണവ്രതസ്താനന്ത! ഇതാ ഞാൻ രാ
 ക്ഷസന്മാരാൽ വെട്ടിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന പരമാർത്ഥം അ
 ഞ്ഞു പരിജ്ഞയിക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ടു? എന്നെ മക്കിപ്പാൻ എ
 ന്റെ നാലനായ നിരീശ്വരവെട്ടിയെ മറന്നു വെട്ടിയെടുത്തുള്ള
 എന്റെ പൂർണ്ണവിശ്വാസവും മൃതദേവം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു
 ന്നു എന്റെ ഈ അവസ്ഥയും വെറുക്കിപ്പോയുള്ള കിടപ്പും പാതി
 വ്രതനിഷേധം ഉഗ്രവ്രതവും എപ്പോൾ കൃത്യമായിട്ട് ചെയ്യുന്ന
 ഉപകാരമെന്നോടൊപ്പം പൂർണ്ണമായി പരിജ്ഞയിക്കുന്നവർട്ടോ എ
 ന്റെ ഈ വ്രതമുദാഹരണമെപ്പോൾ നിശ്ചയം. ഒട്ടും വിട്ടു
 വീഴുകയൊരു വ്രതനിയമങ്ങൾ വിധിപൽ അനുഭവിച്ചിട്ടുള്ളൊ
 അതുവരെയും ഈ ദേവം എന്നെ വിട്ടുപിടിക്കുന്നല്ല. മഹാപുര
 യുടെ കാഴ്ചക്കാൽ ഇതാ എന്റെ ഗാത്രമൊ, നന്നു ചെറിയതു
 കഴിഞ്ഞു ഹാ മാമി! നിശ്ചിതവെട്ടിയൊടുള്ള സമാഗമം ഇതി

സിദ്ധിപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാ എന്ന ആയിനിമിത്തം എന്തെങ്കിലും വലിയ
 തൂപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഹിതാവിതാ ആലോചന നിശ്ചയിച്ച
 ശേഷം കാട്ടിയെന്ന തിരിച്ചു യഥാവിധി വൃത്താന്തമാണെന്നു
 ചരിച്ചുകൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും പ്രിയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്! അങ്ങനെയൊരു
 പ്രിയപ്പെട്ടവർ വരുമ്പോൾ തങ്ങൾക്കു തരുന്നതൊന്നും വേണ്ടാത്ത
 ഒരു കാര്യം! അങ്ങനെയൊരു സാഹചര്യം കണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടും തന്നിരിക്കുന്നു
 നിന്നു ചില കൃത്യങ്ങൾക്കായി സാധനം അവരോടുകൂടെ
 കൊണ്ടുവന്നു കൊണ്ട് വന്നിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രാണവസ്ത്രം! നിന്നി
 യുടെ വിശ്വസ്തതയെ ബഹുമാനമായിട്ട് അങ്ങനെയൊരു പ്രാണവസ്ത്രം
 കൊണ്ടുവന്നു, ഇതാ ഇതാ ഇതാ നൽകിത്തന്നിരിക്കുന്നു. അതു
 വേണ്ടുന്നതെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും വസ്തുവുമായിട്ട് അങ്ങനെയൊരു
 പ്രാണവസ്ത്രം ഉണ്ടു. വിശ്വസ്തതയെക്കൊണ്ടും മറ്റും ഉണ്ടാക്കുക
 കൊണ്ടും അത് എന്തൊരു വസ്തുവെന്നു കണ്ടുവന്നു നൽകിത്തന്ന
 ത്ത് എന്നൊരു വസ്തുവെന്നതായിട്ട് വസ്ത്രം കൊണ്ടുവന്നു കൊണ്ടു
 വന്നു എന്നതിൽ വിശ്വസ്തത, ആവശ്യമായവയെ ഇവിടെ ആകാ
 രിക്കുക! സീതാദേവി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു കേൾക്കും കാമനെ
 തന്നെ സദാ പ്രിയപ്പെട്ടുകൊണ്ടു വരിക വേണ്ട. - അതുകൊണ്ടു
 തന്റെ വാക്യമായിട്ട് പിടിച്ചു 'കാമൻ എന്തൊരു സീതയെ
 തെളിയിക്കുന്നില്ല? മരിക്കാതിരിക്കാൻ സാധിച്ചു താമസംകൂടാ
 തെ യമലോകത്തു ചെന്നു ചേരുന്നുണ്ട്,' എന്നു പറഞ്ഞു പുതുതായി
 സിദ്ധനായി ഒരു മരിക്കാത്തവനെന്നു അങ്ങനെയ്ത അങ്ങനെയൊരു
 സാഹചര്യം കാമന്റെയും മാതാപിതാക്കളായ ലക്ഷ്മണനേയും ഉദ്ദേശിച്ചു
 കാമൻ തന്റെ വംശത്തെയും മറ്റും കാട്ടുകൊണ്ടു വന്നു. ഇങ്ങനെയൊരു
 സാഹചര്യം ഹിതാവിതാവിൽ സംശയമുണ്ടാകാത്തവിധം ചില നീതി
 തന്ത്രങ്ങൾ മേലുപയോഗിച്ചു അവയെക്കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

മനോഹരമായിരുന്ന അവളുടെ മുഖം രാത്രിവെളിച്ചത്തിൽനിന്നും വിമുക്തനായ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. ആ ഇന്ദ്രസുന്ദരമുഖം ദുഃഖവും ആശ്ചര്യവും അവസരവും തീർത്ത് സന്തോഷത്താൽ വികസിച്ച് ശുഭപക്ഷചന്ദ്രനോടുകൂടിയ ഒരു രജനിക്കു ഇല്ലം അവൾ എററും വിളിച്ചു.

സംഗ്രം. 30

വിശിഷ്ടവിക്രമിയും അമൂല്യപ്രഭാവനമായ ഹന്തമോൻ ത്രിമയുടെ ഈ വാക്കുകളും മറ്റു രാക്ഷസികളുടെ ശകാരങ്ങളും കേട്ടുകൊണ്ട് ആ വൃക്കശാഖയിൽ തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന, നന്ദനോജാനഭേവിടെപ്പോലെ ആ അശോകവനത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന സീതയെപ്പറ്റി മതിമാനായ അവൻ ഇങ്ങനെ പലതും ചിന്തിച്ചു: "അനേകസഹസ്രം കീശപ്രവരന്മാരാണ് ദിക്കുകളും അനേകചിഹ്നപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സീതാഭേവിടെ എനിക്കിപ്പോൾ കണ്ടു കിട്ടി. അതിനാൽ മറ്റൊറ്റ വാനരന്മാരിലുംവെച്ചു താൻതന്നെയാണ് ധന്യൻ. ശത്രുബലം ഇത്രയുണ്ടെന്നു കണ്ടറിവാൻ ആ തന്ത്രാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചാരനായ താൻ അതിഗുരുമായിത്തീർന്നിച്ച് ഏല്പാ സംഗതികളും നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കി. ഈ നഗരവും മുഴുവൻ ചുറ്റിപ്പറ്റിക്കി. രാക്ഷസശക്തിയും കണ്ടു. അത്ഭുതാപഹമായ അവന്റെ പ്രഭാവം അമിതവർത്തനം. അസംഖ്യം രക്ഷാഗണങ്ങളെയും അവന്റെ പരമക്രമാതിശയത്തെയും താൻ കണ്ടറിഞ്ഞു. എന്നു മാത്രമല്ല അവരുടെ സമ്പ്രദായ വിശേഷങ്ങൾ ഇന്നിന്ന പ്രകാരമാണെന്നും എനിക്കു മനസ്സിലായി. അപ്രമേയനായും പരമകരുണികനായും വിമലാശയനായും ഉത്താനസമ്പന്നനായും ഉള്ള ആ പരമപുരുഷന്റെ ഭക്തൻ മറ്റെന്തെങ്കിലും ഭേവിടെ ആശ്വസിപ്പിക്കുകയാണ് ഇനി താൻ ചെയ്യേണ്ടത്. ദുഃഖക്കണക്കറിയാത്തവരും ഇപ്പോൾ ഭയങ്കരദുഃഖ

ത്തിൽ അകപ്പെട്ട വലയുന്നവളുമായ ദേവിയെ സമാശ്വസിപ്പി
ക്കേണ്ടത് എന്റെ കത്തവ്യകർമ്മങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. അചിന്ത്യ
മായ ശ്ലേശതയായ് ഇടിക്കുറുപ്പിടുന്ന മനസ്സോടുകൂടിയവരും നിർവ
യമായ സീതാദേവിയെ ആശ്വസിപ്പിക്കാതെ ഞാൻ ഇവിടെ
നിന്നും പോകുന്നുവെങ്കിൽ മുന്നിമിതരും പലപിടമായ ആപത്തു
കളും വന്ദനപരമായവാനിരുന്നേഴ് യാതൊരു രക്ഷാമാർഗ്ഗവും കാണാതെ
നന്നകഴിയാത്തവരും അശേഷമായും പതിവുതയുമായ ഇവർ ജീവിതമു
പേക്കിച്ചുവെന്നും വരാം. പൂർണ്ണവഹ്നനും മഹാരഥനും ടി
വ്യാസധർമ്മമായ മാരനോ, സ്വപ്രാദേശനത്തേക്കാൾ ഉപേക്ഷാ
തന്ന ഇരിക്കണം അദ്ദേഹത്തെ സമാശ്വസിപ്പിക്കേണ്ടതും എ
ന്റെ കടമയാണ്. അതിനനുയോജ്യമായതും എനിക്കു പര
വശമുണ്ടായിരിക്കണം. ഇപ്പോൾ ഈ രാക്ഷസസ്കന്ദൻ കാര്യത്തെ
സീതയോടു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു തീരെ അനർത്ഥകരമല്ലേ?
പിന്നെ എളുപ്പിപ്പമോണ് ഞാൻ ഈ കാര്യം നിശ്ചയിക്കുക. വ
ല്ലാത്ത ഉപദേശാധരമില്ലാത്ത ഞാൻ ഇപ്പോൾ അകപ്പെട്ടിരിക്കു
ന്നത് ഈ രാത്രി അവസാനിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ജ്വാലയെ
വെട്ടിപ്പോയില്ലെങ്കിൽ ആശ്വസിപ്പിക്കാതിരുന്നാൽ ദേവി നശ്യ
മായും പ്രാണൻ കളയും. ഞാൻ മടങ്ങിക്കൊല്ലുമ്പോൾ, സീത
എന്നോടു പറവാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെന്താണെന്ന് മാത്രം ചോദി
ക്കുമല്ലോ. അപ്പോൾ ഞാൻ എന്തു പറയട്ടെ. വാരണേത്രയായ
ദേവി. വാഴ് ഒന്നും പായാതെ പോകുന്നുവെങ്കിൽ മാത്രമേ ഈ
ചോദ്യത്തിന് ഏതെങ്കിലും സമാധാനമാണ് എനിക്കു കൊടുക്കു
വാൻ സാധിക്കുക. ഒരു സന്ദേശവുമുണ്ടാതെ ദേവിയെ വിട്ടു
ഞാൻ ബലപ്പെട്ടുകൊണ്ടു രാമസന്നിധിയിൽ ചെന്നാൽ ക്രോധം
നിമിത്തം അരുണവസ്ത്രമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ആ പരമപുരുഷന്റെ
നന്ദനങ്ങളിൽനിന്നും അധിമുക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വഹ്നിക്ക് ഞാൻ
ഇരയായിത്തീരും നിശ്ചയം. മാത്രമേ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട് ഞാൻ
ചെന്നു വേഗം വീ.യുവികൃതനായ സുഗ്രീവനെ സൈന്യസമേതം
മുഖ്യഗോപിപ്പിച്ചാൽ, അതും നിസ്സഹായിതീരാനാണ് സംശയി

യുദ്ധമുക്ക്. ദേവിയെ ആശ്വസിപ്പിക്കാതെ പോയാൽ അവൾ പ്രാണ
 ത്യാഗം ചെയ്യുമെന്നും വരിക. പിന്നീടു സുഗ്രീവൻ ഇവിടെ വരുന്നതു
 കൊണ്ടു ഫലമെന്തു്? അതിനാൽ ദുഷിതമിത്തകളായ ഈ മാക്ക
 സികൾ ദേവിയെ വിട്ടുപോകുന്നതുവരെ ഇവിടെ ഇരിക്കുകെന്ന.
 പിന്നീടു ചെന്നു ദേവിയെ ആശ്വസിപ്പിക്കാം. എന്നാൽ എന്തു
 മാക്കയിലാണ് ഞാൻ നീക്കത്തോടു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നത്.
 സംസ്കൃതഭാഷയിലായാലോ? അതന്നാ—അന്യായം കൃശഗാന്തൻ,
 വിശേഷിച്ചും ഒരു വാനരൻ—ഒരു വനമരൻ. ഒരു വാനരൻ
 മൗന്തഭാഷയിൽ വ്യക്തമായി സംസാരിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ഒരു
 ബ്രാഹ്മണനെപ്പോലെ ഞാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നുവെ
 ങ്കിൽ ദേവി എന്നു മറുത്തുനോക്കുന്നു ശങ്കിച്ചു ഭയപ്പെടുകയും
 ചെയ്യും. ദുഃഖത്തോടും അർത്ഥവഞ്ചനയുമുള്ള വാക്യങ്ങൾ മനുഷ്യഭാ
 ഷയിൽ വരുന്ന സംസാരിക്കുന്നതാണ് നൂതു് നീക്കത്തെ സമാ
 ധാനപ്പെടുത്താതെ പോകുന്നത് കണ്ടുകൊണ്ടും നന്നല്ല. മുമ്പു
 തന്നെ ഈ കൃശരാകുലസികളെ ഭയന്നു വിറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു
 ന്ന ജനകത്തോടു ഭയം എന്തെങ്കിലും ദോഷവും മോഹത്തോടുകൊ
 ണ്ടു വിഷ്ണു വശിപ്പാൻ ഇടയാകരുതു്. എന്നെ കാമരൂപിയായ
 രാവണനാണെന്നു കരുതി ആ മവസദിനി കയാധിക്യംനിമിത്തം
 നിലവിളി കൂട്ടിയായോ. ആ നിലവിളി കേൾക്കുമ്പോൾ മാക്ക
 സസ്തീകൾ ഭയഭാരമുയർന്നു എടുത്തുകൊണ്ടു കാലനെപ്പോലെ
 എന്തെങ്കിലും പാഞ്ഞുടക്കും. വികൃതരൂപിണികളായ അവർ
 ചുറ്റിവളഞ്ഞു വല്ല വിധത്തിലും എന്നെ പിടിപ്പാൻ അന്തിക്കും.
 അഥവാ കൊല്ലുവാൻതന്നെ പരിശ്രമിക്കും. അതിന്നുതക്ക ശ
 കതയുമാണവർ. വൃക്കശാഖകളിലും സ്പൈക്കോസുകളിലും പാ
 ഞ്ഞുനടക്കുന്ന എന്നെപ്പറ്റി ആ നിശാചരികൾ പലതും ശങ്കി
 ക്കയില്ലേ? വനമാരിയായ എന്തെങ്കിലും ശരീരം കാണു
 മ്പോൾ മാക്കസസ്തീകൾ പേടിച്ച് വിറച്ചു വികൃതശബ്ദങ്ങൾ പുറ
 പ്പെടുത്തിക്കും. പിന്നീടു അവർ ചെന്നു മാക്കസസ്തീകളാൽ നി
 യോഗിക്കപ്പെട്ട കാവൽക്കാരെ വിളിച്ചു ചെന്നുതാഴിരിക്കുമോ?

ശ്രദ്ധ, ശരം, വാർ മുതലായ ആയുധങ്ങൾകൂടാതെ അവരും
 ഏകദേശം നേരെ പാഞ്ഞുവന്നു വല്ലാതെ ചെറുക്കുകയും. എന്നു
 ചീയിപ്പിച്ചുവെക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ നിഗ്രഹിക്കാതിരിപ്പാൻ
 എനിക്കുവേണ്ടി നിവൃത്തിയുണ്ടായില്ല. അത്രത്തോളം ദേഹം
 ധാരാളം ചെയ്തുവെക്കുമ്പോൾ പിന്നീട് അങ്ങനെയൊരു
 പെരുമാറ്റം ശേഷിയുണ്ടാകുമോ. നന്നെ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായ ചി
 ലർ എന്നു ചിട്ടിച്ചുവെക്കും വരും. എന്നാൽ ചിന്നു ദേവിക്കു
 കാഴ്ചം കഴിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്ന്? അന്ന് അവരുടെ ചി
 ടിയിൽ അകപ്പെടുകയും ചെയ്യും. ഹിന്ദുസാമ്രാജ്യമായ അവർ
 ദേവിയെ ഹിന്ദുവെക്കും വരും. അപ്പോൾ സംഭവിക്കുന്ന
 പെരുമ്പിൽ മാമുസുന്ദരന്മാരുടെ ഈ കാഴ്ച സഹലമാവാൻ വഴി
 യെന്ത്? സമുദ്രതീരത്ത് ചുറ്റപ്പെട്ടു കടക്കാം എന്നുള്ളതാണ് സംഭ
 വിക്കപ്പെട്ടുള്ള ഒറ്റയായ ഈ സ്ഥലത്താണ് നീയെന്നു ഇ
 റിപ്പ്. എന്നു പിടിക്കുകയോ കൊല്ലുകയോ ചെയ്താൽ തീരാ
 മനു കാഴ്ച നേടാൻ അന്യനായ ഒരു സഹായി ആരാണു
 ള്ളത്? ആയോജന പരപ്പുള്ള ഈ പെരുമ്പിൽ ചാടിക്കട
 പ്പാൻതക്ക ശക്തി ഇനി വാനരസംഘത്തിലില്ല. പിന്നെ എ
 ങ്ങനെയെങ്കിലും സഹായിപ്പാൻ ഒരുവൻ ഉണ്ടായിപ്പോകുമ്പോൾ.
 രാജാസന്മാർ എത്രയെങ്കിലും വന്നുചേർന്നു അവരെല്ലാം നിഗ്ര
 ഹിപ്പാൻ എനിക്കു ശേഷിയുണ്ട്. അത്രത്തോളം ദേഹംധാരാളം
 ചെയ്താൽ മടങ്ങി അങ്ങനെയൊരു പെരുമാറ്റം എനിക്കു സാധി
 ക്കുമോ? എന്നുതന്നെയല്ല യുദ്ധത്തിൽ ജയാപജയം മുൻകൂട്ടി നി
 ്ണ്ണയിക്കാവുന്നതും അല്ല. അറിവും ആലോചനയും ഉള്ള ഒരുവൻ
 ഹയനിസ്റ്റയും ചെയ്തുകൊണ്ടു സന്നിദ്ധമായ കാഴ്ചയിൽ കരിക്ക
 ലും കയ്യിടുകയില്ല. ദേവിയോടു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതായാൽ ഈ
 അനർത്ഥങ്ങളെല്ലാം വന്നുചേരും. അല്ലാത്തപക്ഷമോ, ദേവി പൂ
 ജൻ വേദിയുകയും ചെയ്യും. പണ്ഡിതന്മാനിയായ ഭൂതന്റെ ദേശ
 കാലോചിതങ്ങളെല്ലാത്ത പ്രവൃത്തികൾമൂലം കൈവന്നുകൂടിയ കാഴ്ച
 വും സൂത്രോക്തത്തിൽ ഇരുട്ടെന്നപോലെ നശിച്ചുപോകുന്നു. 'വര

നമു വരുമെന്ന് എന്ന് നിലയിൽ ചെയ്യുന്ന' ഭൂതന്റെ തീർപ്പുകൾ ചെങ്കുത്തിൽ ചെന്ത കൊള്ളാതിരിക്കുന്നതും സാധാരണയാണ്. കാര്യം കാരണഗതിയെ പരിഗണിക്കാതെ ഞാൻ പണ്ഡിതനാണെന്നതിനാലല്ല ഭൂതൻ കാര്യത്തെക്കുറിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായിത്തീരുന്ന. അതിനാൽ ഏതുവിധം പ്രവർത്തിച്ചാൽ കാര്യംഭാഷ്യമുണ്ടാകുമെന്ന്; ഏതുപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചാലാണ് ഞാൻ വീഴ്ചയ്ക്കുകയെന്നതിനെക്കുറിച്ച്, സമർത്ഥനാകുന്ന ഏതൊരു ഈ മഹാപ്രയത്നം പാഴായിപ്പോകാതെ മിപ്പാൻ ഞാൻ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെന്തു? ഞാൻ എങ്ങനെ സംഭാഷണത്തിനൊരുങ്ങിയാലാണ് എന്റെ വചനം സീത ഭക്തിക്കുറയും എന്നെക്കൊണ്ടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക," എന്നിങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു. "എന്നു മഹാകർമ്മവും നിഷ്പയാസം ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നവനും മഹാഭാഗ്യമായ രാമനെപ്പറ്റി കീർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യാം. രാമൻതന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ട മനസ്സോടുകൂടിയ ഇവരും ഇങ്ങനെയൊരു വിധമായിരിക്കുമായിട്ടു നിശ്ചയം. വിദിതാത്താവും ഇക്കാര്യംകുറവുവരികയും അന്യവിദ്യാഭ്യാസമായ രാമന്റെ ഗുണങ്ങളും യാമസംയുക്തങ്ങളുമായ സന്ദേശങ്ങൾകൾ മധുരമാവുന്നതും ചൊല്ലി സീതയുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്നതെന്നിലയിൽ കാര്യം നിവൃത്തിയുണ്ടാകും." എന്നിവിടത്തും വൃക്കശാലയിൽ ഇരുനൂറ്റകൊണ്ട് ആ ജഗൽപതിയുടെ പ്രാണവ്യയയെ നോക്കി കപികുലത്തിലുണ്ടായ ഹനുമാൻ ഒടുവിൽ തീർപ്പുചെയ്തു.

സംഗ്രഹം - 31

"ഹനുമാനുപദേശി ചതുരഗണനയോടുകൂടിയവനും പുണ്യാത്മാവും ഇണക്കവും കല്പാണസന്ദർശനം അഹിംസാ പ്രകാരം-ജ്ഞാതത്തിൽ വിശിഷ്ടനും സത്യസന്ധനും വീരപരാക്രമിയും അജാതശത്രുവും ഇക്ഷ്വാകുലത്തിൽ ത്രിയും മാഹാശൂര്യവും വളർന്നവനും പ്രഖ്യാതനുമായി ശരണമൻ എന്നൊരു രാജാവു

അവിടെനിന്നു അറിയാത്ത സീതയെക്കണ്ടുവെന്നുണ്ടെന്നു ഏകോദ്യമം
 തോന്നുകയും ആയോജനം വിസ്ഫുരനുള്ള സമുദയത്തെയും ഞാൻ
 ചാടിക്കടന്നു. ഞാൻ വെട്ടിപ്പിടിച്ചുള്ള പ്രകാരം രൂപവർത്തനം മദ
 നവിഹാസം, വരയെഴുവനം, നിറം, തരം എന്നിവ തികഞ്ഞ ആ
 പതിവുതാമതാക്കത്ത ഞാൻ ഇതാ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു” എന്നീ
 പാക്കുകൾ കേട്ടു പ്പാൾ ഇളമാന്തിയിലായി സീത അത്യാശ്ചര്യ
 തോന്നാലോലയ ചുരുണ്ടിടത്തു കേൾക്കാതെത്തന്നെയും മറഞ്ഞുകിട
 നിന്നു. രാജൻ സുന്ദരവരണം അല്പമൊന്നു പൊക്കി കയറിയൊ
 ലയംകൊണ്ടു ആ ശിരശിപാദുകുടത്തിന്റെ അറ്റം കാണുവാൻ
 സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. തത്സമയം രാമവൃന്ദാനന്ദശ്രവണംനിമിത്തം
 എടുത്തുനന്നുളളിലയായി ഭവിച്ചിരുന്ന അവൾ പ്രസന്നമനിയും
 സുഗ്രീവചന്ദ്രിയമായ വായുപുത്രനെ ആ വൃക്ഷശാഖകൾക്കടിയിൽ
 വീണിട്ടു

സർഗ്ഗം-32

മിന്നൽപ്പിണിന്നു നൂലും പിശാഖവെട്ടുത്തോളുകിയവനും
 വിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന അശോകകുസുമപോലെയും തപ്പുകാഞ്ചനം
 പോലെയും തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കണ്ണുകൾ ഉൾക്കിടയവനും
 അത്യന്തം മിന്നുന്നതെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നവനും മധുരപ്രിയവാദി
 യും ഇത്രവസ്തുപാരിയായ ഒരു വാനരന്റെ രൂപം കൈമറിവി വൃക്ഷ
 ശാഖകൾക്കടിയിൽ കണ്ടപ്പോൾ അവളുടെ ഹൃദയം വിസ്മയഭര
 താൽ തുടിച്ചു “ശിവ! ശിവ! ഈ വാനരന്റെ രൂപം എത്ര ഭ
 യങ്കരം! നോക്കുവാൻകൂടി എനിക്കു വേദിയാകുന്നു.” എന്നിങ്ങനെ
 ചിന്തിച്ചു ഭയവിഹാസമായി യാ രാമ! ഈ ലക്ഷ്മണ! എന്നീവി
 യം അതിദൈത്യമാംവണ്ണം മനസ്സു വിപഥിച്ചു തത്സമയം ആ
 കപീന്ദ്രൻ വൃക്ഷശാഖയിൽനിന്നും താഴെ ഇറങ്ങി അരിവിനിന്നു
 യി അവളുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നുനിന്നു. തുടിച്ച വളർത്ത മുഖത്തോ
 ളുകിയവനും ദുഃഖരോധിപമന്ദ്രിയം പുഴുനും പ്രാജ്ഞയും കല്പ്യ

രിച്ഛകൊള്ളണം. ജലപാനമാവട്ടെ ഭക്ഷണമാവട്ടെ എന്നിങ്ങനെ നന്നെ? ധാരാളമുള്ള വസ്തുക്കളും വേഷം, ആഭരണങ്ങളും വേഷം. വല്ലവിധത്തിലും എന്റെ ജീവിതം അവസാനിപ്പിച്ചാൽ മതി. അതിനാണ് ഞാൻ ഇനി ഭയപ്പെടുന്നത്. അത്രയോ രാജാധിരാജ! അങ്ങനെയുള്ള വാഗ്ദാനം സ്വതന്ത്രമാക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ രാമൻ വനവാസത്തിനു പോയതല്ലാത്തതല്ലേ! അതുകൊണ്ട് ഭയവും കണ്ണീരും കയ്യടയ്ക്കുകയും ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ താൻ കൈകേൾക്കുക കൊടുത്തിരുന്ന വരദത്തക്കരിച്ച ദശരഥനും സുരണയുണ്ടായി. അവരുടെ ഈ കീർവാക്കുകൾ ബ്രിഹദധിപതിയുടെ അഭിഷേകത്താലെന്നാൽ പ്രതിബന്ധമായിപ്പോയി. കന്നിമാത്തം സത്യസന്ധനായ ആ രാജാവു വാടിവിളത്തു നീക്കം അവശതയിൽ മുഴുകി. തന്നെയും വൃദ്ധനും സത്യധർമ്മ നിരതനും മഹാപ്രഭുനായ രാജാവും തന്റെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രനോടു രാജ്യത്തെ ഭരണമണ്ഡലം കൈമാറ്റം ചെയ്തു അഭിഷേകത്തെക്കുറിച്ചു അധികം പ്രിയം എന്റെ പ്രാണപ്രിയൻ പിതൃപാത്യാനുസരണമാണ്. അതിനാൽ എന്റെ പ്രാണനാഥൻ പത്രശാപിതനായ ആദ്യം മനസ്സുകൊണ്ടും പിന്നീട് വാക്കുകൊണ്ടും സിക്തപ്പെട്ടു. സത്യപരാക്രമിയും യുദ്ധവിശാരദനായും എന്റെ പ്രാണപുരുഷനും ഭരണ ചെയ്യുന്നവനാണ്—ആരും ചെയ്യുന്നവനല്ല. സത്യമേ പരമമുള്ള അസത്യസംഭാഷണം ഒരിക്കലും ചെയ്യയില്ല. ആ യുദ്ധജ്ഞാപോലും ഈ നിശ്ചയം വിട്ടുകൊടുത്താണ് ആ പുരുഷ കേസരിയുടെ നിശ്ചയം. ഇങ്ങനെ അതിക്രമിതമാനം നമ്മുടെ ചിത്തനായ എന്റെ പ്രാണവല്ലഭൻ അമുല്യങ്ങളായ വസ്തുക്കൾ കാരങ്ങൾ, ദിവ്യഗന്ധകലിതമായ വേഷവസ്തുക്കൾ, കമനീയാസനങ്ങൾ, മച്ചപ്രാസാദങ്ങൾ എന്നിവയേയും രാജ്യത്തെത്തന്നെയും മനഃപൂർവ്വം ഉപേക്ഷിച്ചു വനവാസത്തിനൊരുങ്ങുക. എന്നെ രാജാവിൽ എല്പിക്കാനും നിശ്ചയിച്ചു. എന്നാൽ രാജാവോടു കൈമാറുവാൻ മുഖിൽ പറഞ്ഞു. എന്റെ ജീവിതനന്ദനോടുകൂടാതെ ഉപഗൃഹസ്വരൂപി എന്നിങ്ങനെയോ ഇല്ലാ

ണ്. മിത്രം. വാദം. എന്നും ആശയം സമർത്ഥമാക്കുന്നതും ഓരോരുത്തരുമായും സൗമിത്രിയോ എന്നൊക്കൾ മുമ്പിൽ സ്ത്രീപ്രഭാവം കൊണ്ടിട്ടു താളമെടുത്ത് കളക്കുക. ഇങ്ങിനെ ഞങ്ങൾ മുമ്പാകെ രാജകുമാരൻ ശിരസാ വഹിച്ച ഉപനിഷത്തുപദേശങ്ങളുടെ മുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതും അത്യന്തം ഭയങ്കരവും പതകരമായതുമായ കലാരണയങ്ങൾ കലക്കുകയും ചെയ്തു. വീരപീതനായ രാജാവൻ ഒന്നു കവനത്തിൽ വശിക്കുന്ന കാലത്ത് ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മപത്നിയായ ഏതൊരു സ്ത്രീയെപ്പറ്റിയായിരുന്നോ മറ്റൊരാൾ അപഹരിച്ചു. ഞാൻ അപ്പോൾ രണ്ടുമാസംകൂടി ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ ഇത്രയും ദൈവം ആദ്യം പറ്റിയിട്ടുള്ളതായിട്ടുണ്ട്. ആ അപഹരിച്ച ശേഷം ഏതൊരു ജീവിതം അവസാനിക്കുമെന്നറിയാതെയാണ്."

സംഗം-34

വെച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയെന്നു ശോകംനിമിത്തം മാറ്റിത്തന്ന സീതയുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടു ഹനുമാൻ അവളെ ഇരപിടം സമാശ്വസിപ്പിച്ചു: "ഹാ ദേവി! വിശ്വഹൈ! ഞാൻ മാമുതനാണ്. ത്രിരാമഭവന്റെ സന്ദേശത്തോടുകൂടി ജവതിയെ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു വന്നിരിക്കുകയാണ്. കശലിയായ രാമന്റെ ഭവനത്തോടു കലാപം ചെയ്യുന്നു. ധനുർവ്വജ, വേദവേദംഗം എന്നിവയിൽ അതിവിശാലവും ആത്മജ്ഞാനിയുമായ ഭാഗവതി നിന്ദിതവരിയുടെ കേരളമൃത്താന്തരീന്ദ്രാണാഗ്രഹിക്കുന്നു. ജവതിയുടെ പ്രാണപൂജനായ മാമുതൻ അത്യന്തം പ്രിയനും അതിരേജസ്വിയും ദുഃഖാനിമിത്തം സന്തപ്തചിത്തനുമായ ലക്ഷ്മണൻ നിന്ദിതവരിയെ ശിരസ്സുകൊണ്ടുവെട്ടുകയെന്നും, പുരുഷഗുരുനായ ആ രണ്ടുപേരുടെയും കശലിവാതകൾ കേട്ടു ഹനുമാൻ കൃഷ്ണമിതം പുരൂഷഗുരുനായിത്തീർന്നു, സീത ഹനുമാനോടിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു: "ജീവസന്ധാരണം ചെയ്തുകൊള്ളിക്കുന്ന

ഒരുവൻ എത്ര കാലം ചെന്നാലും ആനന്ദമനുഭവിപ്പാനിടവരുമെന്നു
 ചൊല്ലിപ്പോയതു സത്യമാണ്. അതിനാൽ എന്തിനേ
 നമുക്കു വേണ്ടി. ഏതൊരു അനുഭവത്തിനെയും നീക്കം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും,
 എന്തൊരു മാതൃകയെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നും സാധിക്കുമെന്നും, എന്തിനായി
 പഴയൊരു ആചാരത്തെക്കുറിച്ചുവെന്ന്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കര
 മ്പ്രദാനം കേട്ടപ്പോൾ അതിന്റെ സമീപം ചെന്നുചെല്ലാതെ
 നോക്കുക. സീതയ്ക്കു അതിയായ സന്തോഷമുണ്ടായി. അത്രത
 നെക്കൂടി തമ്മിൽ കണ്ടുമുട്ടിയതോടുകൂടി സീതയ്ക്കും ഹനുമാനും
 അത്രയുംതന്നെ പ്രീതിവിശ്വാസങ്ങൾ പരസ്പരമനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു.
 അവർക്കുമായ ഈ പ്രീതിവിശ്വാസങ്ങൾകൊണ്ടാണ് അവർ ത
 മിന്റെ നടുവിലെ സംഭാഷണമാരംഭിച്ചതും. സീതാദേവിയുടെ ശോ
 കനന്ദനാശമായ മൂലയത്തിൽനിന്നും ഉദ്യമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന
 ഈ സന്തോഷവാക്കുകൾ കേട്ടു ഹനുമാൻ വെട്ടുപോലെയെ
 കെട്ടു സമപ്രസന്നനായിത്തീർന്നു. മാതൃകാപ്രദാനംകൊണ്ടിരുന്നു
 സീതയ്ക്കു ഹനുമാനും നിർദ്വൈതമായ പ്രീതിവിശ്വാസങ്ങൾക്കായി
 എന്നും അത് അതിന്റെ സമീപത്തുനിന്നും വന്നുവന്നതായ
 വിശ്വസ്യമായ ഭേദിയുടെ മൂലയത്തിൽ തുടങ്ങിപ്പിടിച്ചുനിൽക്കി
 യു. 'ഹീ! അതിവേഗം സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ക
 യും അതിന്റെ ആകർഷണം കണ്ടു. 'അതിനാൽ അതിന്റെ
 തന്നെതന്നെ' എന്നു വിചാരിച്ചതോടുകൂടി അവർക്കിനി
 യായ വാക്കുകൾ ആ അശോകവൃക്ഷശാഖയെ വിട്ടു അവിടെത്ത
 നെ വന്നുവന്നു. ശോകവിഹ്വലമായ ജനകിയെക്കണ്ടു
 നന്നു കണ്ടു പിന്നീടു ഹനുമാനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കുകപോലും
 ചെയ്യാതെ അവർ തിരിച്ചിരുന്നതോടുകൂടി. കയോടുകൂടിയിരുന്ന
 അതിന്റെ ഈ ഭാവം കണ്ടപ്പോൾ മാനുഷനായ ഹനുമാൻ
 ഭേദിയെ വീണ്ടു നോക്കിപ്പിടിച്ചു. തന്റെ മുമ്പിൽ വന്നതായ
 ഒന്നാം സ്ഥാനത്തുള്ളതായ ഈ വാക്കുകൾ സീതാദേവിയെ
 സീതാദേവിയെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു ചെന്നുവന്നതും അതിന്റെ പഴയ
 'ഹീ' മാതൃകയെ കണ്ടുകൊണ്ടു മാതൃകയായ വാക്കുകൾ

തന്നെയാണ് അശ്വിനനാശങ്ങളിൽ നീ വീണ്ടും വന്നെന്നു നൽകിയെന്നു യുക്തമല്ല. അന്നൊരുനാൾ ജനസമാഹരണമുണ്ടായിപ്പോകുമ്പോൾ സത്യാസിയെക്കൊണ്ടു എന്റെ മുമ്പിൽ വന്നിരുന്ന രാവണനല്ലയോ നീ. പട്ടിണികൊണ്ടു നന്നെ മെലിഞ്ഞും ചരലിറങ്ങിയിരുന്ന അത്യന്തം അവശമായും ഭയത്താൽ സൗഖ്യമില്ലാത്തതായിരുന്നു ഞാൻ. ദുഃഖവിമുഖനും ഭയചകിതനുമായ എന്റെ ദീനവും വന്നു താല്പിക്കുന്നത് മിന്നത്തന്നല്ല. എന്റെ ഈ ശക്തി ശരിയായിട്ടുള്ളതാണെന്നു പൂർണ്ണവിശ്വാസം എനിക്കില്ല. കാരണം നിന്റെ ദാനത്തിൽ എനിക്കു നിസ്സന്ദേഹ പ്രീതി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. നീ മാറ്റുതൽതന്നെയുള്ള അഭയം മേലും ഭവിക്കട്ടെ. അദ്ദേഹം മരിക്കുമ്പോൾ എനിക്കേറവും പ്രിയപ്പെട്ടതായ മാതൃത്താനും ഞാൻ അപമാനമുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളാം. അതു നീ എന്നോടു പറയുക. ഹേ സൗമ്യ! പ്രവാഹം നദീതീരത്തെപ്പോലെ മാതൃത്താലും വളർത്തിയ നീ എന്റെ എത്രത്തോളം അപമാനിക്കുന്നു." എന്നീവാക്കുകൾ പറഞ്ഞു വന്നിരുന്നതിനുമുമ്പായി വിദേഹപുത്രി വീണ്ടും വിധാമവീചികളിൽ നിൽക്കുകയായി. "ഹാ! സ്വപ്നത്തിന്നു സമാനമായൊരുതരം ശക്തി അതിശയിക്കത്തക്കതുതന്നെ. വളരെക്കാലമായി മാതൃതൽനിന്നും വേർപെട്ടിരിക്കുന്ന ഞാൻ മാതൃത്തനായ ഒരു വാനരനെ സ്വപ്നത്തിൽ കാണുന്നു. മാതൃത്തനായ ഒരു വാനരനെ ഈ വൃക്ഷമുഖപ്രാപ്തമാണ്. അതിനാൽ ഒരു വാനരൻ എന്റെ മുമ്പാകെ വന്നിരുന്നതുകൊണ്ടു ഈവിധം സംഭാഷണം ചെയ്തതെന്നതു സംഭവിക്കത്തക്കതല്ല. ഞാൻ ഈ കാണുന്നത് നിശ്ചയമായും സ്വപ്നമാണെന്നു വീശാഗ്രണിയായ മാതൃതനെ ചക്കുണ്ണസമീകനമായി സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടുവെങ്കിൽ ഞാൻ ഈവിധം ദുഃഖമനുഭവിക്കുകയല്ലാതെ. ഹേ കൃഷ്ണ! സ്വപ്നവുമായിട്ടു ഏന്റെ ശത്രുവായിത്തീർന്നുവെട്ടു. അപ്പോൾ ഇതു നിശ്ചയമായും സ്വപ്നമല്ല. സ്വപ്നത്തിൽ വാനരനെ കാണുന്നുവെങ്കിൽ അജ്ഞാതനായ വഴിയല്ല. എനിക്കിവിടെയെത്തുവാൻ അനിയായ മനസ്സാധാരണവും ഉണ്ട്. പി

ജനിപ്പിക്കുന്നവനും മനോഹരനായവനും ഐശ്വര്യപ്രഭാവനും സ
 വ്യാപകനായവന്റെയും രേഖകൾക്കുള്ളും രാജാവുമാണ്. വീര്യ
 ചരാകൃതിക്കൾ തികഞ്ഞവനും വിജ്ഞാപനവാദനോടൊപ്പമെ
 ത്തിമാനും സത്യസന്ധനും ദൈവഗുണമായ ഗീഷ്ണുതീക്കളുലും വാ
 ഹിയും രൂപസൗരവർദ്ധനത്താൽ മന്ദമനോഹരനോടൊപ്പമെ
 ത്തിമാനും ക്രോധം പ്രസരം പുനീവയെ യഥാവസരം എടുത്തു
 പ്രയോജിക്കുന്നതിൽ സമർത്ഥനും മഹാജനങ്ങൾക്കിടവെച്ചു മുഖന
 മാണ്. ആ രാമചന്ദ്രന്റെ ഭരണധർമ്മമായതെ ആശ്രയിച്ചും
 കൊണ്ടാണ് ഈ ഭാഗംകൊണ്ടെന്നും നിലനില്ക്കുന്നത്. ഇപ്രകാരം
 മഹാത്മാവായുള്ള രാജാവനെ രാജാമൃഗരൂപം എടുത്തു മയക്കി
 ആശ്രമത്തിൽനിന്നും അകറ്റി അങ്ങയെ താഴൊത്തുതൻ ഇവിടെ
 അപഹരിച്ചുകൊണ്ടു വന്നുവോ ആ ദൃഷ്ടൻ അറിഞ്ഞാൽ ഹലം
 മടൻ അനുഭവിക്കുന്നതു നിന്തിരുവടിക്കു കാണാൻ സംഗതിയാവും.
 വിരാപരാക്രമിയായ രാമൻ അധികരാമസംക്രമം ആ മൃഗരാജ
 ഹനയെ അടുത്തിൽ നിന്തിരുവടിക്കും തിരുച്ചെമ്പായിവരുന്ന ക്രോധാ
 ധിപ്പനായ് അനലശിഖരപാലെ അത്യുജ്വലങ്ങളായ രാമബാണ
 ങ്കൾ കാലംകൊണ്ടുതന്നെ ആ ദൃഷ്ടനെ മുട്ടുവിക്കും. വീരാഗ്രന്തിയാ
 യ ആ രാമഭവനാൽ അയക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മുതന്നാണ് നിന്തിരുവടി
 യുടെ സമീപം വന്നുനില്ക്കുന്ന ഈ വാനരൻ. നിന്തിരുവടിയോ
 ട്ലുള്ള വിന്തോശംനിമിത്തം ദുഷ്പരിപിച്ഛിതനും ചിന്താവിവരണമാ
 യ രാമനും, അങ്ങയെ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ട് സമീപാനുസരായക
 നും മഹാബാഹുവും തെരുസമിയായ ലക്ഷ്മണനും അങ്ങയോടു
 കൂടെ മോഴിക്കുന്നു. ഭൂമിരാമചന്ദ്രന്റെ സഖാവും രാജാവുമാ
 യ സുഗ്രീവനും അപിടാത്തൊടു കൂടെ പൂമിക്കുന്നു. രാമൻ, ല
 ക്ഷ്മണൻ, സുഗ്രീവൻ ഇവർ എപ്പോഴും അനുചിതകൂടാതെ നിന്തി
 രുവടിയെപ്പറ്റിക്കൊണ്ടു സ്തരിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. പരാ
 ക്രമശാലിയും സുപ്രസിദ്ധനും തീവ്രവ്രതനുമായ വാനരരാജാവും
 അനലശരായ വാനരപ്പടകളും രാമലക്ഷ്മണന്മാർക്കു സഹായിക
 ളായുണ്ട്. ഹേ വിഭോഹജ! രാജസീംസശതയാതിശ്ചവിച്ഛിത

കുറന്ന നിന്തിരുവടി ഭാഗ്യപൂരത്താലാണ് ജീവസന്ധാരണം ചെയ്യുന്നത്. മഹാരഥനായ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെയും അനന്തരം കോടി വാനരബലങ്ങളോടൊന്നിച്ച് അവരുടെ നേതാവായ സുഗ്രീവനേയും അയ്യപ്പൻ ഉടനെ കാണുമാറാകും. ഞാനും, സുഗ്രീവസുധീവനായ ആഞ്ഞനെയറാണ്. നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടുനായി പരാക്രമത്താൽ കടൽ മാടിക്കടന്നാണ് വന്നത്. ഹാ ഭേവി! നിന്തിരുവടി എന്റെ ആക്കുന്ന് ശത്രിക്കുന്തോളം ആ ശത്രുവെ അയ്യപ്പൻ വെടിയുക; അയ്യപ്പക്കാരനായ ഞാൻ, എന്റെ വാക്കുകൾ വിശ്വസിക്കുക.”

വർഷപ്പാൻ തമ്പുരാർ

വർഷപ്പാൻ തമ്പുരാൻ വർഷപ്പാൻ തമ്പുരാൻ

വർഷപ്പാൻ തമ്പുരാൻ	12	0
വർഷപ്പാൻ തമ്പുരാൻ	12	0

Vaní Vilasam Depot.
 വർഷപ്പാൻ തമ്പുരാൻ